CE SE NUMEŞTE O minune

CELE „şapte minuni ale lumii vechi" nu erau altceva decât expresii ale ştiinţei şi mecanicei timpurilor. Cităm astfel, colosul dela Rhodos, marea piramidă a lui Cheops, Mausoleul Artemisei, templul Dianei din Efez, grădinile suspendate ale Babilonului şi statuia lui Phidias, reprezentând pe Jupiter Olimpicul.

Ştiinţa modernă, refuză însă oricărei realizări omeneşti numele de minune, rezervându-l giganticelor creaţii şi manifestări ale universului. Una din ele este imensa forţă ce se desfăşoară, în mişcarea de rotaţie a pământului şi, în proporţii mult mai vaste, în valurile de căldură şi lumină emanate de soare şi de celelalte astre ale universului.

Jos, *cele şapte minuni ale lumii: 1) Piramida lui Keops; 2) Colosul din Rhodos; 3) Jupiter Olimpicul, statuie de Phidias; 4) Farul din Alexandria; 5) Mousoleul Artemisei; 6) Grădinile suspendate ale Semiramidei; 7) Templul Dianei din Ephesus.*

A doua minune este imensitatea spaţiului: s'au fotografiat şi măsurat de pe pământ, cu ajutorul telescoapelor, astre situate la mii de bilioane de km. distanţă.

A treia, este infinita putere de plăsmuire a naturii, care determină asocierea a milioane de părticele, atomi, molecule, celule vii, alcătuind fiinţa insectei sau a firicelului de iarbă.

Şi a patra minune a cosmosului, este marea ordine ce domneşte în legile naturii, astfel încât principiile fizice care guvernează aci, acţiunea unui atom sau a unui element chimic, se aplică invariabil unui atom din acelaş element situat la bilioane de mile depărtare.

Intr'o carieră gigantică, minerii fac să explodeze tone întregi de dinamită, pentru a doborî milioane de tone de stâncă sau minereu. Energia unei căderi de apă ca Niagara e captată cu preţul a sute de milioane de lei spre a procura electricitatea necesară luminării unor oraşe situate la zeci de mile depărtare. Totuş, oricât de mari ar părea ochiului omenesc aceste surse de energie, ele nu pot fi comparate cu forţele de care dispune „natura".

La drept vorbind întreţinerea mişcării de rotaţie a globului terestru, nu mai necesită aplicarea vre-unei forţe, dat fiindcă spaţiul în care se învârteşte e vid şi n'are rezistenţă. Odată pornit pământul sau orice alt corp, rotindu-se în spaţiu, va continua să se învârtească.

Totuş, dacă pământul n'are nevoe de vre-o forţă spre a-şi menţine mişcarea de rotaţie, energia desfăşurată în impulsul iniţial, determinant al revoluţiunei, trebue să fi fost imensă şi această forţă, mai e încă înmagazinată sub forma energiei „*cinetice*" cum o numesc savanţii, în mişcarea de rotaţie a planetei. Dac'ar exista vre-o modalitate de captare a acestei forţe, aşa cum într'o uzină se face uz de energia desfăşurată de-o roată în învârtire, prin intermediul curelelor de transmisiune, motoarele lumii întregi ar funcţiona milioane de ani, fără să se cheltuiască un ban pentru aceasta.

Acum, presupunând că am uza de forţa acestor motoare, dându-i forma unui gigantic brâu, manipulat de-o frână, spre a opri în loc pământul, ar fi nevoie de energia a mai mult de două sute de milioane de bilioane de automobile, exercitându-se împotriva mişcării de rotaţie, timp de un an.

Imaginaţi-vă că Atlas, gigantul despre care miturile vechilor greci spuneau că ţinea pământul pe umeri ar încerca să oprească pământul în loc. Exercitând o forţă de 17 bilioane de ori mai mare decât a unui individ mijlociu, zi şi noapte fără întrerupere, ar avea nevoie de un an întreg pentru a opri pământul în loc. Uriaşul ar trebui să aibă aproape 25 de mii de kilometri înălţime, aproximativ de două ori cât diametrul globului terestru.

Cele de mai sus, ne dau o slabă ideie asupra imensei energii ce se desfăşoară în „Natură", chiar într'o lume relativ mică, cum e pământul. Energia desfăşurată de soare este cu mult mai mare. Dacă forţa acestui astru, s'ar exercita împotriva mişcării de rotaţie a pământului, l-ar opri în 12 minute.

Dac'ar fi să se plătească, la preţul curent al electricităţii, energia ce emană dela stelele vizibile astronomilor, presupunând că: fiecare bărbat, femeie şi copil trăind în clipa de faţă pe pământ, ar fi atât de bogaţi încât să poată cheltui 1.600.000.000.000 lei pe minut, toţi aceştia la un loc, n'ar putea plăti desfăşurarea acestor energii cosmice, pe mai mult decât o bilionime dintr'o secundă.

Spaţiul a devenit cu adevărat imens pentru noi, abia în ultimii ani. Acum o generaţie, telescoapele astronomilor stră

punseseră spaţiul numai la câteva mii de ani lumină, depărtare de pământ — un an lumină fiind echivalent cu distanţa străbătută de lumină într'un an, sau cam zece mii de bilioane de kilometri.

Nu de mult de când prof. Harlow Shapley, dela Harvard, anunţa descoperirea unei grupe de nebuloase la o depărtare de aproximativ 169.000.000 de ani lumină. In cartea sa „Sboruri prin Haos" savantul estimează diametrul probabil al universului *cunoscut*, la un bilion de ani lumină.

Raza de lumină emanând dela aceste îndepărtate nebuloase, şi care e prinsă astăzi de telescoapele pământeşti, trebue să fi pornit de mult la drum. Am putea numi această rază: „lumină fosilă" după cum rămăşiţele animalelor, moarte acum o sută de milioane de ani, sunt astăzi oase fosilizate; diferenţa o face faptul că lumina a străbătut necontenit spaţiul spre noi, cu o viteză de 300.000 km. pe secundă, în timp ce animalul a zăcut tot timpul închistat în stâncă.

Dar culmea ciudăţeniei stă în aceea că, dacă s'ar întâmpla să existe vre-un astronom într'una din acele îndepărtate planete şi dacă progresul ştiinţific al acelei lumi i-ar pune la îndemână telescoape destul de puternice spre a-i arăta pământul şi ceeace se petrece pe el, acel astronom, ar vedea acolo unde astăzi e America de Nord, văi acoperite de imense ferigi şi dinosauri uriaşi. Căci astronomul acesta nu vede pământul aşa cum este, ci aşa cum era acum 200 de milioane de ani.

Dacă astronomul nostru ar vrea să vadă o fiinţă omenească, ar trebui să stea la telescop încă cel puţin 168.000.000 de ani.

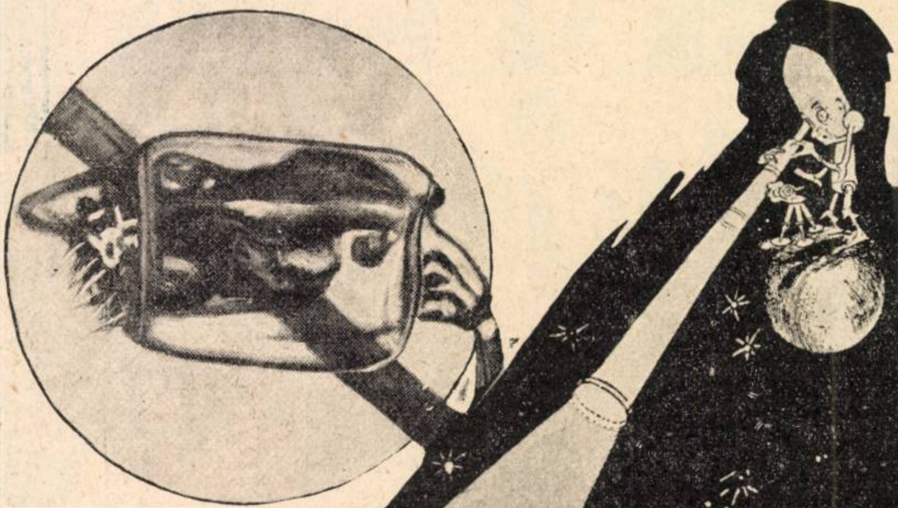
A treia mare minune, este uimitoarea şi infinit de variata putere de plăsmuire a naturii, putere pe care microscopul e singur în măsură să ne-o reveleze.

In 1696 savantul John Harris, privind printr'un rudimentar microscop, o picătură de apă de eleşteu, a observat o creatură ciudată, semănând, după descripţia lui, cu o molie mare, care se strângea, luând o formă sferică, şi se întindea apoi la loc; capătul cozii sale avea forma unui cleşte. Nu încape nici o îndoială că Harris văzuse una din acele stranii vietăţi aquatice ce se numesc rotifere şi din cari se cunosc până acum vre-o 800 de specii.

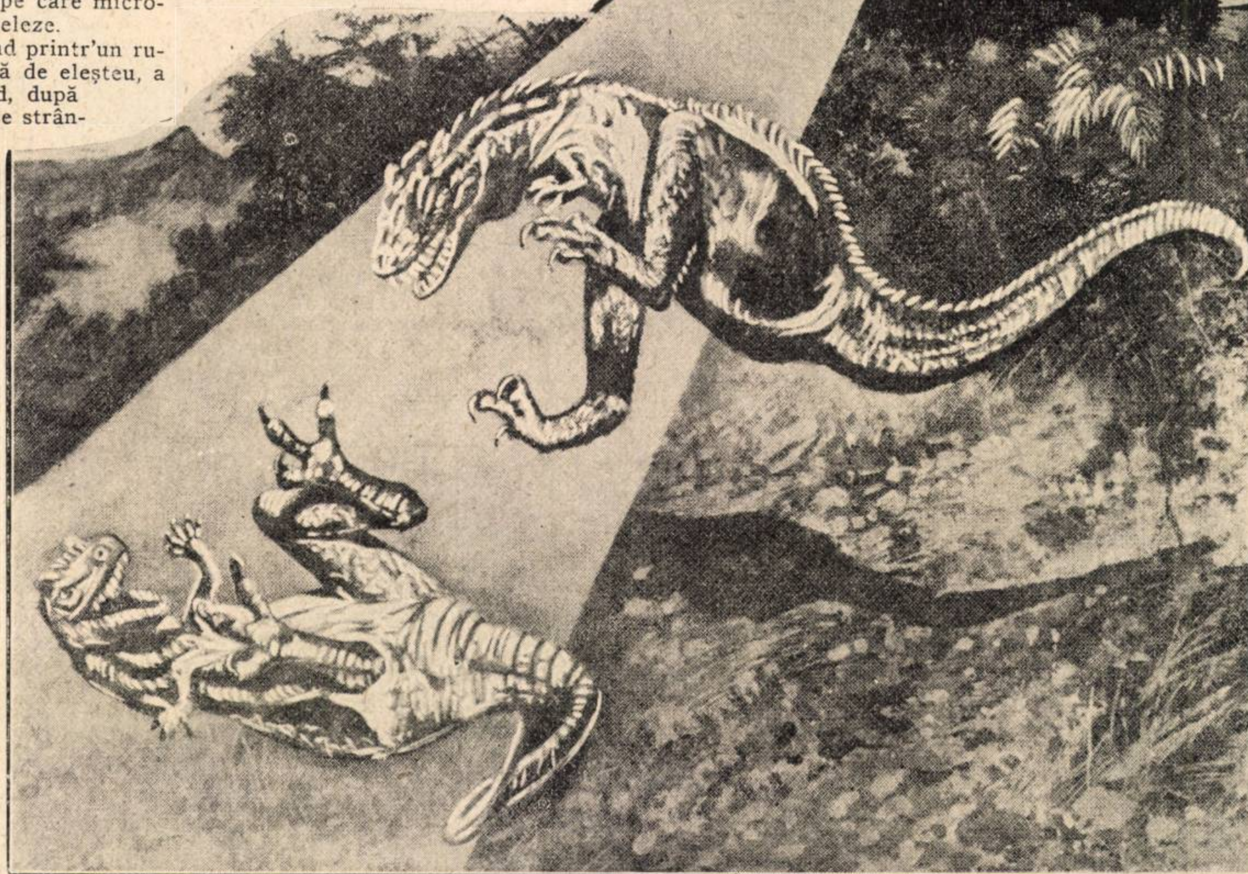
Aceste infime grăunţe de materie vie, sunt atât de minunat înzestrate, încât forţează admiraţia.

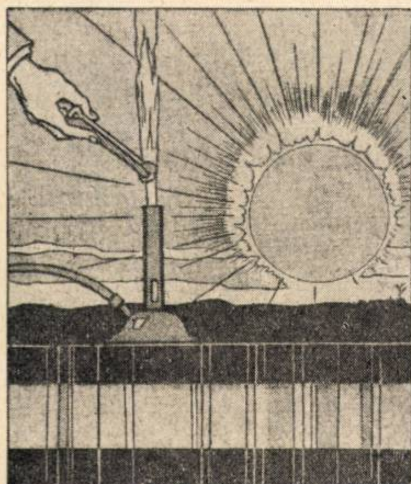
Contracţiunile acestei creaturi sunt determinate de un sistem de muschiu. E uimitor de bine înzestrată pentru înot; în piele are glande ce secretează o substanţă cleioasă cu ajutorul căreia se fixează, când vrea, de fundul eleşteului; are apoi un sistem de apendice cu ajutorul cărora apucă hrana. Mişcarea continuă a acestora produce un vârtej, care a făcut pe vechii observatori să le considere drept o roată, de unde i se şi trage numele de „rotifer".

In gâtul rotiferului se află un mecanism, cu ajutorul căruia pulverizează hrana şi care ar face aproximativ oficiul de dantură. Aparatul digestiv e tot atât de complicat ca la om.

Puterea de plăsmuire a naturii. Jos: Ce ar vedea pe pământ un astronom de pe unul din astrele îndepărtate.

O bucată de fier ţinută la flacără emite fulgere luminoase.

Aceşti infimi şi totuşi atât de complicaţi rotiferi, ilustrează cum nu se poate mai bine, miracolele plăsmuirei.

Sunt mai mult de douăsprezece milioane de celule nervoase, în partea intelectuală a creerului uman; în cel mai mic fir de iarbă, microscopul descoperă milioane de celule, fiecare cu complicata sa structură de protoplasmă vie, cu nucleul său central etc. Iici-colo printre aceste celule, sunt împrăştiate granule verzi, a căror atribuţie e să absoarbă lumina soarelui şi să prelucreze materialul nutritiv pentru plantă. Canale străbat printre celule: unele servesc la ridicarea apei, iar altele fac să circule hrana preparată de granulele verzi.

Insfârşit, cea de-a patra minune cosmică, constând în faptul că legile naturii par să fie aceleaşi oriunde în univers şi se aplică invariabil, indiferent de distanţă şi de dimensiuni.

Privind printr'un spectroscop o bucată de fier, ce se introduce într'o flacără puternică observatorul va vedea cu siguranţă mici săgeţi luminoase. O examinare aprofundată a dovedit că aceste luminozităţi sunt emise de atomii de fier, în stare de supra încălzire. Şi iată, că un spectroscop îndreptat spre soarele situat la peste 90 de milioane de mile depărtate, revelează acelaş fenomen.

Iustrăm acum această universală lege printr'un al doilea exemplu: Unele stele sunt duble sau triple, constând adică din două sau mai multe astre, ce se rotesc în jurul unui centru comun de gravitate, cum e cazul pământului şi al lunii. Din mişcările acestor sisteme, astronomii pot calcula legile ce guvernează gravitatea îndepărtatelor lumi.

După estimaţia savanţilor moderni, numărul atomilor de materie ce se cuprind în univers ar putea fi reprezentat prin cifra unu urmată de 27 de zero-uri şi fiecare din aceste miriade de atomi, pare să fie supus exact aceloraşi legi de gravitaţie ca şi sistemele cosmice.

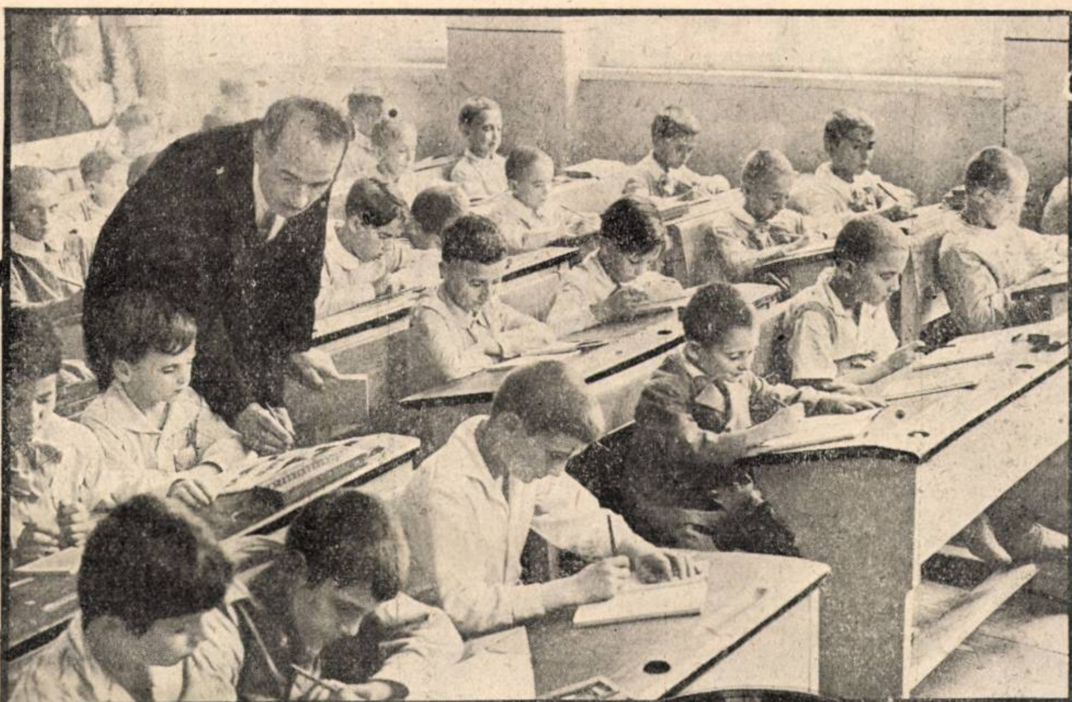
Acesta e poate cel mai mare miracol al universului. E. A.

Ştiri artistice

Apreciatul umorist *N. Constantinescu-Nicon* a terminat de scris „TRĂIASCĂ REVISTA!" o super-revistă care se va juca în cursul lunei Septembrie pe scena unui teatru din Capitală, cu o distribuţie senzaţională.

Cu „TRĂIASCĂ REVISTA"! d. *N. Constantinescu-Nicon* va serba jubileul de 25 reviste, ceeace, fără invidie e un record.

A început școala

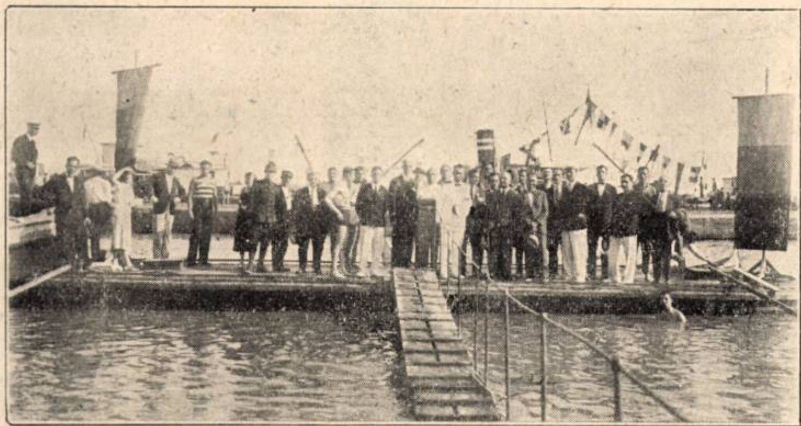
Dreapta sus: *La școala primară Mântuleasa, copiii — sub supravegherea directorului — primesc noțiuni. Inceputul este mai greu...*

Jos: *Odată cu școala a început și joaca. Un grup de eleve al școalei primare „Principesa Elena„ din str. Popa Rusu.*

Serbările nautice dela Giurgiu

Duminică 6 Spetembrie 1931 *au avut loc la Giurgiu mari serbări organizate de „Liga Navală Română", impreună cu „Clubul Nautic Dunărean", pe pitoreasca plaje a Clubului Nautic.*

Fotografiile noastre reprezintă : st. sus: *Organizatorii și juriul care a prezidat serbările.* Dr.: *Concurenții cari au înnotat în cursa de 10 km. Malu-Giurgiu. Câștigătoare echipa „Sportul Stud" cu Florescu* (x) (xx) d. *Al. Daia Președ. C. N. G.*

Foto Josefovici-Giurgiu

Un nou concurs:

Automobilul dat de noi ca premiu

D. inginer C. Mititelu, câștigătorul automobilului la concursul „Găsiți cheia norocului", renunțând — pentru motivul că s'au găsit în publicistica noastră, apărători ai fraudei încercate de un armurier — la premiul său, revista *„Realitatea Ilustrată"* a hotărît să dea acest automobil, așa cum se cuvine — nu fraudatorului — ci cititorilor și în consecință, într'un viitor concurs, care se va ținea în iarnă, se va oferi ca premiu acest automobil.

In consecință cititorii și abonații noștri vor fi invitați la o nouă serbare organizată de revista noastră pentruca automobilul la care d. Mititelu a renunțat să fie câștigat la concursul pe care-l vom face atunci, de alt cititor sau abonat al nostru.

Incepând din Nr. viitor, vom începe publicarea unei serii de bonuri, care vor fi strânse de cititori.

Data concursului se va anunța în curând.

Rezultatul concursului de perspicacitate No. 6

La concursul nostru de perspicacitate No. 6, răspunsurile cititorilor n'au mai fost la înălțimea celor precedente.

Intr'adevăr, din marele număr de soluții primite, n'au fost nici măcar zece la sută, care să dea răspunsuri absolut exacte.

Din răspunsurile bune, au fost premiate prin tragere la sorți următoarele:

Cu lei 2000.— al d-rei Angela Florescu, P.-Neamț.

Cu lei 1000.— al d-lui N. Popovici, T.-Severin.

Cu lei 500.— al d-lui Aristide Medelceanu, Giurgiu.

Cu câte un volum din editura „Adevĕrul":

Eleonora Negură, Ploești.

Mendel Katz, Baimaclia, județul Cahul.

Margareta Grigoriu, Focșani.

Aurelian Jugănaru, Cluj.

M. Vitencu, Cernăuți.

Zaheu Buliga, Tg.-Secureni, jud. Hotin.

psihologia în fotografie

IN ciudatele fotografii pe cari vi le prezentăm mai sus, W. E. Benton unul din cei mai cunoscuți psihologi americani, ne expune o nouă metodă de analiză a caracterelor. Iată cum procedează:

Partea dreaptă a feței reprezintă după el, latura conștientă a subiectului, iar partea stângă, caracteristicile subconștiente ale acestuia.

A luat fotografiile câtorva staruri și a procedat la o operație curioasă, pentru a demonstra adevărul teoriei lui. Operația s'a făcut în modul următor:

A tăiat fotografia exact în două și a făcut după ea, un nou clișeu, să presupunem din partea dreaptă a feței. Acelaș clișeu inversat, i-a dat partea stângă a obrazului și a format astfel o fotografie cu totul distinctă de cea originală.

Apoi a procedat la fel, cu jumătatea de fotografia care reprezenta partea stângă o obrazului și a obținut așa numita fotografie „subconștientă" a subiectului. Deci vedem că din una și aceeaș fotografie d. W. E. Benton a reușit să prezinte alte două tipuri diferite, ale aceluiaș individ.

Nu știm dacă putem pune bază pe această nouă formulă de analiză psichologică; operația e totuș originală și interesantă. Studiați deci rezultatele.

1. Portretul obicinuit al lui William Haines.

2. Partea stângă, adică subconștientă a figurei lui Haines, Benton găsește că trădează laturea alertă, atletică și combativă a artistului.

3. Partea dreaptă sau constientă a lui William Haines, reprezentând sensitivitatea și pitorescul personalității sale.

4. Portretul obicinuit al lui Buster Keaton.

5. Partea stângă (ascunsă) a figurii lui Buster Keaton, figură ce se remarcă deobiceiu prin melancolie. Această compoziție trădează însă laturea veselă, prietenoasă și comunicativă a artistului.

6. Partea dreaptă a feței lui Buster Keaton — obrazul pe care lumea îl cunoaște mai bine. Reprezintă un om tăcut, gânditor — are o expresie aproape tragică, dar lasă să se observe un simț puternic al echilibrului și al proporțiilor.

7. Fotografia drăgălașei Mary Pickford, luată pe vremea când se turna „Coquette".

8. Partea stângă a figurii lui Mary Pickford cu laturea pe care n'o bănuiați, laturea agresivă, fermă, comercială a artistei.

9. Partea dreaptă, exprimă toată dulceața și blândețea cu care actrița ne-a obicinuit în aparițiile ei pe ecran.

10. Douglas Fairbanks așa cum apare sub ochiul de vultur al aparatului cinematografic.

11. Partea stângă a figurei lui Fairbanks. Reprezintă laturea tragică a temperamentului său artistic. V'ați gândit vreodată la aceasta fațetă a caracterului său?

12. Partea dreaptă a figurei lui Fairbanks e agresivă, comercială, reprezintă agerime spirituală; e sportivul și vigurosul Doug, așa cum apare în viața de toate zilele și pe ecran.

Serbările dela Strandul Kiseleff

La Strandul Kiseleff a avut loc Duminică cea mai originală serbare pentru copii. Şi când pronunţi termenul „original", atunci când e vorba de serbări sau de concursuri, acesta se leagă dela sine, de numele revistei noastre. Intr'adevăr, iniţiativa a fost a noastră şi rezultatele morale, mai presus de orice aşteptări.

La diferitele concursuri organizate, s'au prezentat peste o sută de copii, care au petrecut cu toţii o zi întreagă, în aer liber, zi care le va rămânea neuitată.

La fel ca pentru oameni maturi, copiii au fost împărţiţi în două categorii: juniori, dela 3—6 ani şi seniori dela 7—10 ani. Bineînţeles fetele şi băieţii aveau concursuri deosebite.

S'au făcut alergări pe jos, alergări în apă şi alergări cu oul în lingură. Concurenţii purtau la fel cu sportsmenii cluburilor, numere mari pe piept şi regulele erau păstrate cu cea mai mare seriozitate, chiar pentru micuţii de 4 şi 5 ani.

Invingătorii au primit bomboane din fabrica Regina Maria şi tocmai atenţia solemnă în care s'au produs a făcut pe copii să fie pătrunşi de performanţele pe care trebuiau să le îndeplinească.

In afară de concursurile pentru copii, s'a ales la strandul Kiseleff şi cea mai frumoasă vizitatoare, Miss Strand, regina frumuseţii de vară.

A fost proclamată aleasă d-ra *Sisi Grigorescu*, care a trebuit însă să împartă premiul cu d-ra *Nutzi Niculescu*, ambele alese având un număr egal de voturi.

A doua a fost proclamată d-ra *Toto Grünbaum*, iar a treia domnişoara *Coca Motaş*.

Domnişoara *Niculescu* a prezentat şi cea mai frumoasă pijama, o pijama „Monica". Deasemenea a căpătat premiul întâi pentru costum, d-ra *Coca Motaş*, cu un costum „Monica".

Mulţimea dela strandul Kiseleff a aclamat pe cele alese.

A fost o serbare minunată, care a dovedit odată mai mult, marea popularitate a „Realităţii Ilustrate, în toate straturile sociale.

Există fericire în cetatea filmului?

Sunt starurile de invidiat? Desigur, veţi răspunde dvs. Aceşti oameni se bucură de tot ceeace viaţa poate oferi mai atingător: aventuri şi divorţuri; bani, faimă şi călătorii; lux şi adoraţie, toalete, bijuterii, o armată întreagă de servitori, senzaţii care mai de care puternice şi mai ales, beţia celebrităţii.

Bun! Acum, o mică întrebare: E oare asta totul?

Ştiţi ce-mi spunea John Gilbert într'o zi?

— „La 30 de ani, mi-au încăput în mâini sume enorme de bani, succesul m'a răsfăţat, am fost căsătorit, am făcut nenumărate călătorii. Aş vrea să ştiu ce ar putea să-mi mai ofere viaţa mai târziu?

Clara Bow în jurul căreia prea adesea gravitează curiozitatea publicului, era la 25 de ani sărbătorită de întreaga lume, avea bijuterii, automobile, toalete, prieteni.... ducea o viaţă de-o extraordinară intensitate.

Marjorie Rambeau îmi spunea zilele trecute că se simte tot mai copleşită de oboseală...

William Powell se plânge de neurastenie, Gloria Swanson e plictisită, Joan Crawford poartă în priviri o expresie de suferinţă iar Greta Garbo, după cum ştiţi, trăeşte foarte izolată.

N'o fi oare această posesiune a *„totului"* asemeni unei tumori canceroase, ce consumă bucuriile vieţii?

Mă gândesc la sinuciderea artistului Ralph Barton. Acest om avusese parte de succese, de prietenii, de petreceri, şi fusese căsătorit de vre-o patru ori. Ultima sa soţie îl părăsi, pe cât se pare, pentru o legătură mai interesantă şi omul învăţat să aibe numai satisfacţii, se declară învins, la primul refuz al vieţii, sburându-şi creerii.

Dacă privim lucrurile de aproape, vedem că aceşti oameni au într'adevăr „totul", adică, tot ceeace poate cumpăra banul. Fericirea lor, dacă judecăm puţin, e iluzorie: ea nu există decât în ochii noştri...

— „La început, vrei un Ford, — îmi spunea Douglas Fairbanks senior. Când ai obţinut Fordul, vrei un Buick. Te plictiseşti de Buick, vrei o marcă străină. Şi în scurt timp, *nu mai ai nimic de dorit. Cumperi tot ce vezi cu ochii, dar au şi astea un sfârşit.*

* * *

Viaţa acestor oameni e artificială: n'au puterea sacrificiului, nu cunosc privaţiunile şi perseverenţa, se lasă deprimaţi de cel mai mic insucces. Divorţurile vin curând să desfacă tinerele căsătorii, pentrucă soţii n'au răbdarea necesară procesului de acomodare. Aceşti oameni n'au avut pentru ei, n'au cunoscut problema celor două capete ce nu se ajung, şi rar au fost însufleţiţi de-o adevărată iubire...

Dreapta sus: *Marjorie Rambeau;* Mijloc: *Greta Garbo;* Jos: *Joan Crawford;* Mijloc: *Bebe Daniels;* Jos stânga: *Gloria Swanson.*

Excepţiile sunt puţine, regretabil de puţine: una este John Boles, care, împreună cu soţia sa Marcelita, au pornit în viaţă înarmaţi cu răbdare şi curaj. Au avut copii din primii ani ai căsătoriei, au luptat cu sărăcia, dar n'au pierdut o clipă speranţa şi când succesul s'a arătat, au ştiut să-l împartă.

In ziua când soarele tinereţii va face loc crepusculului, aceşti oameni vor avea suprema bucurie de-a se regăsi în copiii lor.

Căsniciile Clive Brooks, Bebe Daniels-Ben Lyon, Harold şi Mildred Lloyd, şi-au clădit căminurile pe baze tot atât de sănătoase. Ei şi-au dat seama că mai curând sau mai târziu, strălucitoarele lumini ale rampei pălesc, în timp ce scânteia de viaţă pe care o trec copiilor se preface, cu timpul, într'o flacără tot mai puternică. Viaţa lor intimă e calmă, la adăpost de frivolităţi...

Divorţurile şi căsătoriile alternează în această cetate a filmului cu o extraordinară frenezie. Toţi aceşti oameni, a căror tinereţe e o peregrinare între altar şi tribunal, ar putea prea bine să-şi creeze un cămin fericit, căci mariajul nu e o loterie, cum se spune, ci o carieră, care reclamă răbdare şi, mai ales, o abdicare dela plăcerile tale personale pentru fericirea altora. *In viaţa lor ar apărea atunci o emoţie nouă: emoţia renunţării.*

Unde e avionul românesc care să treacă Atlanticul?

Printre numeroasele răspunsuri ale cititorilor noștri, cu privire la chestiunea trecerii Atlanticului înfăptuită de români, unele pretind ca o condițiune indispensabilă pentru valoarea acestui mare raid, ca avionul cu care el se va întreprinde să fie de construcție indigenă. Altele însă, dimpotrivă, afirmă că un sbor care prezintă atâtea greutăți tehnice și atâtea riscuri, nu poate fi tentat decât pe un material străin, ale cărui calități sunt bine studiate și verificate.

Desigur, n'am admis nici un moment ipoteza că aceste ultime opinii pornesc dintr'un sentiment de neîncredere în puterile inginerilor români constructori de avioane. Dar până acum, autorii opiniilor favorabile materialului străin nu ne arătau deloc motivele pentru cari ei renunțau la materialul românesc.

Una din scrisorile primite la redacție zilele trecute, ne explică pentru prima dată dela deschiderea anchetei noastre, cari sunt argumentele de ordin practic care se opun la realizarea unui avion românesc transatlantic. Această scrisoare, spre marele nostru regret, este anonimă, purtând în josul ei doar pseudonimul *„Pilot brevet nr. 12"*.

Noi nu am avut nici o dificultate să cercetăm — și am aflat numai decât — cine sunt piloții cari posedă brevetele cu numerele 13 și 12. Nu le publicăm însă numele, fiindcă socotim că pseudonime ca acestea *„pilot brevet numărul cutare"* poate să întrebuințeze oricine. Nimic nu ne îndreptățește să presupunem că scrisorile pornesc într'adevăr dela piloții cari au brevetele cu numerele arătate în corespondența pe care ne-au trimis-o. Ne exprimăm numai mirarea că într'o chestiune de aviație al cărei interes este atât de mare, încât discuțiunea ei trebue să captiveze toată atențiunea oamenilor de specialitate, se găsesc oameni pricepuți în materie, capabili să aducă argumente serioase și cari, totuși, se ascund sub anonimat.

Credem că numai o exagerare în felul de a înțelege obligațiunile de carieră ale celor ce fac parte din rândurile armatei, a putut să ducă pe unii sburători la întrebuințarea anonimatului și îi rugăm ca pe viitor, să nu ezite a semna corespondența pe care ne-o vor trimite. Numele celor mai mulți dintre ei va fi pentru marele public nespecialist o chezășie a valorii soluțiunilor ce propun.

Și acum, să dăm cuvântul d-lui pilot cu brevetul nr. 12.

D-sa ne spune dela început aproape textual:

Nu am de gând să propun un proect ca răspuns la ancheta revistei dv. Țin să aduc o contribuție în alt mod: să înlătur din discuție un element care poate fi o ghiulea.

Avionul românesc de mare raid? Nu există.

Noi nu am construit până azi decât două avioane românești, caracterizate printr'o rază de acțiune excesiv de mică. Mai mult, noi nu avem interesul să construim un astfel de avion de performanță, fiindcă suntem departe de a fi o țară cu puternică industrie aeronautică de export. *Numai țările cari au de scop să acapareze piețele aeronautice cu materialul lor de sbor sunt singurele cari construesc asemenea avioane* excepționale.

Autorul anonim al acestei opinii face apoi ipoteza că pentru un considerent de ordin național, s'ar eși din ritmul interesului industrial și s'ar tenta construirea unui avion excepțional, capabil să înfăptuiască un raid mare. D-sa ne descrie cu deamănuntul peripețiile unei astfel de tentative:

Care ar fi punctul de plecare? Nu avem, pentru asemenea construcții, nici un fel de experiență. Inginerii noștri ar trebui să muncească din greu și pe apucate, ca să culeagă datele experienței marilor case constructoare din străinătate. Se va recunoaște că, în cel mai bun caz, această primă etapă va cere destul de mult timp.

Ni se explică, în pasagiile următoare, celelalte faze ale nașterii avionului: calcule, planuri, macheta, încercările de laborator, construirea celulei, punerea ei la punct, etc. Când însă totul va fi gata, raza de acțiune — adică principalul element pentru mare raid — nu va fi cunoscut decât teoretic:

Intr'adevăr, ultima probă va consta din însuși sborul transatlantic. Ce dezastru dacă această probă va arăta că o țară, care nu are tradiția construcțiilor, nu poate întrece, dela o zi la alta, tot ceeace mii de inteligențe experimentate au făurit, în liniștea celor mai perfecționate laboratoare!

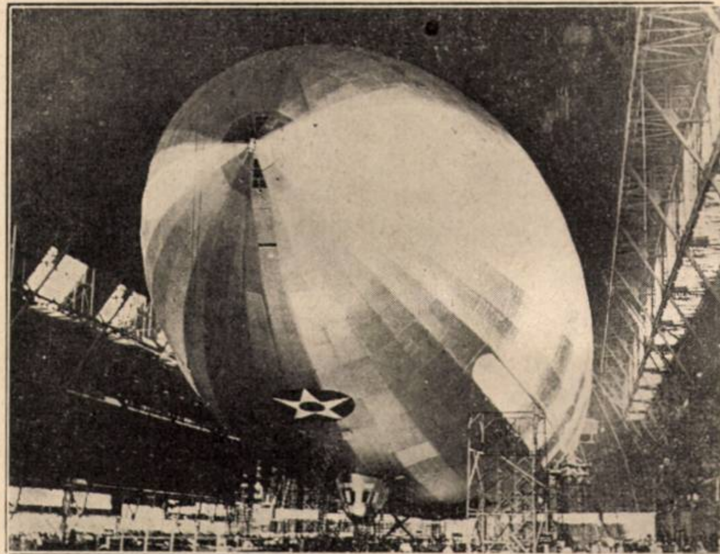
Aci este locul să lămurim cititorilor noștri că stabilirea razei de acțiune a unui avion se face de obicei într'un sbor în circuit închis sau, în orice caz, deasupra pământului, astfel ca terminarea benzinei să nu pună aparatul și echipajul în primejdie. Numai după aceea și numai în limita razei de acțiune verificată practic se poate porni la sboruri peste zone periculoase, ținându-se totuși cont de scăderile ce eventual condițiunile meteorologice vitrege, le-ar aduce razei de acțiune prestabilite.

Corespondentul nostru continuă astfel:

Să fim totuș optimiști și să zicem că avionul românesc va fi capabil să treacă Atlanticul. PESTE CÂT TIMP?

Toate operațiunile pe cari le-am înșirat durează enorm: durează doi ani sau doi ani și jumătate. Până atunci, progresele aviației vor fi, cu siguranță, extraordinare. *Dacă nu se va fi realizat încă înconjurul lumii fără escală, nu încape nici o îndoială că* Oceanul Pacific *va fi de mult trecut.*

Deci, în ipoteza celor mai favorabile condițiuni, avionul românesc nu poate veni decât TARDIV *cu cel puțin un an și jumătate sau doi.*

Dirijabilul militar „Akron" cu care a fost înzestrată de curând aviația americană.

„Pilotul cu brevet nr. 12" mai face imediat o observație foarte interesantă:

Și acest avion, așa zis românesc, nu va fi decât pe jumătate românesc, *căci, motorul tot străin va fi. Nici zeul optimismului nu poate nădăjdui să realizăm noi, în timp util,* un motor național.

După ce autorul scrisorii de mai sus închee astfel judicioasa d-sale argumentare în favoarea utilizării unui material volant străin pentru trecerea Atlanticului, în rândurile următoare ne împărtășește — fără să aducă alte argumente decât cele deja publicate de noi — că și d-sa este partizanul opiniunii cuprinse în primele două răspunsuri apărute și anume: sensul Vest-Est — ca să se acumuleze un număr cât mai mare de kilometri — și imposibilitatea unei plecări raționale din România — din cauza obstacolelor naturale ale solului. Afară de aceste două observări d-sa mai adaugă câteva nume proprii la lista personalului navigant transatlantic: Gheorghe Dodani, un excelent pilot de linie al aviației civile și căp. Radu Rusescu, înfăptuitorul circuitului aerian al României fără escală. Numele d-lui căp. Romeo Popescu — pe care „Pilotul nr. 12" îl relevă ca lipsind și el de pe lista propusă de d. „Pilot nr. 13", deși este deținătorul tuturor recordurilor românești de înălțime, durată și distanță, — a figurat în revista noastră dela început în fruntea numelor cele mai indicate pentru sborul transatlantic.

In ce privește alegerea piloților de mare raid, d. „Pilot brevet nr. 12" ne mai atrage atențiunea că — așa cum a declarat și d-. G-ral Rujinski — cei mai mulți dintre valoroșii noștri sburători pot deveni apți pentru astfel de performanțe, dupăce vor fi supuși la un antrenament serios; criteriul definitiv de alegere nu poate fi deci, decât acela de a prefera, dintre cei mai buni piloți români, pe acela al cărui antrenament este *„deja făcut sau mai are puțin să se desăvârșească"*.

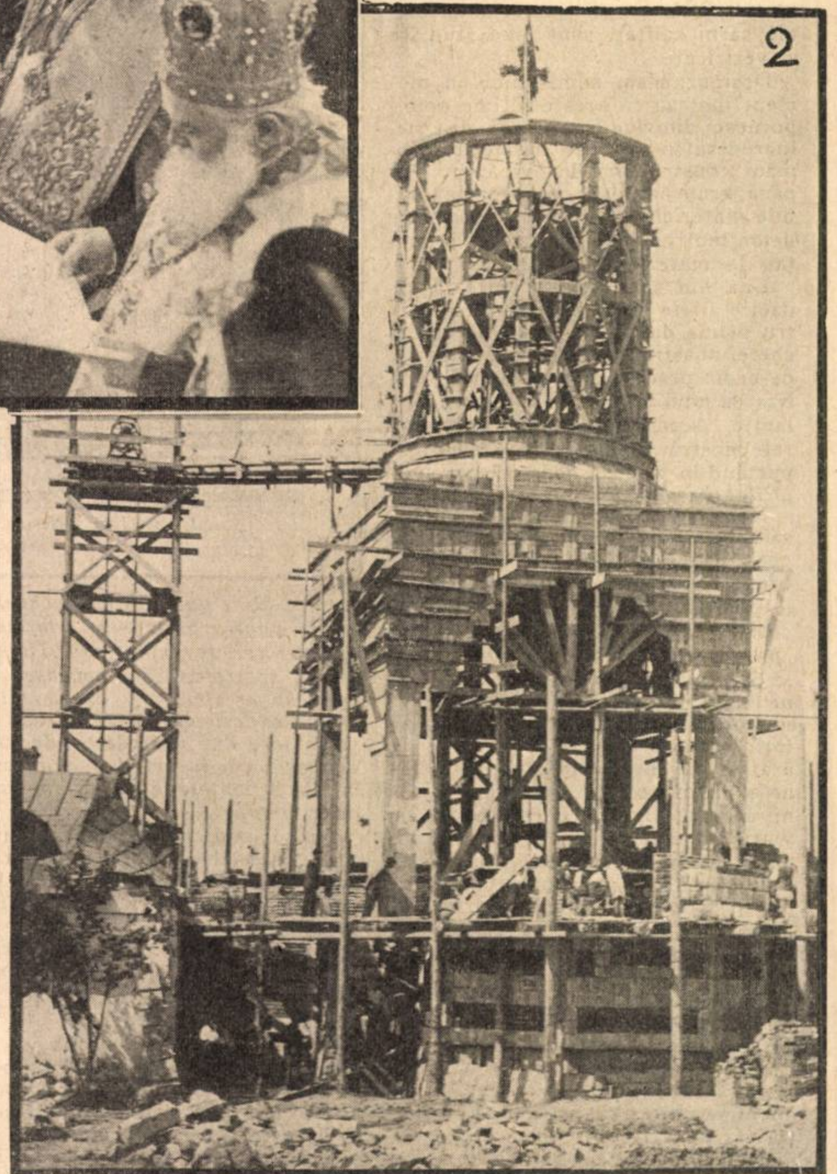
* * *

Mulțumind d-lui „Pilot brevet nr. 12" pentru osteneala pe care și-a dat-o să argumenteze temeinic o latură de mare importanță a problemei propusă de „Realitatea Ilustrată", facem un apel călduros către cititorii noștri ca pe viitor să întărească cu semnătura lor opiniunile ce vor binevoi a ni le transmite.

Actualităţi din ţară

1) Săptămâna trecută s'a făcut sfeştania nouei biserici care se ridică la Costeşti, pe locul celei distruse de memorabilul incendiu de-acum doi ani. 2) Biserica în construcţie. 3) Un grup de membri ai congresului internaţional de contabilitate, care s'a ţinut la Bucureşti. 4) Marcel Thill (dr.) campion european la categoria semigrea, a învins la puncte pe Gh. Axiotti (st.). 5) Procesiunea surorilor de caritate la mormântul Eroului necunoscut.

1

2

3

4

5

Din străinătate

1) Originala barcă a doi vienezi, cari vor să emigreze la bordul ei în..., Abisinia.
2) Prinţul negru Monolulu — o celebritate a Londrei, — s'a căsătorit cu Miss Amelia Adkins.
3) Cu ocazia unui incendiu la Londra, pompierii n'au putut pătrunde în casă, din cauza fumului, neavând măşti. Un frizer a avut buna idee de a monta aparatele de uscat în subsolul incendiat, risipind astfel fumul.
4) Prima şedinţă a consiliului Ligii Naţiunilor.
5) Un colţ al expoziţiei sovietice de blănuri a Viena.
6) Cea mai bătrână femee din lume, Slava Mitova are 152 ani şi trăeşte în comuna Geascoli, Bulgaria.

DE VORBA CU CITITORII

D-RA MARIANA MIRICĂ, Miss România 1930, care a avut un răsunător succes la concursul de frumuseţe din America, unde a fost aleasă Miss Europa, se căsătoreşte în ziua de 20 Septembrie cu d-l ARHITECT N. LUPU din Bacău.

Transmitem pe această cale tinerei perechi, urările noastre de fericire.

Dor de viaţă. — Din puţinele litere scrise, nu se poate deduce decât: orgoliu, spirit de contrazicere, fineţe, spirit critic. Sentimentalism eterat, egoism.

Graf Zepelin. — Spirit arţăgos, minuţios, de o sensualitate puternică, energie, preocupare estetică. Spirit înclinat spre denaturarea adevărurilor. Tendinţe spre superstiţie, chiar misticism. Egoism puternic, — neîncredere în oameni.

Mili. — Intr'adevăr vă trebue ceva mai mult curaj, pentru a înfrunta analiza grafologică, deoarece vă faceţi vinovată de o vanitate exagerată, care este slab motivată. Inteligenţa deşi vie, gândirea e lipsită de preciziune. Sentiment puternic, tenacitate, tendinţa de a proteja şi de a domina, rigiditate sufletească (poate chiar răutate). Pretenţie...

Ştefi. — D-nul J. de S. nu este acelaş cu d-l Elwin. Lipsă de voinţă, faptul că uneori vă încăpăţânaţi, nu trebue să vă inducă în eroare. Fire utopică. Prea multă grabă în tot ceeace faceţi, de aci superficialitate. Lipsă de claritate nu idei. Fantazia frizează uneori absurdul. Orgoliu.

Armida. — Pe viitor, simpatică duduie, vă absolv de toate tămâielile pe cari le credeţi necesare. E o naivitate, ceeace faceţi; vă place să interveniţi acolo unde tăcerea dv., ar fi mai raţională, egoism, spirit încâlcit, probabil din exces de fantezie necontrolată (dacă te superi, d-ta eşti de vină). Fire excesiv de nervoasă, temperament inegal, spirit de contrazicere. Neîncredere în oameni.

Somnambul. — Tot e bine că boala dumitale se manifestă cu puţine întrebări.

Chestiunea cu Pola Negri e perfect adevărată.

Interpreţii principali din Secretara particulară. au fost Renate Müller şi Felix Bressart.

Dintre filmele lui Chevalier, ca mai bune contează Milionar peste noapte, Parada Dragostei.

Nu mă uita. — E un lucru pe care îmi permit să ţi-l spun şi eu. Jaque Catelain, Paris (VII-e) 63, Boulevard des Invalides. Răspunde foarte spiritual, la scrisorile adresate lui, astfel că vă cedez integral plăcerea, de a-i savura biografia redactată chiar de el.

Clara?? P. — Infim de puţin text dudue. Un singur semn de întrebare il pot totuş clarifica. Orgoliu, fire ermetică, leagă greu prietenii, bunătate, senzualitate acută.

Valeriu Vasilescu. — Lupe Velez, Universal Studio, Universal City, Calif. Clara Bow, Paramount Studios, 5451 Marathon St. Hollywood Cal. Anita Page Metro-Goldwyn. Meyer Studio, Culver-City, Cal., Maurice Chevalier Paramount Studio, 6 th and Pierre St. S. Astoria L. I. Cabinetul Psihografologic, nu se ocupă nici cu cititul în stele, în palmă, în cafea sau în bobi de năut, deci nu prezice viitorul ci numai „fisonomia caracterului"

Micuţa drăgălaşă. — Compatrioata noastră vedetă Pola Ilery a părăsit meleagurile Occidentului şi se află la Bucureşti.

Adresa lui Withers Grant este First National Studios, Burbank Calif. Vezi că sunt într'adevăr extraordinar de gen til şi merit acest atribut?

Frida Marcus. — Am luat notă de fişa dumitale şi te-am catalogat.

14 Iulie. — E foarte serios cu Willy, vei avea ocazia să-l contempli în oase şi piele. Analiza grafologică: Curiozitate, mult optimism, neîncredere în oameni, senzualism bolnăvicios voinţă slabă, aproape inexistentă. Cum spune poporul d-ta eşti o fiinţă „iubeaţă".

X. — Al. Jolson s'a născut în Petersburg. Numele lui adevărat este Asa Yoelson. A plecat cu părinţii săi în America, încă copil. Tatăl său doria să-l facă cantor în sinagoga Jewish. A fost întâi artist de circ, apoi de varieteu apoi a devenit artist de cinema. Turnează actualmente la casa, Warner Brothers Studio, 5842 Senset Blvd Hollywood Calif.

Ecaterina G. — Scrisul dumitale se caracterizează printr'o largheţă specifică oamenilor cu vederi largi, altruiste. Sinceritate. O reală aversiune pentru minciună şi complicaţii sufleteşti. Fire echilibrată; puţin scepticism, rezultat desigur din lipsa de înţelegere a acelora pe care i-aţi tratat cu bunăvoinţă şi toleranţă. Preciziune.

Lory Corsally. — Răbdarea dumneavoastră a fost într'adevăr greu încercată. Trebuia însă să aveţi în vedere ca primesc săptămânal circa 500 de scrisori, dintre cari numai la 30 pot răspunde. Analiza grafologică: impulsiune, spirit expansiv, caustic, mobilitate sufletească şi intelectuală, multă fantezie. Există o nevoie aproape organică la dumneata, de a căuta un ataşament, (poate pur şi simplu societatea). Spirit tranşant.

Turist Paris. — Dacă fotografiile sunt bune şi nu banale, le publicăm. In ceeace priveşte caracterul dumitale, n'aş putea spune tocmai lucruri bune: ipocrizie, o fire reţinută. Un bogat fond sentimental, însă pervertit. Răutate, manierism. Lipsă totală de voinţă. Eşti într'o epocă critică. Imi faci impresia că sunt primii ani de adolescenţă turbure.

Nicu. — Drept să-ţi spui spre marea mea desamăgire, am primit prea puţine poezii publicabile. Incearcă totuş. Poate muza dumitale te protejează mai mult. **De care domn** Sadoveanu vorbeşti dumneata? Mihail, Ion Marin?

Paşa F. — Ocazional, desigur se vor mai juca. Nils Aster e prea puţin fonogenic, acestui motiv se datoreşte faptul că a fost trecut la index. Pola Negri e într'adevăr foarte bolnavă. O mică analiză grafologică: spirit minuţios, chiar pedant, combativ. Fond sentimental, bun numai faţă de cei agreaţi, obişnuiţi salturile în... vid. Vanitate.

Constantin Ionescu. — Max Schmelling este actualul campion de box al lumei la categoria grea. Predecesorul lui a fost Tunney, care a renunţat la titlu. S'a disputat atunci campionatul între Tom Sharkey. Stribbling şi Schmelling. Se aşteaptă cu multă curiozitate rezultatul matchului între Schmelling şi Carnera, (omul-bizon).

Mandolinistul. — Vei putea convinge pe prietenii dumitale să citească Realitatea înainte de a-ţi face o analiză grafologică. După aceea numai cred să ai curajul. In interesul revistei deci mă abţin.

Luminiţa roşie.— In „Secretara particulară" a jucat Renate Müller. Noul film a lui Garry Cooper va fi I take This Woman (Iau această femee). Paramount Studios, 5451 Marathon St. Hollywood, Cal. Analiza grafologică se poate reduce la expresia ; o duduie „comme il faut".

Teddy Hanler. — Cea mai tânără artistă „nemăritată" este Mitzi Green, (în etate de 9 ani). Trimite-i expresia dumitale de admiraţie, pe adresa Paramount Studios (restul... ca la Luminiţa roşie).

Petale'n furtună. — Bacalaureatul e furtună şi dumneata o petală rătăcită. E primul pas spre cunoaşterea de sine. Impulsivitate, voinţă, reţinere. Fond de sensualism puternic, o masculinizare voită este caracteristica persoanei dumitale. Tendinţă de a proteja. Adevărata dumitale fire, pare închisă într'un turn de fildeş, cum spune poetul.

La petite cherie. — Domnul în chestiune e d. Andreas.

Gavril Bolboreanu. — Interesaţi-vă direct la şcoala de pilotaj din Tecuci de unde să ştiu eu când încep examenele? Nu crezi că eşti cam pretenţios?

Barcă. — Adresaţi-vă direct la Soc. Scena şi cereţi de acolo lista. str. Brezoianu.

Ego. — Puteţi trimite răspunsurile la concursul de perspicacitate, în orice ordine vă convine. In orice caz, ele se clasează.

O Nălucă. — Trimite-ţi manuscrisul.

Nicolae Albot. — Cum înţelegi dumneata, un manuscris scris la maşină? Regret dar nu pot face grafologia maşinei de scris. Nu m'am iniţiat încă.

V. Tomescu. — Adresa d-lui N. I. este B-dul Bonaparte. No. nu-l ştiu, dar nu e nevoie, doar e cel mai mare om al României.

O blondă. — Scrisul dumitale denotă un fond de intelectualitate palidă tot blond am putea spune. Puţină răutate, inofensivă însă. In genere tot ceeace-ţi este propriu e foarte palid... blond. Dece mă obligi să fiu răutăcios.

Ely Bar. — Am rămas încântat de observaţiile dumitale de ordin galinaceu. Singura întrebare pe care mi-o pun e aceasta: Dece nu m'a favorizat norocul, să auzi detunătura aceea care ţi-a oprit inspiraţia, la începutul cărţii poştale? Sinceritatea mea supără dudue? In definitiv îmi ceri un răspuns şi nu-mi adresezi nici o întrebare. Poate grafologie? In cazul acesta, e numai artificialism.

Steluţa-Alexandria. — Primesc cu aceeaş bucurie nespusă pe orice nou solicitator. Cred că nu m'am desminţit până'n prezent.

Atena. — Nici o altă condiţie, de cât o scrisoare cu inspiraţii proprii şi iscălitură.

Puiu. — Crezi dumneata că spunându-ţi cum să-ţi corijezi defectele vei putea să-mi urmezi sfaturile? Sfaturile sunt necesare numai acelora, cari n'au nevoe de ele.

Ochi negri-Bârlad. — Duduie eşti încă neformată din punct de vedere al caracterului. Sunt nenumărate contraziceri în scrisul dumitale. Singurul lucru pozitiv pe care-l pot desprinde e o tendinţă optimistă, de progres. Lucru foarte înbucurător pentru viitorul dumitale soţ.

Bubică. — După preţioasele d-v. declaraţii, faci parte din tagma celor cu „barbă rade", sunteţi un pierde vară. După grafologie, cu regret, trebuie să constat că faceţi parte şi din tagma celor etichetaţi cu „a se slăbi". Asta-i părerea grafologiei.

Marialys. — Sensibilitate bolnăvicioasă, multă fineţe, fantazie exagerată. Neîncredere în sine şi în oameni. Susceptibilitate. Naivitate.

Ily de Saragossa. — Scrisoarea dumitale nu mi-a parvenit. N'am găsit nimic în corespondenţa mea, iscălit cu acest pseudonim.

Manich-escu Pavel. — Contra dragostei există un singur remediu: s'o consumi. Consumând-o, o banalizezi. şi o dizolvi. Pentru grafologie, scriemi o scrisoare. C. p. e prea îmbâcsită.

LOTHAR

reportaj

CARAVANELE FOAMEI

VALEA AURULUI

de Sandu Vornea

PE drumul ce merge din Câmpeni la Zlatna, se desface la dreapta *un urcuş*. La răspântie se află capătul liniei unor vagonete, ce vin dela depărtate mine de aur. Tot acolo e gara Roşia-Montana. Urcuşul înaintează dealungul Văii Roşia-Montana, al cărei nume vine desigur dela culoarea terenului. Apa aceasta curge printr'un bolovăniş colorat, iar nisipul ei are culoarea galbenă a aurului. Valea poartă toate nuanţele dela galben la roşu, apa rostogoleşte pietriş de un galben deschis de lămâie, pietre portocalii, cristale cu străluciri de aur, pământul e pe alocuri galben ca sulful, bolovanii sunt ruginiţi, unii arămii, alţii de un roşu sticlos, înfine nu există nuanţă de acest fel, pe care valea să n'o cunoască. Cum roşul predomină, i s'a zis Roşia Montana.

Urcăm prin pădurile de un verde-negru, umed, dar pe o arşiţă dogorîtoare. Apa auriferă şi-a săpat albia prin conglomeratele de minereuri de aur, argint, aramă şi sulf şi nisipul din această vale este bogat în tot felul de metale.

SPĂLĂTORII DE AUR

De-aceea cea mai rudimentară extracţie, prin mijloacele cele mai primitive, reuşeşte totuş să realizeze cantităţi relativ bune de aur. Am întâlnit astfel, atât pe valea Arieşului, cât şi pe Roşia-Montana, numeroşi spălători de aur, a căror ocupaţie constă din a pune nisip pe pânza unui fel de *chaise-longue*, a turna apoi apă deasupra şi a culege în cele din urmă firişoarele de aur rămase pe pânză. Nimic mai simplu. Apa spală nisipul şi-l dă jos de pe pânză; aurul, care este mai greu rămâne pe ţesătură. Spălarea cu apă, constă în separarea „sterpului", şi se face în albie sau în troacă. E un mijloc importat direct din Canada şi pe alocuri se numeşte „şaitrog", probabil dela *„scheiden"* şi *„tragen"*, a separa prin spălare.

O întreagă populaţie de moţi se ocupă în aceste regiuni cu spălarea aurului, dar câştigul lor este foarte mic, deoarece trebue să muncească săptămâni întregi la acest triaj migălos, ca să obţină câteva grame de aur.

STEAMPURILE

Un alt sistem de extracţie a aurului, utilizat pe Valea Roşia-Montana, îl formează steampurile. Steampul este un fel de moară pentru măcinat minereul, e aşadar un fel de concasor primitiv, format dintr'o roată de moară, ce se învârteşte prin căderea apei, şi care pune în mişcare o osie (arbore). Pe acest arbore se află nişte iesituri în formă de dinţi mari. In dreptul arborelui orizontal, aşezate în mod vertical, sunt un fel de scânduri grele, cari atunci când roata se învârteşte, dinţii arborelui le ridică în sus şi le lasă apoi să cadă pe minereul adus de apă, şi pe care îl sfărîmă astfel, ca nişte ciocane. Steampul are ceva din piuă şi moară la un loc.

Sunt sute de steampuri pe valea Roşie şi ele dau acestei văi un aspect foarte pitoresc. Ca un sgomot de ciocănitoare, se aude în toată valea, când ele funcţionează. Fiecare locuitor îşi are în curte steampul său, care-i macină aurul, ca şi când ar avea o râşniţă de măcinat grâu. Urcăm astfel vre-o două ore prin pădure, şi steampurile se ţin lanţ. Pe alocuri sunt aglomerări de steampuri şi de căsuţe rudimentare, acoperite cu şindrilă, unde locuesc îngrijitorii acestor mori de aur.

1) Statuia patronului metalurgiei. 2) Marele furnal dela Zlatna. 3) Intrarea într'o mină de aur. 4) Gură de galerie la Roşia. 5) Steamp, — moară de aur. 6) Zgură auriferă în blocuri. 7) In laborator.

MINELE DELA ROŞIA-MONTANA

In fine, după vre-o 7 km. de urcuş, am ajuns în satul Roşia-Montana, unde se termină această vale, scormonită şi măcinată în toate felurile, de căutătorii de aur. Indată dăm de gura principală a minei statului, deasupra căreia scrie *„Galeria Sfânta Cruce din Orlea"*. Pare o poartă de cavou, cu o cruce deasupra, dar dinăuntru iese un vagonet cu minereu. Nu ştiu câţi kilometri am mers pe sub pământ, prin aceste galerii, în fundul cărora se pot vedea urmele romanilor cari exploatau şi ei aurul, tot prin mijloacele de azi. Săpăturile lor par scobituri lăsate de o lingură uriaşă. Am înaintat astfel, spre Cetate şi Chirneg, am trecut pe lângă puţuri, în care oamenii intrau la mari adâncimi, numite Puţul Cetatea sau Puţul 81 Ţarina.

Infine, am ieşit iară la lumină şi am luat-o la deal până la biserica ortodoxă, unde se află birourile unei mine particulare. De acolo căţărându-ne dealungul unei conducte de apă, am urcat un deal uriaş, brăzdat de funiculare şi am dat de gura unei galerii foarte primitive, care exală un suflu rece şi se afundă în pământ. Un om de acolo ne spune că toate dealurile acestea sunt brăzdate pe dedesubt de galerii ,ca un adevărat furnicar.

Am văzut aşadar în această plimbare pe Valea Roşia-Montana, cele trei principale feluri de extracţie a aurului: prin spălare, cu steampul, sau din mine. E interesant de notat că nimeni nu ştie pe aci ce înseamnă „mină", deoarece toţi numesc aceste galerii subterane: „baie".

Se pare că locuitorii din părţile acestea, trăiesc într'o mizerie ceva mai redusă decât a moţilor din regiunile neaurifere, pe care le-am vizitat până acum, împreună cu caravana de moţi ce plecau în lume. Şi aci minerii se plâng, însă, că nu li se dă de lucru în fiecare zi, iar salariul este foarte redus: începe dela 25 lei pe zi, pentru căratul minereului !....

UZINELE DELA ZLATNA

Dela Roşia am coborît la Zlatna, unde se află marile uzine ale statului, pentru prelucrarea aurului.

Deasupra uzinelor, — construite de francezi pe vremea Mariei Terezia, — se află statuia foarte originală, a sfântului Florian, patronul metalurgiei.

La aceste uzine se aduc produse miniere cu aur şi argint sau minereuri cu sulf, numite şlicuri.

Ele se prăjesc în furnale speciale, şi se extrage sulful sub formă de bioxid de sulf, care serveşte apoi la fabricarea acidului sulfuric, prin metoda camerelor de plumb. Vizităm cuptoarele cu cinci etaje, în care se depun minereuri la topire, timp de 15 ore: câte trei ore la fiecare etaj. Vizităm de-asemeni, — bineînţeles pe dinafară, — imensele camere de plumb, pentru acidul sulfuric. Aci bioxidul de sulf întâlneşte aburi sub presiune şi aburi de acid azotic, care servesc de catalizator. Intr'o altă secţiune a uzinei, asistăm la fabricarea pietrei vinete şi a calaicanului; în mari lăzi de lemn căptuşite cu plumb, se formează ciorchini de cristali uriaşi de piatră vânătă.

Infine, iată cuptorul metalic înalt din care curge zgura, apoi materiile mai grele, aşa zise *mate*, sulfurile metalice, şi în fine pe jos, într'un fel de creuzete, prin două găuri, curge aliajul de plumb, aur şi argint ce se cristalizează apoi în forme speciale, luând forma de lingouri de 12 kgr. Aliajul metalic se cuplează pe o vatră poroasă, care absoarbe plumbul, şi se obţine astfel un aliaj de aur şi de argint, care conţine numai 2% plumb. De vre-o cinci-şase ani, aceste lingouri se trimit la afinare, adică la separarea electrolitică a aurului şi a argintului, la Baia-Mare, în Nordul Ardealului. (Baia-Mare=„mina" cea mare).

OFICIILE DE SCHIMB

Atât la Zlatna cât şi la Abrud, statul are oficii de schimb, unde se plăteşte minerilor aurul ce-au găsit. Săteanul miner care a separat de exemplu prin spălare nisipul de aur, rămânându-i în albie pirita auriferă şi aurul liber, extrage aurul din minereu şi impurităţi, prin mercur, pisându-l în piuliţe zise *mojare*, împreună cu argint viu, ceeace dă un amalgam. Apoi, arzând mercurul, se obţin boabe de aur brut, de aproximativ 16—17 carate. Acest aur îl aduce săteanul la schimb, la oficiile statului, unde boabele se topesc, şi se obţin lingouri mai curate. Evaluarea aurului adus se face în 2 laboratoare separate, unde se determină cât aur şi argint se află într'un kilogram din aurul brut adus. Statul face o reducere în natură pentru sine, de 2% pentru aur şi 4% pentru argint, şi socoteşte aurul adus, la preţul mondial.

Am asistat la Abrud la o scenă foarte pitorească, în legătură cu producătorii de aur.

Ei vin din satele vecine, Luni dimineaţa la schimb, când este şi târg la Abrud şi se adună cu toţii la cafeneaua „Detunata", unde e un fel de bursă a boabelor de aur, cum am văzut burse de perle în unele din tavernele Parisului...

PIK ŞI PUFF

Puff, —
părerile-mi umile
Ţi le scriu acum, din nou, —:
Le-am verificat şi ţi le
'Ncredinţez! De două zile
M'am convins că nu-s erou!

Ce „erou"?! Ba, dimpotrivă!
Să mă vezi: par'că-s bolnav!
— Tu, cu verva-ţi corosivă,
Ştiu: vei râde de misivă!
Dar, — văzui ceva grozav!!

Fi atentă. Pe 'nserate,
„Domnul" a venit voios, —
Iar la 8 şi jumătate
Doar gustarăm din bucate, —
Şi-o pornirăm, toţi, pe jos!

Eu credeam că-i o plimbare
Ca în mult alte seri, —
Insă, la o casă mare
Cu afişe la intrare
Şi cu foarte mulţi boeri,

Doamna, domnul şi cu mine
Ne-am oprit şi ne-am uitat.
Teatru nu era, — ştiu bine!
— „Două, stalu 'ntâiu!..." In fine,
Luă bilete, şi-am intrat!...

(Stau şi-acum pe gânduri: oare
Câinii nu plătesc bilet?
Ori... au locuri de favoare?)
Şi prin loji, şi în picioare,
Era lume berechet!!

Ce să-ţi mai înşir! De-odată,
Doi bărbaţi aproape goi
Incepură să se bată...
Lumea, foarte încântată
Admira bătaia 'n toiu...

M'aşteptam să sară unii
Să-i despartă! Dar — nici gând!!
Intr'un ţarc cu nişte funii,
Se loviră ca nebunii,
Dând mereu, — cu sete dând!!!

Ce aplauze! Poporul
S'a distrat un sfert de ceas
Când văzu că luptătorul
Il izbi cuprins de dorul
De a-i face terciu din nas!...

Au venit, apoi, — oroare!, —
Doi, cu faţa ca de coks:
Şi pe mâini, şi pe picioare
Daţi cu smoală şi unsoare, —
Şi-au făcut, de-asemeni, „box"...

N'am văzut atâta sânge
De când mama m'a făcut!
Dacă nimeni nu-i constrânge,
Pentru ce se bat?!
Aş plânge!...
... Nu pricep cum le-a plăcut!!

PICK

Dragă Pic, —
în van suspină
Firea ta, de bună ce-i, —
Ştiu că nu eşti tu de vină
Căci, — deşi mai... feminină, —
Eu am altfel de idei!!

Nu acel ce leneş zace
Are trup şi spirit treaz!
Nouă, dragul meu, ne place
Indrăzneţul care face
Faptă mare de viteaz !

Sunt, în ţările străine,
Luptători neînfricaţi —
Ce'n arene mari şi pline
Ştiu ca să ucidă bine
Taurii întărâtaţi!

Faptele de vitejie
Le iubim, din moşi-strămoşi !
Du-te şi 'n găinărie
Şi-o să vezi că 'n orice zi e
Câte-o... luptă de cocoşi!...

Cere, altădată, muzii
Alt subiect, când vrei să-mi scrii,
— Nu că-mi plac acume cruzii, —
Dar... voiu pierde din iluzii:
Prea ai multe... omenii!!

PUFF

p. conf. Ciufulici

NOAPTEA în PIAŢĂ

Nicio gospodină nu cunoaşte adevăratele preţuri ale pieţei de alimente. De altfel e şi greu. Ca să le cunoască ar trebui să aibă aceia ce numai unui bărbat îi e îngăduit: apucături de noctambul. Căci într'adevăr numai noaptea piaţa de alimente e oarecum sinceră. Numai între ora 1 şi 3, după miezul nopţii, îşi pot da seama gospodinele noastre câte parale fac jurămintele de peste zi ale oltenilor.

— Coniţă, să dea Dumnezeu să nu mai am parte de afurisita asta de cobiliţă, care mi-a mâncat spinarea, dacă nu mă costă pe mine doi lei kilogramul de paradaise şi un leu vânăta.

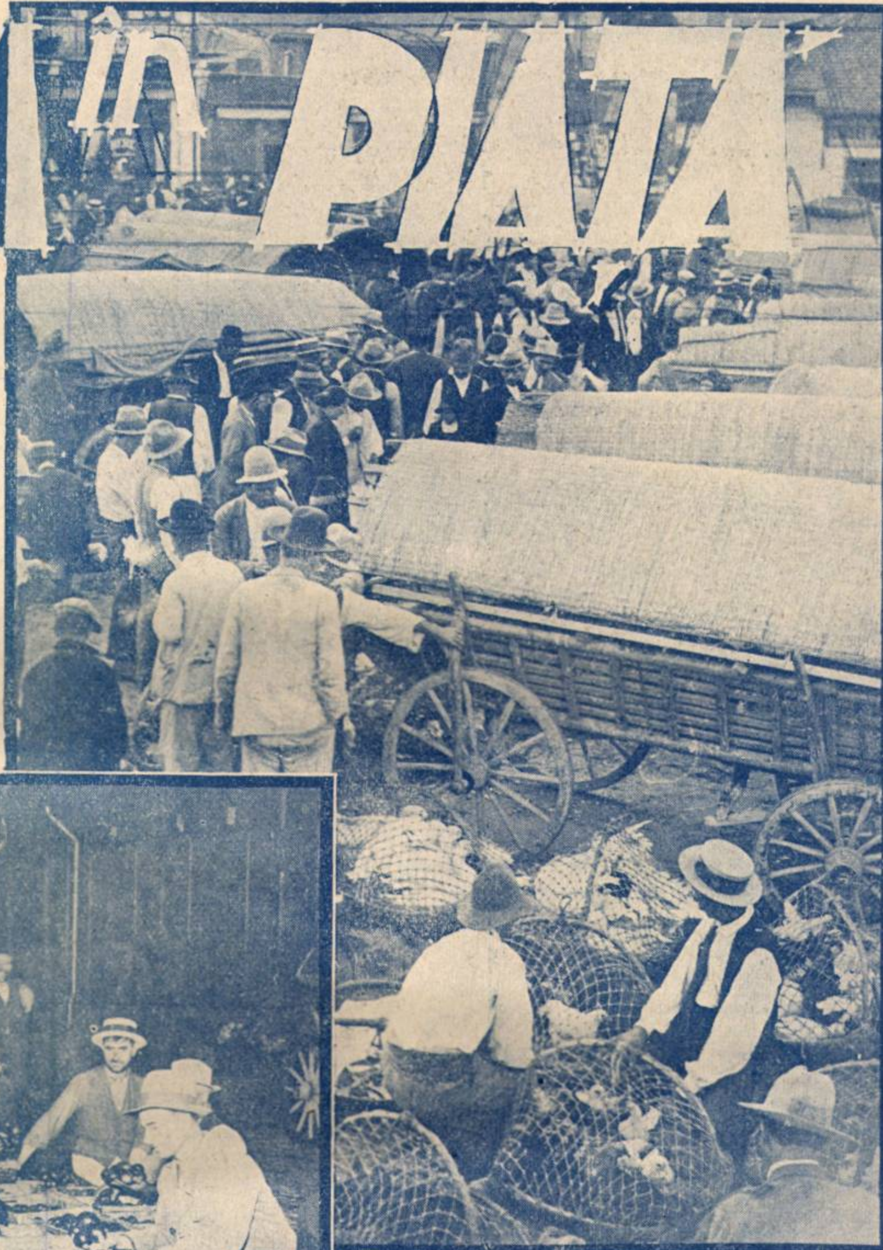
M'am rătăcit odată la ora 2 noaptea prin piaţa mare.

Spectacolul merită să fie văzut.

Din B-dul Maria şi până la podul Şerban Vodă, pe trotuare, pe mijlocul străzii, în căruţe şi în lăzi, pe saci aşternuţi pe pavaj o adevărată orgie de zarzavaturi, piramide de vinete mai înalte de un stat de om, zeci de mii de lăzi cu roşii, sute de movile de varză, de ardei, de sfeclă, de bame, de gogoşari.

Circulaţia cu vehiculele e complect întreruptă, nici oamenii nu se mai pot mişca în locul pe care şi l-au ales, lângă marfa lor.

Şi până la ora trei vin mereu căruţe încărcate.

Sus: *Au sosit carele cu păsări.*
St.: *Zarzavaturile se desfac „en-gros" pe cheiul Dâmboviţei.*
Jos: *Descărcarea peştelui la Hale.*

Unele, care nu mai pot răsbi rămân afară, la bariera pieţii. Se vor descărca dimineaţa, la ora 4, deadreptul în coşurile oltenilor.

După o socoteală aproximativă, sunt aici cam patru vagoane de roşii, 15 mii de kg. de vinete, douăzeci de mii de căpăţâni de varză, optzeci de mii de ardei...

Preţurile variază dela o zi la alta. Cifrele amintesc însă, oricare ar fi fluctuaţia „bursei", cifrele dinainte de răsboi: cinci „bani" kilogramul, un leu 10 bucăţi...

Roşiile merg dela 50 bani la un leu şi douăzeci kg.

Ardeii, opt lei suta de bucăţi.

Vinetele 10 lei suta.

Un leu kilogramul de cartofi.

Şi totuş, ca să intre în piaţă, carul cu „marfă" e supus taxei de piaţă de 60 lei.

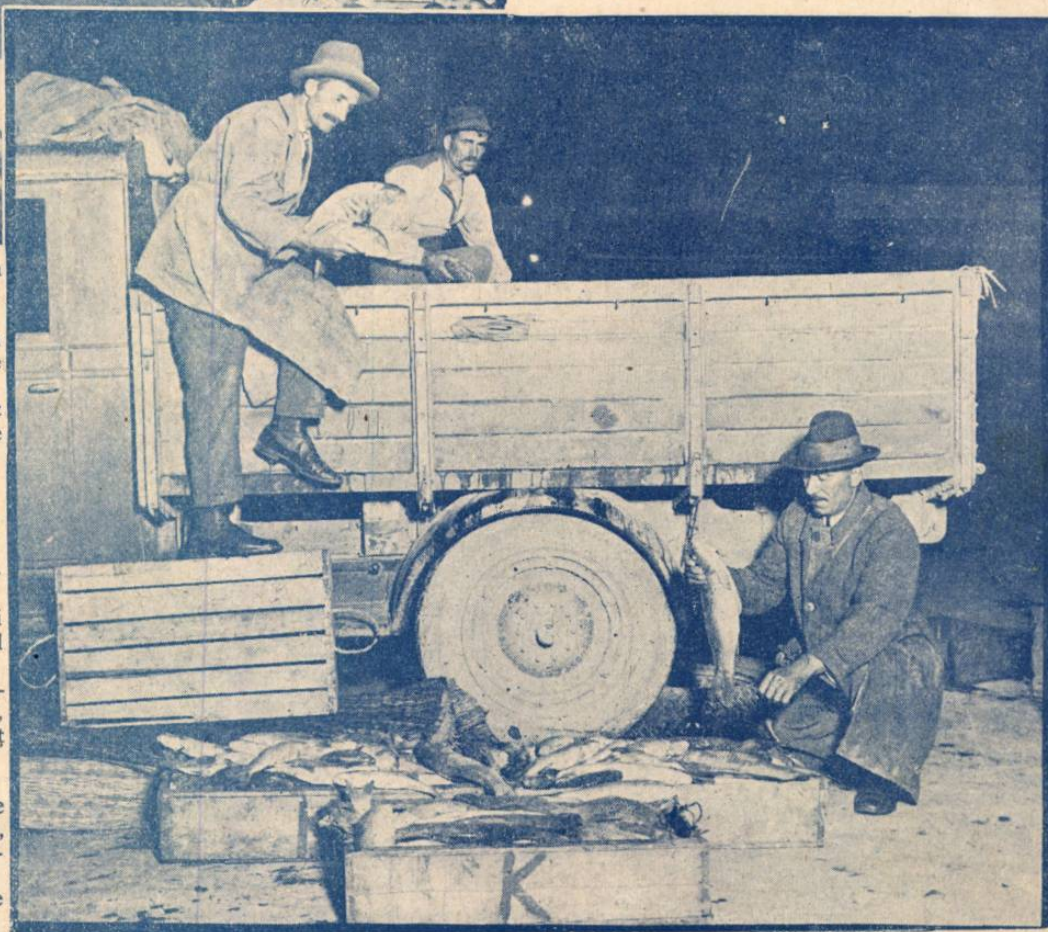
Ce socoteli o avea producătorul ca să vândă aşa şi totuş să câştige? Cu ce fracţiuni de leu şi-o plăti el munca pe zi şi pe oră?

Mă gândesc la mâinile cutărui grădinar din Colentina-Fundeni, grele şi mari să le faci răzoare cu ardei, cu varză, cântărind munca lor de un ceas — un bănuţ dispărut din circulaţie: cinci centime.

La ora două niciun cumpărător.

In piaţa de fructe căruţaşii cu pepeni descurajaţi de preţurile de sfârşit de sezon, strigă — mai în glumă, mai în serios — : „Să vină şomerii! Avem marfă pentru şomeri".

Pepenii se vând cu perechea. Unul singur nu mai are preţ.

Sus: *„Asortarea” păsărilor la coşuri.*

Struguri, cu patru lei kilogramul, pere şi mere cu trei lei kilogramul...

La ora două începe descărcatul peştelui. Vine în camioane cu ghiaţă.

Ciortanul mare, frumos, douăzeci de lei ocaua, preţ de detaliu. Crapul cu 25, ştiuca — douăzeci.

Peştele mic zece lei ocaua. Nu intră în vânzare decât dela ora 2.30 înainte, odată cu păsările.

CAT CONSUMAM?

Ar fi interesant de ştiut ce cantităţi se consumă din fiecare aliment în Capitală.

O statistică oficială nu există însă.

După calculele noastre făcute cu date culese din diversele pieţe ale Capitalei rezultă următoarele cifre.

Se consumă circa 50 de mii de kilograme de carne pe zi, ceeace face cam 30 de grame de individ.

Din aceste, cinci mii de kilograme sunt carne de pasăre, iar restul de vită. Un sfert din această cantitate este carne de porc iar restul de bovină.

Se sacrifică deci cam opt sute de viţei pe zi, 1500 de vite bătrâne şi vreo 200 de porci.

In primăvară bucureştenii măcelăresc, în locul viţeilor cam 10 mii de miei pe zi.

Acestea sunt după cum am spus cifre aproximative. In realitate adevărata consumaţie de carne nu poate fi controlată.

In ceeace priveşte legumele, calculul e greu de făcut. Socotind însă că populaţia Capitalei este, după ultima statistică — care şi ea este fără îndoială aproximativă, cu toate milioanele pe care le-a înghiţit — cam de 650 de mii de cetăţeni şi socotind că fiecare cetăţean consumă zilnic cel puţin 500 de grame de legume, însemnează că în diversele pieţe ale oraşului se desfac peste 300 de mii de kilograme de leguminoase, pe zi, adică 30 de vagoane.

CAT DUC OLTENII PE UMERI

Or socotind că într'o căruţă intră în mediu 250 de kilograme de legume, însemnează că în fiecare dimineaţă negustorii Capitalei descarcă cam două mii de căruţe de „marfă”.

Numai jumătate rămâne să se vândă în piaţă, deadreptul către gospodine de negustor.

Restul de 1000 de căruţe este descărcat în coşuri şi dus pe umeri de olteni.

Pentru această muncă olteanul pretinde un câştig de optzeci de la sută.

Şi gospodinele noastre plătesc. Acum când ştiu aceste lucruri, prin intervenţia noastră, dacă continuă să cumpere în fiecare zi dela olteni, însemnează clar că ceeace am spus la începutul acestui articol este o realitate.

Cucoana este complicea olteanului în detrimentul bărbatului, care n'are de unde să ştie cum stau lucrurile.

Sus: *Carnea adusă dela Abator în camioane, este descărcată la Halele Centrale.*
Stânga: *Bursa pepenilor, în piaţa Bibescu-Vodă.*

Cert. Cum nu se poate mai cert.

Dar când am vorbit de optzeci la sută câştig, am notat un minimum căci ardeiul verde pe care-l cumpără cu 8 lei suta, nu-l vinde mai eftin de 20 lei suta. Strugurii, pe care după cum am arătat mai sus îi cumpără cu 4 lei kilogramul, nu-i vinde mai eftin decât 10—14 lei kilogramul. Iar o căpăţână de varză, pe care o plăteşte cu 50 de bani, o plasează la preţul minim de 5 lei.

Păsările pe care le cumpără la orele 2 noaptea, — să presupunem o pereche de pui, — pe care a dat 35 lei, ţi-o vinde cu 90 lei, iar dacă doamna gospodină se tocmeşte, îi poate lua după multe greutăţi la un minimum de 65—70 de lei.

Iată dar, cât de mari sunt foloasele târguitului direct în piaţă şi cât de mari economii s'ar putea realiza, într'un menaj.

Şi o bună gospodină sunt convins că le realizează. Altfel nu s'ar putea explica modul cum pot trăi unele familii compuse din 5—6 persoane, cu câte un salariu de 5—6000 lei lunar.

Totuş, eu dacă aş avea o soţie n'aş lăsa-o să plece noaptea după târgueli, fie şi cu servitoarea în urma ei, fie şi cu coşniţa la braţ.

Aş prefera să fim amândoi, şi eu şi dânsa înşelaţi de oltean, decât singur eu şi numai de dumneaei.

COST.

VEDENIA

de *A. HEGEWALD* — Tradusă din olandeză de *NORBERT*

L-a prins în mreje încetul cu încetul și fără să-și dea seama. La început a râs. Dar de mult nu se mai simțea la largul lui când se culca seara.

Pieter Lastman știa prea bine că era o credință de pe timpul lui Papură Vodă, fără nici un rost. Și totuși... misteriosul spațiu întunecos avea un efect înspăimântător asupra închipuirii sale. Trebuința de a vedea... de a se încredința că nu era nimic, că nu era nimeni acolo, foarte vagă la început, devenia tot mai puternică pe zi ce trecea. Acolo!... Da, era copilăresc și ridicul, acolo sub vechiul lui pat de lemn de nuc, care era numai cu 20 de centimetri deasupra dușumelii. Nu mai dormia și dimineața se dedea jos din pat tremurând și rupt de oboseală. Prietenii și cunoștințele, cari-l știau pe Pieter ca om vesel și vioiu, pricepură că se petrece ceva deosebit cu el.

— „Omule, ești prea obosit. Ar trebui să călătorești ca să te recreezi.

Acesta era sfatul cel mai bun ce-i se putea da. Și Lastman se puse pe călătorit. Timp de săptămâni a stat prin felurite hoteluri din țară și din străinătate. In acest interval se simți ca liberat de pacoste. Dar... remediul acesta nu putea să fie de lungă durată. Căci pe deoparte metoda era foarte constisitoare și pe de altă parte tovarășul lui de afaceri se cam uita strâmb la el, ori de câte ori dădea o raită pe acasă și-i făcea reproșul că „se face" și că-l lasă să se descurce singur.

— „Mută-te odată din blestemata asta de casă întunecoasă. Nici nu-i de mirare dacă devii acolo cam țicnit".

Pieter urmă și acest sfat. Timp de teri luni de zile se perindă pe la diferite gazde, până i se urî și se întoarse la matcă, căci numai bătrâna lui jupâneasă știa să gătească așa cum îi plăcea lui.

— „Omule! Ar trebui să te însori. Acesta e singurul mijloc, care..."

Prietenul nici nu îndrăsni să-și isprăvească fraza, căci Lastman îl fulgeră cu privirea:

— „Ia auzi ce prostie, d-le! Asta n'o fac în ruptul capului!"

— „Ai face bine să consulți un specialist în boli nervoase" îi spuse un alt prieten.

Pieter Lastman constatând că mai are ceva bancnote la el, se duse la un medic și-i expuse cazul:

— „Se prea poate, doctore, să fie o pedeapsă a Cerului. Căci am râs altădată de cineva care avea aceeaș boală. Dar în orice caz, nu mai pot îndura suferința. Sunt istovit. Pe medicul meu de casă n'am îndrăsnit să-l consult. Am fost însă până acum la trei somnambule și la patru magnetizori".

Omul științei ridică cu dispreț din umeri.

— „Fleacuri! Cu astfel de lucruri băbești nu se obține nici un rezultat în asemenea cazuri... Va să zică singurul lucru care te necăjește este gândul că subt patul dumitale ar putea să fie ascuns ceva sau cineva?"

— „Tocmai așa cum spui, doctore! Inainte de a mă culca simt nevoia să mă uit... Știu că nu-i nimeni și nu-i nimic... Mă culc și adorm... pentru un ceas, două. Apoi mă deștept, sar jos din pat... și iar mă uit. Bineînțeles iar nu găsesc nimic..."

Medicul îl examină cu deamănuntul. Totul era normal. Atunci îi prescrise o rețetă și-i zise:

— „Ia doctoria asta și revino peste o săptămână să te examinez din nou".

Știința omenească fu însă nepuntincioasă în cazul care ne preocupă. Pieter Lastman reveni la neurolog săptămâni și luni dearândul. Dar nu simți nici o ușurare. Omul așa de vesel și de voinic altădată se topea încetul cu încetul pe patul lui, care devenise un pat de chinuri. Prietenii cari nu-l mai văzuseră demult la bodega unde-l întâlniau deobiceiu, începură să se neliniștească. Și nici doctorul curant nu era liniștit. Trecuse o lună de zile de când nu-și mai revăzuse pacientul... Ce caz ciudat! Desigur vina era a leacurilor băbești. Dar înfine, dece nu mai revenise bolnavul de atâta vreme? Se uită în grabă pe lista lui de pacienți. Avea tocmai o jumătate de oră liberă și o va întrebuința pentru a-i vizita pe Lastman la el acasă. Iși luă pardesiul și pălăria din cuier, deschise ușa și.... se lovi nas în nas cu omul la care se ducea.

— „A! Bună ziua d-le Lastman!

— „Bonjur, doctore!

— „Ce bine ai făcut c'ai venit. Voiam tocmai să mă duc la dumneata". Apoi se uită mirat la pacient. „Ce minunat arăți! Te-ai făcut bine? Și dece n'ai venit să mi-o spui mai curând?"

— „Pentru c'am stat două săptămâni în șir... ca să mă despăgubesc. Da, doctore, m'am făcut bine. Sunt cu totul vindecat". Ii se citia în ochi bucuria de a trăi.

— „Te felicit, domnule. Știam eu că prafurile ce ți-am dat te vor vindeca".

Celalt îl lovi râzând pe umăr.

— „Nu, doctore! Nu prafurile dumitale m'au vindecat. Pe acestea le-am pus în grădina mea de flori, drept îngrășăminte. O îngrășăminte excelentă!" Fața neurologului se întunecă la auzul acestor cuvinte sarcastice. Dar Lastman îl liniști.

— „N'avea nici o grije, doctore! Nu sunt deloc supărat. Am venit să-ți povestesc cum am scăpat de pacostea care m'a chinuit atâta amar de vreme".

Intrară în birou și Pieter se așeză comod într'un fotoliu de piele.

— „Dacă povestea te interesează..." zise el.

— „Bine înțeles că mă interesează, domnul meu. Știința e recunoscătoare pentru orice lămurire... Imi pare grozav de bine c'ai fost vindecat. Pot să aflu de către cine?"

— „De către fratele bătrânei și credincioasei mele jupânese, care-i simplu dulgher la șantierul naval, un om eșit de curând la pensie și care a venit întâmplător s'o vadă pe soră-sa acum două săptămâni".

Doctorul ridică nerăbdător din umeri.

— „Cum! Un dulgher eșit la pensie? Dar ce are aface acesta cu medicina? Iar leacuri băbești, desigur!

„Ba nicidecum, doctore! O metodă foarte simplă și foarte înțeleaptă de vindecare. Imediat ce l-am lăsat să facă ce știa, am simțit că nu mai am nici un motiv de a persista în ideia fixă care mă chinuise. E simplu ca oul lui Columb".

Fără să vrea omul științei ascultă cu încordare, dar nu se putu împiedica de a-și întrerupe pacientul:

— „L-ai lăsat să facă ce știe? Și ce anume? mă rog".

— „Să reteze picioarele patului c'un ferestrău".

O JAPONEZA... MANECHIN VIU

Concurența comercială a adus o schimbare totală, aspectului orașelor. Pe măsură ce lupta a devenit mai aprigă, pe măsură ce mărfurile își găsesc mai greu debușeul, reclama caută să atragă privirile, să sugestioneze și să convingă prin placate multicolore, jocuri de lumini, manechine mișcătoare. Și în acest domeniu fantazia artistului, a inginerului, a comerciantului, au colaborat intens pentru a scorni zilnic, noui atracțiuni. Se spune însă că materialul mecanic, a fost consumat și noua modă a reclamelor e manechinul viu. Inovația a pătruns chiar în meleagurile noastre.

MANECHINUL EXOTIC

In bulev. Elisabeta observ în fața unei drogherii lume multă, gata să împiedice circulația. Mă apropii de grupul compact de curioși și rămân surprins în fața unui nou și original gen de reclamă: în galantarul magazinului, o tânără japoneză îmbrăcată într'un larg kimono, prezentând publicului niște cartoane cu reclama insecticidului *Katol*. Lumea face fel de fel de comentarii. Unul dintre trecători bate cu degetul în geam, iar altul râde zgomotos, doar va putea provoca un zâmbet pe buzele acestui manechin viu. In zadar însă: nici un mușchi nu tresare pe fața galbenă a fiicei țării dinspre „Soare Răsare".

Crezând că această ființă, ce-și pricepe atât de bine meseria, ar avea lucruri interesante de povestit, o aștept la închiderea magazinului. Și, la ieșire, o rog să-mi vorbească.

„Mă numesc Nishiyodogawaku și sunt născută în orașul Osaka-Japonia. Am fost funcționară câtva timp în birourile fabricii „Azumi & Co.", din acel oraș. Anul trecut am fost angajată spre a face în toată lumea reclama produselor acestei fabrici. Până acum am vizitat orașele principale din Egipt, Korea, India, vestul Arabiei, Rusia Sovietică, Polonia, trecând apoi în România.

Japoneza manechin sosită în Capitală

Spre a mă putea expune publicului românesc, legația japoneză a intervenit la poliția Capitalei ca să-mi dea o autorizație".

Interlocutoarea grăbită se desparte de mine ,spre a se pregăti în vederea voiajului ce urmează să-l facă în țară.

Cum a tras Leonescu-Vampiru chiulul ploaiei...

Amintiri actoricești de COSTICĂ TONEANU

Leonescu Vampiru plecase în turneu. Turneu de vară. Vară ploioasă! Din douăzeci și cinci de orașe prin care trecuse, jucase numai în 12. In celelalte.... îl plouase! Insfârșit, amărît și... plouat, cu trupa pe cap, ajunse la Giurgiu, ultimul oraș de turneu!

Toată ziua frumos! Nici un nor pe cer!

Pe la 7 seara, o ușoară adiere bine făcătoare, după o zi înăbușitoare de Iulie, înviorează trupurile moleșite, ale pașnicilor locuitori giurgiuveni, scoțându-i din casă spre grădina publică, unde muzica militară îi delectează.

Leonescu-Vampiru, cu tradiționalul joben al Directorilor de trupe, — pe vremea lui directorii de teatru purtau joben, — supraveghia împărțirea afișelor.

Anunțase „Răpirea Sabinelor". Vânzarea mergea bine. Lumea dornică de teatru, Vampiru cunoscut și iubit, totul făcea să se prevadă o seară bună. O seară care să-i mai acopere din găurile deficitului suferit!

Vampiru, înseninat și el, zâmbitor, privia satisfăcut mulțimea din grădina publică, pe care în imaginația lui o vedea venind în cârduri, la spectacol.

Pe când era mai fericit, adierea binefăcătoare se transformă într'un vântuleț și odată cu el apăru și un nor!

Norul!!! Norul care de douăzeci și cinci de zile îl persecuta pe bietul Vampiru!

Se întunecă Vampiru, se întunecă și cerul și rezultatul.... ploaie!! La ora 10, spectacolul se amână pentru a doua seară... Cerul se'nseninează!! Vampiru nu respectă barometrul și se'ntunecă mai rău... Camarazii îl consolează:

— Lasă nene, nu-i nimic! — E mai bine așa, tot nu era destulă reclamă.

— Mâine faci arhi-plin, și-ți scoți paguba.

De 25 de zile aude el consolarea asta, care servește... consolatorului drept introducere, pentru a-i ciupi un leu pentru țigări...

A doua și a treia zi aceeaș nenorocire: ziua senin, seara ploaie!

Ce-i drept; vânzarea biletelor mergea și lumea nu-și ridica banii, dar... trupa mânca!!... Notele la hotel creșteau!

Tot ce se vindeau ziua, se cheltuia.

A patra seară, aceiaș nenorocire! Vampiru stă la masă cu trupa... Are aerul disperat. Toți mănâncă de zor, numai bietului Vampiru nu-i arde de mâncare... citește jurnalul... rubrica care-l interesează firește... *Starea timpului*. Institutul anunță toată luna ploioasă. Vampiru înebunește... uitându-se la trupă cum măcăncă!...

Deodată întreabă morocănos...

— Măi, care din voi e cu ghinionul, că m'a omorît!!

Bine'nțeles, nici un răspuns... însă fiecare din ei, se uită, cu un zâmbet semnificativ, la tovarășul de alături..

Sufleurul însă mai iscusit, și nevrând să ofenseze pe nici un camarad, începe să povestească:

— ...Să vezi nene... Eram în anul 1891 în turneu cu maestrul Notara. Jucam „Sărmanul artist". Tot vara!... O vară a dracului, ne omorâse....

— Cu ploaia? îl întrerupse Vampiru.

— Nu!... Dar nu venia lumea la teatru....

— Păi ce-are aface una cu alta?

— Stai puțin, nu mă întrerupe că-mi pierd șirul la vorbă....

Să vezi că are aface!...

Intr'una din zile îi vine Maestrului inspirația să schimbe titlul piesei, zicând că el e cu ghinion... și o boteză „Fata muzicantului". Și s'a pornit pe niște rețete de înebunisem cu toți de fericire!... De atunci, în fiecare an îi schimbă numele, și iar face un turneu cu ea...

Fă și d-ta la fel, că poate se sparge ghinionul...

Toți camarazii îl iau în bătae de joc pe bietul sufleur ,numai Vampiru rămâne pe gânduri, câteva momente și, ca prin farmec, se'nseninează!

— Bravo măi! Cere să-ți mai dea o litră, plătesc eu!!! Ești tu prost sufleur, dar ai idei!

Copii, îi vom schimba titlul... Și adresându-se unuia dintre cei mai tineri angajați, zice: Ionescule: înhață tu banii ăștia și mâine, în zori fugi la tipografie, să faci alte afișe.

Anunți așa:

„Astă seară irevocabil — subliniezi pe *irevocabil* — se va juca:

> **„Vom tuli-o!!!"**
> Ilariantă farsă cu Leonescu-Vampiru și întreg ansamblul

La ora 10 dimineața când mă scol să văd afișele pe stradă... Și încă odată: Bravo sufleurule! Cred și eu că se va sparge ghinionul"!

Și contrariu celorlalte seri, plecă foarte vesel, la culcare.

. . . .

A doua zi toate străzile pline cu afișe, anunțau noua piesă „Vom tuli-o!... Titlu sugestiv... Vânzarea biletelor foarte bună... Vânduse Vampiru minunat de bine până la ora 5. Cei cari cumpăraseră pentru „Răpirea Sabinelor" erau fericiți că plouase, căci astfel aveau ocazia să mai vadă o piesă nouă.

. . . .

Veni înfârșit și seara... cea de „cinci seri așteptată".

O seară minunată de vară!...

Lumea hotărîtă să se distreze pornește spre grădină....

Acolo tablou!!! Vampiru se ținuse de cuvânt. Poarta grădinei închisă și pe ea lipit un afiș cât toate zilele de mari:

> **„Am tulit-o!!!"**
> Ilariantă farsă cu Leonescu-Vampiru și întreg ansamblu

Au înghițit farsa bieții oameni și au râs.... râs cam galben, dar au râs, căci le era simpatic Vampiru și s'au gândit și ei la cele 4 zile de ploaie, ce-l amărîse.

Moşteniri pierdute

OPINIA publică din lumea întreagă e pasionată actualmente de moştenirea fantastică a episcopului evreu lordul d'Aquilar.

Episcopul era originar din Spania. Tatăl său fusese silit de inchiziţie să renunţe la judaism şi să facă pe unul din copiii săi preot, pentru a scăpa cu viaţă. Deşi se conformă acestui ordin, a fost totuş ucis mai târziu de inchiziţie. Raphael d'Aquilar fu numit foarte tânăr în demnitatea de episcop dar trecu din nou la judaism şi fugi din Spania. După câteva peregrinări prin Viena şi Portugalia, se stabili la Londra, unde făcu avere lăsând moştenitoare parţială pe menajera lui. D'Aquilar nu era căsătorit dar avea un frate şi descendenţii acestuia, — între cari se află şi familii din România, — fac de ani de zile demersuri pentru a intra în posesiunea averii defunctului lord evreu.

* * *

Cazurile despre moşteniri disponibile neîmpărţite descendenţilor nu sunt rare. Guvernul american şi englez au sume de milioane la dispoziţie pentru moştenitori, cari urmează să-şi revendice drepturile. Cazurile fiind îndeobşte destul de complicate, sumele rămân mai departe în păstrarea guvernelor. Amintim de fantastica moştenire a generalului Suter, despre care vorbeşte scriitorul francez Blaise în cartea sa „Aur", apărută în biblioteca „Dimineaţa".

Un caz extrem de complicat este acela al cultivatorului de bumbac, Iosef Martin. In 1813 el veni în vizită la Londra, din oraşul american Memfis. Stătu de vorbă cu câţiva prieteni de afaceri, îşi luă cina în tovărăşia unor rude, la un restaurant din Londra, se despărţi de ei în cea mai bună dispoziţie pela miezul nopţii, se urcă într'un taxi şi dispăru pe veci.

Peste câteva zile s'a găsit pe malurile Tamisei pălăria, ceasul de aur şi portfeuill-ul lui Martin, ceeace putea fi socotit ca o dovadă că numitul fusese victima unei crime sau că se sinucisese. Cercetările poliţiei n'au dat nici un rezultat, cadavrul n'a fost regăsit.

Peste 10 ani afacerea a fost din nou desgropată; un unchiu al celui dispărut lăsase o avere de milioane, instituind pe Martin şi pe sora lui ca legatari universali, dar cu condiţia ca moştenirea să intre în posesia amândurora odată, afară doar de cazul când unul din moştenitori ar fi decedat între timp. Sora lui Martin căută să scoată un act de deces dela judecătorie, dar înainte de a-l putea obţine, chestiunea luă o altă întorsătură senzaţională. Un avocat din oraşul celui dispărut, care reprezentase adesea pe Martin în afacerile sale, plecă în 1924 în localitatea mexicană Santa Cruz. La cârciumă se întâlni întâmplător cu un om, care semăna leit cu cultivatorul dispărut. Făcând cercetări, avocatul află că individul se stabilise în 1913, adică chiar în anul dispariţiei lui Martin, la Santa Cruz, sub numele de Iose Ascartin şi se ocupa cu agricultura. Avocatul se puse în legătură cu Ascartin, salutându-l ca pe fostul să prieten Martin. Deşi îi povesti de averea însemnată ce-l aşteaptă, Ascartin tăgădui cu înverşunare de a fi identic cu Martin.

Avocatul telegrafiă atunci sorei liu Martin, care veni la Santa Cruz şi afirmă că-şi recunoaşte cu preciziune fratele, cu atât mai mult, cu cât avea aceleaşi semne şi cicatrice pe frunte şi pe gât.

Judecătorul aflând despre aceasta, refuză să mai elibereze certificatul de deces d-rei Martin, iar Ascartin continuă să nege până în ziua de azi de a fi identic cu dispărutul. Sora lui Martin nu poate deci intra în posesiunea averii moştenite, care se administrează mai departe de către guvernul american.

Ce o fi îndemnat oare pe acest cetăţean la refuzul atât de energic de a deveni milionar?

* * *

Un alt caz interesant este acela al fermierului canadian Jones Hilborough. In timpul unei călătorii, acesta instituise pe fiul său James ca administrator al vastelor sale teritorii. La înapoiere nu-şi mai găsi fiul, care dispăruse cu câteva mii de dolari. In furia lui, tatăl plecă în căutarea dispărutului, dar până în ziua de azi nu se mai ştie nici de urma tatălui, nici de cea a fiului. Ferma imensă care reprezintă o avere de milioane, a rămas neexploatată de 14 ani.

* * *

Din când în când apare în ziarele engleze şi australiene, un apel al unor avocaţi englezi, cari caută pe un anume Daniel Conel. O avere de peste o sută de mii de lire sterline îl aşteaptă. Despre el nu se ştie decât că a emigrat în 1909, ca băiat tânăr, în Australia, unde s'a căsătorit.

* * *

Statul american administrează pentru urmaşul criminalului Thomas Harbor, deportat în 1870 într'o colonie de muncă, o sumă considerabilă. După ispăşirea pedepsei, s'a căsătorit şi a avut 7 copii. A făcut avere, dar până acum nu s'a găsit un singur moştenitor.

* * *

In 1862 negustorul scoţian, Alexandru Robertson a intrat în trupa lui Garibaldi şi cu un an mai târziu a fost găsit la Paris, unde s'a cununat. Din 1904 e căutat zadarnic, un unchiu defunct, lăsându-l moştenitor al unei averi de 150 mii lire sterline.

* * *

Sunt ciudate întâmplările prin care se găsesc uneori moştenitori dispăruţi de multă vreme. Astfel în 1929 doi tineri englezi au fost citaţi la o judecătorie din Londra, deoarece încercaseră să scoată cu bani falşi ţigări dintr'un automat. In cursul desbaterilor un martor a observat că citise recent numele unuia din delicvenţi în gazetă şi-i văzuse fotografia, fiind căutat pentru o moştenire. Băiatul era căutat de trei ani, se certase cu familia lui şi fugise de acasă, iar acum îl aştepta o moştenire de 14 mii lire sterline.

* * *

Un caz asemănător a fost cunoscut abia anul trecut. Un membru al universităţii din California, doctorul George Hilgrase dispăruse din locuinţa lui în 1922. Precum s'a stabilit mai târziu, a colindat pe jos întregul continent, într'un acces de amnezie mintală, stabilindu-se în cele din urmă în oraşelul Utica din statul New-York. Acolo trăia din cerşit şi muri în 1925, în urma unei gripe, fără să-şi fi recăpătat memoria. După cinci ani, notarul defunctului său părinte, care din 1923 se străduise să-l găsească, spre a-i înmâna moştenirea de 4 milioane dolari, dete de urma dispărutului, mort între timp. Singurul avantagiu de care s'a putut bucura moştenitorul, a fost transportarea cadavrului său, din groapa comună din cimitirul săracilor, într'un mauzoleu de marmoră din San Francisco.

nic. constantin

desghețarea polului nord

o dramă între pol și equator

Times-Square se află la întretăierea Broadway-ului cu cea de a șasea Avenue.

Era prin Mai 193... O după amiază frumoasă de primăvară. Automobile nenumărate, în șiruri lungi, cu toată lărgimea stradei, de abia puteau să se miște. Grupuri compacte de oameni răbufneau din când în când prin cele trei intrări ale gărilor subterane. Pe fațadele clădirilor uriașe, unde se adăposteau mii de birouri și întreprinderi începuseră să alerge luminile multicolore, deși mai era mult până la apusul soarelui. In fața portalelor imense, slujitori în livrele roșii îndemnau lumea să intre la cinematografe. Pe trotuare mișunau pietonii grăbiți și la întretăierea stradelor, felinarele mari, pătrate, clipiau ritmic din ochii lor rotunzi, pe rând; doi roșii și doi verzi.

Marțial policemanul supraveghia toată această forfoteală, gata să intervină la cea mai mică abatere dela regulamentul circulației. Curând îi fu dat să-și afirme prezența:

Dintr'a 34-a stradă un „Lincoln" puternic isbucni impetuos, într'o viteză prea mare, spre a putea fi înfrânat la vreme, când luminile semnalizatorului își schimbaseră culoarea. Mașina isbi aripa din față a unui „Austin" mic, în care se găsia o femee tânără, excepțional de frumoasă. A fost ca și cum un dulău mare ar fi lovit cu laba un cățeluș pechinez. Automobilul cel mic s'a rotit aproape de 180 gr., toate geamurile i s'au spart și desigur că ar fi fost sfărâmat de mașinile care urmau, dacă nu intervenia solemnul păzitor al ordinei.

Cu un șuerat strident el a oprit pe loc toată circulația.

Din Lincoln a coborît imediat un gentleman elegant și cu un aer important. Sergentul a notat imediat numele contravenientului și deschizând portiera mașinei celei mici, a scos pe brațe pe femeea care leșinase.

D. William Forb — așa se numia proprietarul „Lincon"-ului — a luat în mașina lui, victima accidentului pe care-l provocase și lăsând în grija sergentului îndepărtarea automobilului celui mic, care împiedica circulația, a pornit mai departe, schimbându-și drumul, ca să conducă la locuința ei pe doamna Mary Smithson.

Un automobil de serviciu, cu doi agenți, au atașat repede micul Austin și l-au scos din cale, așa încât nici trei minute n'au trecut, și circulația și-a reluat cursul normal, pe Times-Square la New-York.

* * *

Mary Smithson era soția inginerului Robert Smithson, un tânăr american blond, înalt, cu ochi albaștri și cu o față de copil. Smithson lucra opt ore pe zi în uzinele „Majestic", în laboratorul de cercetări și avea 200 de dolari pe săptămână. Ducea o viață destul de îmbelșugată, împreună cu tânăra lui soție și micul lor John, un copil de 3 ani, pe care-l adorau.

— „Vă e mai bine, doamnă?" a întrebat Forb pe doamna Smithson, în timp ce o ajuta să se coboare din automobilul său și o conducea în grădina casei din Brooklyn, unde locuia familia Smithson.

Brooklyn e unul din cele cinci orașe ce alcătuesc New-York-ul, și Forb imediat după accident, aflase dintr'o carte de vizită din poșeta doamnei Smithson, adresa la care trebuia s'o conducă.

Mary își revenise în timpul drumului, pentru că accidentul nu avusese altă urmare gravă, decât spaima ei și stricarea mașinei.

In timpul parcursului, Forb avusese răgazul necesar să-și admire însoțitoarea și impresia pe care i-o făcură ovalul perfect, nasul fin, cu nările trasparente și tremurătoare, ochii cu genele lungi, gura mică, puțin întredeschisă, părul mătăsos și urechile delicate, a fost atât de puternică încât gentlemanul rece de obicei, a simțit cum o undă de duioșie i se ridica în piept și simția un imbold de neînvins, să se plece spre acel cap frumos și să-l strângă la pieptul lui.

Gândul c'ar fi putut — în mod brutal — să strice ceva din această perfecțiune, îl umplea de groază. El, omul calm și calculat, nu se recunoaștea, când cu vocea sugrumată de emoție, punea întrebarea:

— „Vă e mai bine, doamnă?"

Grațioasă, doamna Smithson a poftit pe d. Forb în casă și rușinată de a fi arătat atâta slăbiciune, se scuza:

— „E pentru prima oară că mi se întâmplă acest lucru. Nu știu cum de mi-am pierdut firea, dar automobilul dv. îmi făcea impresia că va trece peste micul meu „Austin".

— „Doamnă, sunt un dobitoc și cel mai prost șofeur din lume. Sunt fericit că întâmplarea a fost atât de binevoitoare cu mine și ați scăpat doar cu spaima, căci dacă ați fi pățit cel mai mic neajuns din pricina mea, aș fi fost neconsolat.

Sunt gata să primesc pedeapsa care mi se cuvine și pe care vă rog să mi-o dictați".

Doamna Smithson, care-și recăpătase din nou toată prezența de spirit, se simția măgulită de politeța cu care o înconjura Forb, căci toată lumea cunoștea în gentlemanul înalt, cu trăsăturile dure, ras, cu monoclu în

ochiul drept și de o eleganță ipecabilă, pe fiul miliardarului Forb, el insuș bun financiar, temut, și respectat în Wall Street.

Doamna Smithson, o americană cu mult simț practic, a înțeles imediat avantagiile pe care le poate trage din întâmplarea care i-a permis să facă cunoștință, dânsa, femeea unui funcționar, cu un om atât de puternic.

Nu era oare idealul soțului ei să găsească financiarul care să-și plece urechea și să se intereseze de planurile lui temerare?

Transmiterea energiei la distanța, invenția care trebuia — după cum spunea Smithson — să schimbe toată fața lumei, era subiectul de conversație zilnică în casa lui Mary.

De altfel nici n'a fost greu sa-i convingă pe William Forb să rămână câteva momente la o ceașcă de ceai. Desigur financiarul n'ar fi pășit niciodată pragul unei case atât de modeste, dar dânsul nu avea ochi decât pentru amfitrioană, care în tailleurul ei gris, se mișca în undueli mlădioase, ca să pregătească ceaiul.

Pe la orele 6 seara de-abia, Forb s'a hotărît să plece. Prelungise vizita puțin cam mult, dar ochii gazdei lui au făcut să-și piardă și puținul sânge rece care-i mai rămăsese, în clipa când intrase în casa mică din Brooklyn.

Sub pretextul de a repara mașina stricată, Forb a făgăduit că se va reîntoarce.

* * *

In Franklinstreet No. 8, în Brooklyn, inginerul Smithson expune financiarului Forb planurile sale.

In casă domnește o atmosferă plăcută și Forb ascultă cu o ureche distrată, privind din jețul în care stă, pe furiș, la doamna Smithson, care în odaia alăturată pregătește — în ciuda prohibiției — cocktail-ul.

Și cu toate acestea, planurile inginerului Smithson ar merita mai multă atențiune: transmisiunea energiei la distanță, posibilitatea de a capta căldura și de a o transmite unde este nevoe. Inginerul dă dovadă nu numai de imaginație bogată, dar și de o concepție îndrăzneață. Aparatul sau transformă energia calorică în unde electrice și aceste unde pot fi orientate în orice direcție, spre a fi din nou transformate în energie calorică, acolo unde e de trebuință.

Inginerul propune să se construiască un aparat uriaș, după modelul pe care l-a imaginat și acest aparat să extragă toată energia calorică din mările calde ale tropicelor.

— „Vă gândiți, domnule Forb, că această putere, evaluată de mine, după calcule amănunțite, la sute de milioane de calorii, ar fi în stare să miște toate mașinile din lume? Nu mai e nevoe de nici un fel de combustibil. Putem desființa toate căldările și cazanele, dela uzina centrală, putem mișca vapoarele pe apă și trenurile pe uscat, putem lumina toate orașele de pe pământ și pune în funcțiune toate motoarele. Dar partea cea mai fenomenală este că putem împrăștia în așa fel căldura pe pământ, încât să producem o temperatură caldă în locurile unde acum nu e decât ghiață. Da, mă înțelegeți, putem desgheța Polii. Socot că aceasta ar fi și cea mai rațională utilizare, pentru moment, a invenției mele.

Era într'adevăr de mare importanță invenția inginerului Smithson și daca până acuma nu găsise posibilitatea s'o pună în practică, este că pe de o parte, nu se putea încrede în oricine, ca să-și expună planurile și nici nu avusese posibilitatea să stea de vorbă cu un om, destul de bogat, ca să-i poată realiza planurile.

Desigur că nici Forb nu l-ar fi primit și n'ar fi ascultat pe inginerul cu planuri fantastice, dacă accidentul de automobil nu i-ar fi dat posibilitatea să cunoască pe soția inginerului, pe frumoasa Mary Smithson, care pusese stăpânire, de cum a văzut-o, pe mintea financiarului american.

Poate că Mary Smithson înțelegea că nu atât interesul pentru invenția soțului ei determină pe Forb să-i viziteze aproape în fiecare zi, cât dorința de a o vedea.

Femeile au un soi de intuiție specială, care le desvăluie totdeauna pe cel care le admira.

Din spirit de oportunitate însă ea credea că nu trebue să arate că înțelege manevrele lui Forb și că trebue să primească zâmbitoare, curtea asiduă pe care i-o făcea financiarul.

II.

Putere financiară

In sala de ședințe a marei bănci Forb din Wallstreet este astăzi adunare.

Cincisprezece persoane au primit invitațiuni.

Când bătrânul Forb convoacă pe potentații finanței americane, ei știu că trebue să fie vorba de o nouă afacere, care să răstoarne întreprinderi vechi sau să înalțe ca alți Vasilache din cutia cu resorturi, oameni noi pe firmamentul economic. Deaceea toți vin la aceste întruniri, cu un amestec de grije și de speranțe.

S'au întrunit astăzi bătrânul J. D. Nockfeller, impozant, cu favoritele lui albe, și care valorează singur 800.000.000 dolari. Rubicondul Pierre Pont Norgan, astmatic și pântecos, care ține în mână toată industria de oțel, Georg Gillon, înalt și uscățiv, morfolind în dinți totdeauna un vârf de țigaretă și care finanțează toată industria cinematografică din U. S. A. Georges Haves din Washington, care a venit anume cu avionul, ca nu cumva să fie rău notat de Forb. Și cine nu știe cât de greu se deplasează marele Haves. Toți, toți câți au fost chemați, au răspuns cu grabă invitațiunii și acum pe fruntea fiecăruia citești o cută de îngrijorare: pentru ce i-o fi convocat Forb?

Se numără iscoditori între dânșii și fiecare face în gând socoteala celor cari lipsesc, bucuroși că poate au fost distinși prin chemare.

— „Desigur" — își spune Norgan — „dacă e și Haves aci înseamnă o onoare c'am fost chemat și eu".

Și la fel judecă toți.

Invitații au luat loc în fotolii, în jurul mesei de consiliu și la orele 3 precis, își face apariția și Forb.

Un ceasornic bate de patru ori și apoi urmează cele trei lovituri care anunță ora.

Forb, care a luat loc în capul mesei, se ridică și în cuvinte spuse rar, în fraze scurte, îi lămurește asupra scopului pentru care au fost convocați. Cu nepăsarea omului sigur de sine, dânsul se mărginește să expună doar câteva idei călăuzitoare, fără să intre în nici un amănunt, și toți acești financiari, cari ar fi dat afară pe omul, care ar fi îndrăznit să vie să le propună planurile atât de imposibile ca desghețarea Polului Nord, ascultau acum cu atenție încordată spusele lui Forb.

— „Am dat unei comisiuni, formată din Georg Rieke, directorul institutului geologic din Washington, inginerul Simon Wainshurst, profesorul din Montreal, inginerul Eduard Dix, profesorul de mineralogie și exploratorul Silkins, să studieze chestiunea importanței regiunilor arctice și aci am raportul lor. Se pare, după cele spuse de dânșii, că în ținuturile polare se găsesc zăcăminte de cărbuni și minereuri de argint, aur și platină.

Voim să formam o societate pentru exploatarea acelor regiuni care urmează să fie desghețate, și apoi exploatate de noi. Banca Forb se înscrie, în această societate, cu 500.000.000 dolari. Ți-am rezervat dumitale, domnule Norgan, 200.000.000 dolari..."

— „Dar nu știu dacă voi putea... — încercă să se opună Norgan.

— „200.000.000 dolari, sau nici un ban!" îi curmă vorba Forb. Și Norgan se grăbi să accepte: — Bine, bine, primesc, vom face și aceasta.

Iar Forb, pe rând, continua să deseneze fiecăruia participația pe care i-o impunea. Și toți erau nevoiți să primească, cu capul plecat, pentrucă Forb ar fi putut ușor să răstoarne într'o singură zi, oricare bancă și ori care instituție ar fi voit.

Astfel luă ființă societatea internațională pentru transmiterea energiei la distanță, societatea S. I. T. E. R., care avea să joace un rol important în istoria omenirii, societate cu un capital de 5 miliarde de dolari, care-și propunea să îndeplinească un lucru extraordinar: să desghețe Polul și să producă, în ținuturi pustii, acoperite de ghețuri, o temperatură caldă, care să cheme la viață pământul adormit până aci, sub haina de zăpadă.

III.

O despărțire grea.

— „Nu, e imposbil să vii și tu, dragă Mary. Clima de acolo nu ți-ar fi prielnică nici ție și cu atât mai puțin micului nostru John. In vremea asta mai ales este o căldură insuportambilă și ori cât îmi vine de greu să mă despart de voi, socot c'ași face o crimă să admit să mă însoțiți".

Femeea avu un gest calin, se apropie de soțul ei și cuprinzându-i grumazul cu amândouă brațele îl privi rugătoare în ochi:

— Dar, dragă Robert, înțelege că nu vreau să te las să pleci singur. Cum o să rămânem noi aici? Înțelege că mi-e frică, aș îndura mai bucuroasă ori câte neplăceri decât să stau fără tine. Trebue să mă iei și pe mine. Oare acolo nu trăesc oameni? Dece să nu putem trăi și noi?

(Va urma)

Humor

SEZONUL PESCUITULUI A INCEPUT.

— „Ce fel de pescuit e acesta, cu deșteptătorul în undiță și cu revolveru 'n mână?"

— „E ultimul sistem: atragi de sonerie, peștii vin să se uite la ceas și cum apar, tranc! îi împușc cu revolverul!..."

D-na Cicăleanu scrie în notele sale de drum:

„Am cutreerat pădurile africane, la vânătoare, fără să întâlnesc picior de sălbăticiune..."

ORIGINAL.

— „Unde ai împușcat cerbul acesta minunat?"

— „La o licitație"...

NOROC DE VÂNATOR.

— „Mulțumescu-ți, Doamne, că mi-ai ajutat măcar în modul ăsta, să ucid un iepure! Și să mai spună cineva că nu știu să țiu pușca 'n mână!!..."

TOALETA PARCULUI, TOAMNA

— „Ce-i de făcut acum? Uite mi-am murdărit haina într'un hal fără de hal".

— „Nu face nimic, domnule! In orice caz trebuia să mai vopsesc odată banca..."

UN BUN DESENATOR

Un francez care vizita Anglia, făcu o constatare: cunoștințele sale de limbă engleză erau cu totul reduse.

Vrând să ceară un puiu fript el desemnă un pui și-l arătă chelnerului.

Chelnerul făcu semn c'a înțeles, fugi și după un minut reveni cu... o umbrelă.

LA ȘCOALĂ

— „Ce insectă are nevoe de cea mai puțină hrană".

— „Molia, domnule profesor, căci se hrănește cu găuri".

* * *

— „Petre, de astăzi nu mai vreau să aud nimic rău despre tine".

— „Am să fac tot posibilul tată dar nu ști oare, ce canalii sunt profesorii?"

LOGIC.

Un domn foarte slab și un domn foarte gras se certau pe stradă:

Grasul: *Când se uită cineva la d-ta crede că domnește foametea în țară.*

Slabul: *Și când vă privește pe dv. crede că foametea a fost provocată de dv.*

Cretinism GENIAL

NU există studiu mai interesant pentru ştiinţă decât creerul omenesc, cu atât mai mult cu cât acest teren e plin de surprize şi insusceptibil la legi şi reguli.

D-rul Macdonald Critchley expune într'un recent raport fapte extrem de interesante, cu privire la demenţă, tratând în special „geniile idioate", indivizi de o desvoltare intelectuală sau fizică unilaterală.

Unul din cele mai surprinzătoare cazuri e cel al unui idiot din naştere care şi-a petrecut cea mai mare parte din viaţă în ospiciul Leavesden, Anglia. Acest om aparţinea categoriei de idioţi microcefalici (cu capul mic). N'a fost în stare să înveţe să citească, nici să scrie.

„Ii era imposibil", spune doctorul, „să-şi fixeze atenţia asupra unui lucru, mai mult de câteva secunde. Cele mai simple calcule matematice erau inaccesibile minţii sale".

Totuş, acest om avea o memorie uimitoare. Ani de zile dela intrarea sa în ospiciu, îţi indica precis toate datele sosirii şi plecării doctorilor, asistenţilor şi altor persoane, ce veniau la ospiciu. Afară de asta, ştia pe dinafară întreaga carte de imnuri a bisericei engleze. Dacă i se indica numărul unui imn, răspundea imediat cu primele rânduri, ba chiar cu întregul text al imnului. Cazuri de acestea nu sunt rare în ospicii.

Un cretin genial, tratat în sanatoriul d-rului Critchley.
Stânga: NEBUNA *admirabil studiu fotografic nocturn.*

„Pacientul e foarte mândru de această particularitate a creerului său", spune d-rul Critchley „şi stă în tot timpul liturghiei lângă cor".

După cât se pare, principala cauză a acestei extraordinare puteri de memorizare, este concentrarea tuturor eforturilor şi funcţiunilor cerebrale, într'o singură direcţie.

Un alt caz de surprinzătoare memorie e al unui pacient, acum în vârstă de 26 de ani, care dela naştere a fost idiot incurabil făcând parte din tipul aşa numiţilor hidrocefali (având apă la creer). Acest om e extrem de copilăros şi are veşnic pe buze un surâs idiot. Jumătate din corp e complet paralizată. Braţul şi piciorul opus sunt slabe şi tremură mereu. Are capul anormal de mare, vorbeşte trunchiat şi neintelegibil; are adesea accese de epilepsie, într'un cuvânt, e un caz de idioţenie acută. Cu toate acestea, individul are o uimitoare memorie a datelor, reţine cele mai mici incidente survenite în ospiciu, ca: venirea şi plecarea asistenţilor, morţile pacienţilor, micile examinări medicale, luările de sânge pentru analize, etc. In afară de asta, creerul său e un adevărat calendar ambulant: dacă i se spune că o anume dată, ca 1 Iunie, cade într'o Luni, îţi înşiră imediat anii dela naşterea lui Christos, în care s'a întâmplat aceasta.

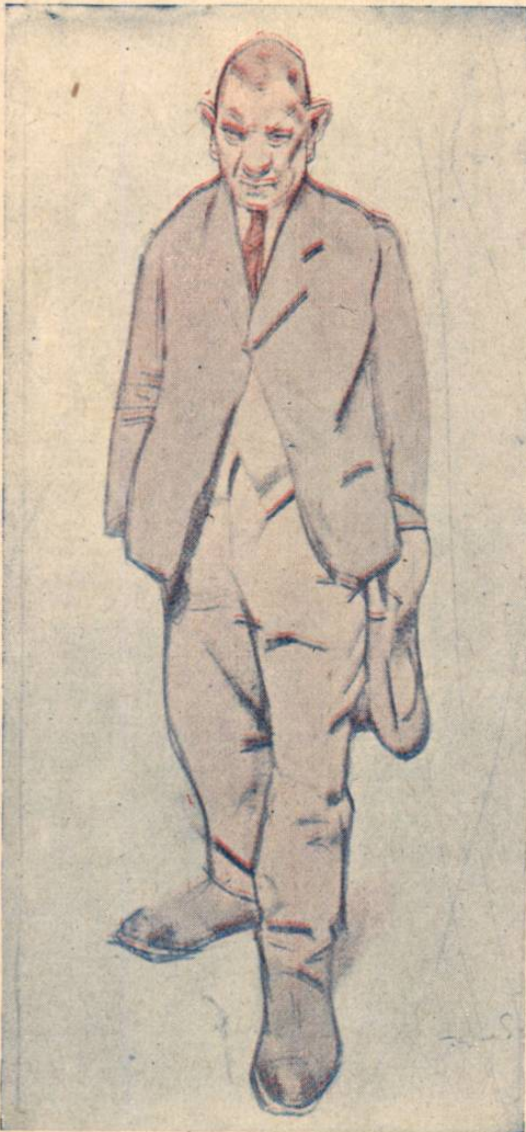
Raportul unui ospiciu german, vorbia într'o zi de un caz similar de memorie, unde pacientul într'un joc de cărţi, îşi amintia cu precizie fiecare carte care se perindase, precum şi jucătorul care o poseda. Prin aceasta îşi atrase antipatia camarazilor săi, cari refuzară să mai joace cu el. S'a observat de altfel că în genere, bunii jucători de bridge nu mai sunt buni de altceva.

Mare parte din savanţii lumii au avut această particularitate intelectuală, care le da posibilitatea de a se concentra cu totul asupra unei singure chestiuni.

Singurul calificativ care li s'a putut da, a fost de „distraţi". Simplu, nu?

Newton, marele fizician şi matematician, era extrem de distrat şi suferia de mania persecuţiei.

Nu toţi aceşti „unilaterali" se ocupă cu lucruri atât de inofensive ca imnurile, datele sărbătorilor religioase, sau de cărţile cari s'au perindat într'un joc.

Francezul Fleuri, geniul dement.

Michel Inik, pensionarul unui ospiciu din Illinois, e unul din cazurile periculoase.

Intr'o zi şi-a făurit un coif şi nişte cisme dintr'un burlan, un costum din hârtie de jurnal pe care o crede refractară gloanţelor şi înarmându-se cu cuţite, ciocan şi pistoale, a evadat împuşcând un judecător, un poliţai şi un avocat.

Nu toate geniile idioate se caracterizează prin putere de memorizare. Unul din cazurile descrise de dr. Critchely, în care pacientul era orb şi cu desăvârşire idiot, recunoştea şi numia la moment oricare din notele gamei şi ceeace-i mai uimitor, identifica zece note lovite dintr'odată.

Un alt caz de supra-umană desvoltare la un nebun, de data aceasta, o desvoltare de ordin fizic, e un anume Richard poreclit „omul pisică" care a dat într'o zi foarte mult de lucru poliţiei berlineze.

Acum câteva luni acest individ evadând din ospiciu, se căţără pe faţada unei case situate într'una din cele mai animate străzi. O locatară în apartamentul căreia pătrunse, fu cât pe-aci să-şi piardă minţile de groază. Nebunul se încuiă în camera de baie unde se scăldă, mâncă o jumătate de săpun, luă pe umeri o manta şi câteva mănuşi şi apăru la una din ferestrele din faţă, cu un portret de familie în mână, pe care-l asvârli în stradă.

Urmărit cu scări de pompierii şi poliţiştii sosiţi în grabă, nebunul se căţără mai sus de faţada casei ajungând pe acoperiş. Când însfârşit fu prins şi dus la poliţie, se căţără pe zidul neted al biroului. Inchis în celulă, se căţără pe zidul acesteia pe o distanţă de 12 picioare până la fereastra cu gratii şi începu să intoneze cântece de leagăn, care se auziau, în stradă, făcând pe trecători să se oprească uimiţi. La interogator, se dădu drept prinţul Ioachim al Prusiei, dar cei dela ospiciu nu întârziară să-l identifice. Autorităţile nu isprăviră nici atunci cu el: în drum spre ospiciu, scăpă din mâinile păzitorului şi se căţără pe zidul instituţiei, şi n'a fost prins decât în ziua următoare.

Mulţi sunt acei cărora conformaţia muschiulară le permite să facă exhibiţii, graţie cărora sunt porecliţi „oameni ai aerului" dar nici unul din aceşti acrobaţi n'a parvenit încă să egaleze isprăvile dementului berlinez.

Un alt caz intrat sub observaţia d-rului Critchley e un copil de 15 ani, perfect idiot. Ei bine, acest băiat cunoaşte în amănunţime unul din cele mai importante sisteme de cale ferată engleză. Iţi indică precis toate staţiile, distanţele dintre ele, rutele, liniile electrificate, cele mai scurte itinerarii dintre staţii, orele la care trenurile sosesc şi pleacă, orele când ajung la punctele de joncţiune, etc.

Un alt caz de extraordinară memorie e al unui individ anume Buxton, care e în stare să indice numele clienţilor şi datele exacte când a vândut bere, de pe vremea când avea 12 ani şi până ce a fost internat.

Un alt imbecil avea simţul pipăitului atât de fin, încât putea desface o foaie de jurnal în două straturi egal de subţiri.

O fată idioată în vârstă de 22 de ani îţi putea indica precis datele şi circumstanţele fiecărei vizite făcute sau primite de familia sa, în decurs de mai mulţi ani. Un alt pacient ştia pe dinafară data fiecărui Paşte căzut între anii anii 1000—2000 după Christos, precum şi sfântul patron al fiecărei zile din an.

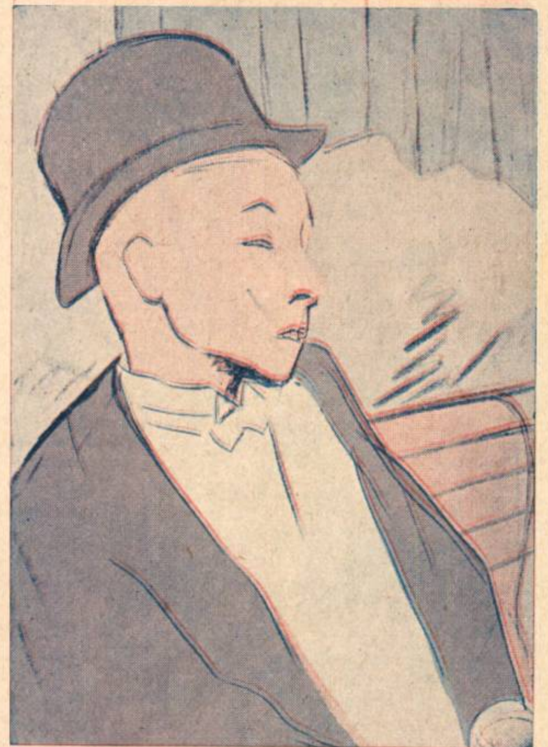
Cel mai surprinzător caz din această categorie a „geniilor demente" e cel a francezului Fleuri, supranumit „idiotul calculator". Acest individ era orb, complet idiot, incontrolabil şi distructiv. In afară de aceasta, trupul îi era necontenit agitat de un tremur nervos al muşchilor. Nenorocitul, — cu care natura fusese atât de vitregă, — făcea totuş calcule mintale cu adevărat uimitoare: extragea rădăcina cubică dintr'un număr ca 465,484,375, în treisprezece secunde. Tot mintal înmulţia 278 cu 341 în 10 secunde. Cu tot acest talent matematic,, mintea individului n'a fost în stare să asimileze nici măcar rudimente de geometrie.

Observându-se atent pacientul, s'a constatat că în timpul acestor calcule mintale, mişca degetele sale reprezentând unităţi, zeci, sute etc., astfel că mâinile lucrau ca o maşină de calculat. Natural, pe lângă asta, mai avea şi o memorie excepţională, care înregistra rezultatele calculelor fiecărui deget, rând pe rând, în ordinea în care erau făcute.

Această anormală facultate de a acumula fapte de o anumită categorie, explică puterea de concentrare a acestor genii idioate şi extraordinarele ei rezultate.

Individul sănătos, are în genere un mare număr de preocupări: în legătură cu acestea, mintea sa adună un foarte mare număr de fapte diverse, unele privitoare la prieteni şi rude, altele de ordin cultural, comercial, într'un cuvânt o serie de noţiuni, frizând fiecare lature a vieţii sale.

Insuş faptul pluratităţii şi diversităţii acestor preocupări, nu lasă ca una din ele să capete su-

Un specimen de idiot genial, tratat de doctorul Critchley.

premaţie. Posesorul unui creer cuprinzând multiple şi variate noţiuni, e un individ echilibrat, în genere competent, dar niciodată idiot sau geniu.

Caracteristicile prezentate de imbecilii şi idioţii descrişi mai sus, se datoresc faptului că intelectul şi facultăţile lor, au perspectiva limitată la o unică manifestare. Atenţia lor nu mai poate fi sesizată de nimic altceva, nimic nu vine să echilibreze, să limiteze acumularea de amintiri, cum se întâmplă la indivizii normali. Energia lor are un singur făgaş de exercitare.

Concursul nostru de perspicacitate nr. 8

Pe prima copertă a revistei acesteia se găseşte fotografia domnişoarei Greta Popp.

Artista ţine în mână „Realitatea Ilustrată", în care se oglindeşte.

Cerem cititorilor noştri să ne spună cum a fost făcută această copertă:

1) Dacă s'a fotografiat încă odată coperta de faţă.

2) Dacă revista pe care o avea în mână era o oglindă, sau

3) S'a întrebuinţat un alt mijloc şi care anume:

Răspunsurile corecte vor fi premiate:

Prin tragere la sorţi se vor distribui următoarele premii:

Premiul I Lei 2.000. —
„ II Lei 1.000.—
„ III Lei 500.

Premiul IV—X câte un volum din editura „Adevĕrul".

Intre răspunsuri egale, hotărăsc sorţii.

JOCURILE REALITĂȚII

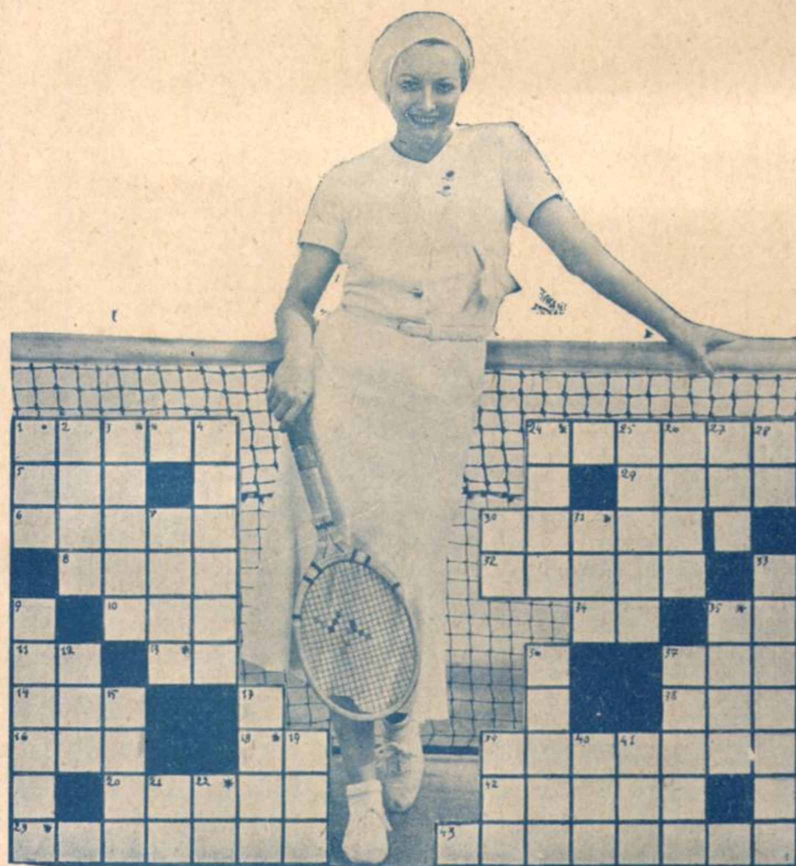
MARELE NOSTRU CONCURS

(Continuare)

Premii: I 2000 lei în numerar; II. Două aparate de radio cu galenă; III Cinci volume literare din Ed. Adeverul.

Vom publ ca deasemeni şi numele tuturor participanţilor

Problema VIII-a (cuvinte încrucişate)

ORIZONTAL: 1) Plantă importată din America, de botanistul Dahl (art.). 5) O republică americană, rămasă fără cap! 6) Grupări de indivizi, în jurul aceleaş opinii (pl.). 8) Slăbit (fig.) 10) Derivat al laptelui. 11) Secol. 13*) *Conjuncţie* (cuv. V-lea, în unire cu litera de mai sus. 14) Organ. 16) Cuiu. 18*) *Prepoziţie* (cuv. VIII-lea). 20) Diminutiv dela *ou.* 23*) *Cuvântul I-iu.* 24*) *Cuvântul IX-lea.* 29) Durduliu. 30) Ultimul rege al Troiei. 32) Insultă. 34) Notă muzicală. 35) Auxiliar al viitorului. 37) Personagiu biblic. 38) Alt nume dat Cumanilor. 39) Totalul voturilor emise. 42. Colină în apropiere de Meca, unde se fac mari pelerinagii. 43) Numărat unul câte unul.

VERTICAL: 1) Compact. 2) Imprejmuire (od.). 3*) *Cuvântul VII-lea.* 4) Confirmă. 7) Stâncă (Mold.) 9) Un joc pe care vi-l sugerează artista de mai sus. 12) Exclamaţie, foarte des uzitată de femei. 15) Punct, în telegrame. 17) Părintele edomiţilor! 19) Epocă. 21) Oraş în Chaldea. 22*) *Cuvântul III-lea.* 24) Anagramă din *corp.* 25) Stropire cu apă. 26) Pentru şters. 27) Port în insula *Ré.* 28) Iniţiala şi finala unui mare autor francez de *ode* (1524-1585). 30) Fluviu în Italia. 31*) *Cuvântul II-lea.* 33) Cu lustru de satin. 35*) *Cuvântul IV-lea.* 36) Soţul soacrei. 37) Monedă! 39) Piept. 40) Ramură. 41) Casă de filme, în Germania.

N. B. *Extrăgând cuvintele indicate prin steluţe şi aşezându-le în ordinea indicată de noi, se va completa versul din problema precedentă, obţinându-se altul nou.*

Continuaţi apoi cu

Problema IX-a (Fuziune de cuvinte)

Se dau următoarele grupe de cuvinte: 1) ŞAN şi MAL. 2) IMN şi IRITA. 3) ANA şi DRIL. 4) ATARN şi POC. 5) ELA ŞI COT. 6) NAE şi GIOLI. 7) MAS şi MEU. 8) IDEI şi MAT. 9) NATAL şi ATA. 10) SIRE şi TOT.

I. Combinându-se cele două cuvinte din fiecare grupă, se vor forma 10 (zece) cuvinte, cu următoarele semnificaţii:

1) Staţiune climaterică în România. 2) Memorii. 3) Insulă. 4) Instrument. 5) Una din cele trei Furii. 6) Familie domnitoare, în Polonia. 7) Sat aproape de Ierusalim. 8) Indată. 9) Domniţă greacă păcălită de Hipomene. 10) Om de stat român.

II. Iniţialele acestor cuvinte, în ordinea dată, precum şi finalele, vor mai da încă un vers.

(Va urma)

REBUS

O şcoală românească de cuvinte încrucişate?

Niciodată nu pot să-mi înăbuş elanul unei admiraţii spontane, atunci când am în faţa ochilor o problemă franţuzească de cuvinte încrucişate. Cu atât mai mult o întreaga colecţie, cum ar fi celebrele albumuri lucrate de Tristan Bernard, sau lucrările maeştrilor R. Dontot şi T. Touren, cunoscuţii „mots-croisistes" francezi.

Marele avantagiu al problemelor franţuzeşti, este acela de a conţine cuvinte sonore, graţie unor anumite particularităţi lingvistice, cari se armonizează de minune cu caracterul lor specific.

In afară de aceasta ele mai au şi marele lor merit de a aparţine unei *şcoale* („L'ecole francaise de mots-croisés"). Şi este un foarte mare merit!

Pasiunea publicului pentru o anumită formă trebue alimentată în mod constant şi asiduu, ceeace duce la perfecţionarea unei metode şi la triumful ei.

Francezii au şcoala lor de cuvinte încrucişate. In aşa zisele *saloane literare*, cât şi în cluburi societatea franceză se distrează de minune cu aceste probleme!

In epoca dispariţiei gustului pentru lectură, ele constituesc un admirabil divertisment intelectual, care poate asigura — într'o anumită măsură — primenirea culturii franceze.

Nici un divertisment nu este mai util, pentru perfecţionarea spiritului, zice Tristan Bernard în prefaţa unei lucrări compuse de d-nii Dontot şi Touren („Initiation aux mots--croisés"). Un om instruit nu este acela care posedă 36 000 flacoane umplute la voia întâmplării, ci acela care dispune de câteva butelii, unde nouile achiziţii găsesc imediat locul potrivit, spre a fi găsite foarte uşor la nevoe.

In Franţa există — la locurile lor de onoare—o mulţime de şampioni ai cuvintelor încrucişate. Există deasemenea şi vreo şapte autori, ai unor excelente albumuri de cuvinte încrucişate, în fruntea cărora va sta tot maestrul Tristan Bernard! Să dăm Cezarului cele ce sunt ale Cezarului, spun autorii cărţii citate mai sus, atunci când relevă superioritatea acestui as al cuvintelor încrucişate.

Fondatorul şcoalei franceze este considerat, în unanimitate, cunoscutul scriitor şi dramaturg Tristan Bernard.

Lui i se datoreşte şi maniera de a da definiţii spirituale cuvintelor. Acesta este un punct foarte important, pentru care acest joc se poate numi *„noble jeu littéraire"*.

Meritul de a substitui definiţiei de lexicon, o definiţie de poet, este atribuit — cu o foarte pronunţată modestie — de către Tristan Bernard, marele scriitor Richepin care, primul, a avut această idee.

După şcoala germană însă, un careu de cuvinte încrucişate nu este numaidecât un mic *capodoperă*, al unui *nou gen literar* — cum spun francezii — ci o îngrădire de cuvinte aspre, lipsite de orice colorit poetic, care vizează mai mult cunoştinţele de ordin general, întovărăşite de nişte definiţii de lexicon.

Nu este o metodă rea,—ţinându-se seamă de caracterul lor didactic, dar nici cea mai recomandabilă.

Ea duce la plictiseală pe cetitorii care nu-s germani, şi n'au, deci, nici spiritul acela de migală exagerată, de a sta o zi şi o noapte, pentru a găsi tiparul concret al unui spirit, când un reprezentant al rassei latine o face în mod spontan!

Ceeace-i de admirat la publicul francez, este pasiunea lui crescândă pentru aceste probleme care alimentează de minune apetitul natural pentru lectură. Pentru aceasta el are o mulţime de şampioni — propunători *(les sphinx)*, şi şampioni deslegători *(les oedipes)*.

Ceeace-i lipseşte publicului nostru, nu sunt aşii deslegători, ci *propunătorii!!*

N'avem, repet, un număr suficient de autori, pentru publicul nostru care a manifestat un deosebit interes dela început, pentru aceste divertismente intelectuale!

Avem însă o mulţime de metode noui, nişte metode admirabile, menite să ne atragă admiraţia celor mai vechi şcoale de cuvinte încrucişate...

Pentru susţinerea prestigiului acestor adevărate „perle", care pot fi — dintr'un moment într'altul — călcate în picioare, de tot soiul de *zarafi improvizaţi*, se simte nevoia imperioasă a unei *coalizări!*

Şi coalizarea aceasta la care se vor înscrie atât elementele valoroase, recunoscute ca atare, cât şi orice alt amator de distracţii instructive, *a şi început*, sub auspiciile revistei „REBUS", singura publicaţie valoroasă de cuvinte încrucişate, dela noi din ţară.

...Şi vom vedea realizându-se şi acest lucru!!!

N. POP.

Cupon pentru jocuri

No. 242

Numele şi pronumele ______________

____

Adresa ______________

„REALITATEA ILUSTRATĂ". — *Director* Nic. Constantin.
Redacţia şi Administraţia: str. Const. Mille 7—9—11. — ***Telef. 359/99.***
Preţul abonamentelor: *Un an lei 400; 6 luni lei 200; 3 luni lei 100. Pentru străinătate lei 500 anual.*

REALITATEA ilustrată

ȚESATOARELE

Atelierele „Adevărul" S. A.

(Foto Berman-Realitatea)

ANUL V. — Nr. 243

SUPLIMENT GRATUIT „REPORTAJ"

24 SEPTEMBRIE 1931

REALITATEA ilustrată

Din minaretul ros de vreme, chemările tânguitoare,
Prelung străbat în armonia superbului apus de soare
Și muezinul redeșteaptă în mintea celora cari cred,
Răsplata vieții'n paradisul făgăduit de Mohamed...

Foto I. Berman.Realitatea

PREȚUL 10 LEI

IUBIRE...

ERA în Februarie; ploaia se cernea măruntă şi călduţă. In curtea şcolei elene din Sebasta, oraş situat în Palestina, 20 de fete tinere se jucau de-a prinselea. Aerul răsuna de râsetele lor sglobii: copilele se urmăriau printre coloanele de marmurmă, şi alunecând, cădeau adesea pe pavajul stricat, în care ploaia făcuse pe alocurea mici băltoace. Purtau vestminte de lână, strânse uşor în talie, fără mâneci şi scurte până la genunchi. Bonetele din aceeaş materie la învăluiau capetele şi erau legate sub bărbie, ferindu-le întrucâtva părul de ploaie. Dar picioarele le erau goale.

Inaltă şi suplă, cu trup de efeb, Debora se desprindea din grupul acestor adolescente, prin vitalitatea ce-i ardea în ochii de un cenuşiu întunecat, în pârguiala buzelor şi în rumeneala obrajilor. Nici una din camaradele sale nu era în stare să egaleze agilitatea de veveriţă, cu care se strecura printre colonade, spre a nu fi prinsă.

Intr'un colţ al arcadei, pe jumătate ascuns de umbră, sta nemişcat un tânăr. Fetele cari se sbenguiau, n'avea aerul să-i fi observat prezenţa dar în timp ce negurile crepusculare se inteţiau, Debora se îndreptă ca din întâmplare spre colţul lui, trecându-i alergând pe dinainte.

Fără a pierde o secundă, Filip întinse braţul muşchiulos, prinzând-o de cingătoare. Fata nu se sbătu, dar şopti râzând:

— „Filip, dragule, să nu te vadă cineva !"

— „Atunci, sărută-mă repede!" se rugă tânărul.

Buzele ei atinseră o clipă ca o adiere caldă gura tânărului şi recăpătându-şi libertatea, se depărtă străbătând curtea în fugă.

Câteva clipe mai târziu, clinchetele unui clopoţel chemau fetele la cină.

Filip rămase în colţul său, cu privirile pierdute în gol. Un foc domol de cărbuni ce ardea pe un grătar, susţinut de un enorm trepied de bronz, îmbăia în nuanţe de aur vechi, trăsăturile sale de elen, linia admirabilă a gâtului şi pieptul lat. Purta o tunică albă de pânză, iar de pe umărul drept cădea neglijent o mantie scurtă de lână. Fusese la vânătoare şi n'avusese încă timpul să-şi scoată încălţămintea cu carâmbi înalţi, ce-i înfăşurau gambele puternice. Genunchii îi erau goi şi roşii.

Hadad, servul lui Filip, un arab scund cu pielea foarte oacheşă, apăru în prag, înapoia stăpânului său, spre a-i atrage atenţia asupra sa. Tânărul rămase însă nemişcat, ca şi mai înainte....

Filip sta pe gânduri. Asta i se întâmpla pentru prima dată în viaţa fără de căpătâi, pe care o dusese până atunci Era căpitan în armatele evreeşti ce păzeau graniţele trans-iordanice dela Nabataeans, care în acel an, 110 a. Chr., dădeau mult de lucru. Venia pentru prima oară acasă în ultimii doi ani, de când tatăl său deschisese o şcoală de fete în această clădire rămasă din bătrâni, care împreună cu vasta-i bibliotecă, formau rămăşiţele unei imense averi.

In ochii lui Filip, faptul că tatăl său îmbrăţişase profesoratul era o degradare. Două sute cincizeci de ani familia acesta făcuse parte din clasa militară conducătoare a Palestinei, încă de pe vremea lui Alexandru cel Mare, care dăduse generalului Cimon, strămoşul lui Filip, provincia cucerită spre guvernare. Generalul grec acumulase o avere atât de mare, încât generaţiile următoare ale descendenţilor săi, trăiseră din ea până pe la jumătatea ultimului secol. In cei cincizeci de ani cari urmaseră, regii cuceritori ai Siriei, o reduseseră treptat.

Ephorus, tatăl lui Filip, suferise de foame mai înainte de a face disperatul pas, pe care fiul său îl deplângea atât. Revenind acasă, tânărul avusese o surpriză penibilă: mama sa murise mai înainte de a vedea această ultimă decădere a familiei. Şi el era mulţumit. Fusese crunt chinuit de sentimentul umilirii. Curând însă un episod luminos venise să destrame negurile dezolării sale: se îndrăgosti puternic de una din eleve, de Debora.

Se gândia — în timp ce-şi încălzia mâinile — la toate femeile pe care le iubise în cei 26 de ani ai săi. Se miră privind cu ochii minţii această veselă perindare, cum de mai putea un copil ca Debora să exercite o fascinaţie atât de puternică asupra unui bărbat, ajuns la gradul său de blazare. Ora cinei trecuse de mult, dar tânărul soldat sta încă pierdut în visare. Fu trezit în cele din urmă de tatăl său, care apăru deodată, în lumina proectată de flacări, prototip înalt şi încărunţit al fiului său.

— „Trebue să fie tare frumos visul tău, Filip" zise el trăgându-şi pelerina de lână peste cap, „extrem de seducător, dacă a putut să te facă să uiţi de mâncare".

— „Aşa şi e", răspunse Filip. „Iată, m'am îndrăgostit de mica ta elevă, Debora !

Ephorus, tresări.

— „Vrei să spui....."

— „Vreau să spun că sunt foarte serios şi că Debora răspunde sentimentelor mele" insistă Filip.

— „Dar", obiectă tatăl, „creezi o situaţie absolut imposibilă, băiete! Află că aceste fete sunt caste şi că părinţii lor fac parte din acea clasă de evrei, cari ţin ca fiicele lor să fie caste până la căsătorie.

— Cunosc obiceiurile evreilor!" exclamă tânărul enervat. „Ştiu că spre a dobândi pe Debora, trebue să mă căsătoresc cu ea".

— „Una din două" zise Ephorus râzând acru. „Sau că eu m'am prostit, sau că tu ţi-ai pierdut minţile. Am înţeles oare bine? Propui să te căsătoreşti cu o femee, numai pentrucă o iubeşti?

— „A refuzat altfel" răspunse Filip întunecat, „şi apoi, nu pricep cum aş mai putea trăi departe de ea".

Ephorus se cutremură.

— „Hai în odaia mea. Vârsta nu-mi mai permite să înfrunt asprimile unei vremi ca asta".

— „Te urmez imediat. Dar trebue să vorbesc mai întâiu cu Hadad" zise ofiţerul.

In clipa când Ephorus se întorsese spre a intra în casă, o siluetă sveltă apăru din umbră: era Debora. Filip îi luă mâinile şi fără a spune un cuvânt o privi îndelung, îndurerat par'că.

— „I-ai spus, Filip?" întrebă ea în şoaptă, „va trebui să părăsesc şcoala?"

— „Aşa cred, dragă. A fost pentru el o mare lovitură. Dar n'am terminat încă. Curând am să-l conving".

— „Imi pare rău de şcoală" zise Debora cu buzele tremurânde. „Dar dacă celelalte fete ar afla de asta.... Sunt nebune toate după tine!"

Filip pufni în râs.

— Şi eu sunt nebun, dar numai după tine! Acum sărută-mă şi dute repede în sala de meditaţie..."

Camera lui Ephorus, la care Filip în îndelungata-i absenţă se gândise cu atâta drag, se păstrase neschimbată. Pe pereţi se aflau admirabile fresce, reprezentând asediul Troiei. Un faun de marmură ţinea o candelă de argint deasupra unei mese, pe care se aflau îngrămădite tabletele cu temele fetelor.

Dydimus trase pumnalul...

* * *

Văzându-l intrând, Ephorus, care şedea pe un scaun de abanos, făcu fiului său semn să ia loc pe o banchetă aşternută cu perne, ce se afla în dreptul ferestrei. Dar tânărul nu-i urmă îndemnul, ci începu să măsoare încăperea cu paşi mari.

— „Ce are cu mine acest nebun de Eros?" zise Filip zâmbind cu amărăciune. „Mister"!

— „Căsătoria e ceva necesar" observă Ephorus. „Şi m'aş bucura să te văd însurându-te, dar nu sub un impuls ca pasiunea. Simţăminte ca ale tale n'au ce căuta în căsătorie; ele se rezervă unei curtizane".

— „Dar, tată, pari să nu înţelegi că nu mai pot trăi fără Debora", strigă Filip. Şi apoi, ce schimbare poate aduce căsătoria în sentimentele mele? Nimeni în afară de cele două familii, nu trebuie să ştie aceasta".

— „Minervo, dă-mi înţelepciune !", exclamă Ephorus. „Ai aflat, desigur, cu toată nebunia ta, că fata vine de pe malurile Genesaretului, acel ţinut al aristocraţiei iudee. Tatăl său e un liberal după cum reese şi din faptul că şi-a internat copilul într'o şcoală greacă, dar s'ar opune cu îndârjire unei căsătorii ca aceasta".

— „Debora, mi-a vorbit de familia ei" zise Filip. „Tatăl său, Ioan Didymus, e un om foarte bogat şi probabil că va cere pentru ea un preţ foarte mare. Asta-i ceeace mă îngrijorează mai mult !"

— „Nu vezi că din orice unghiu ai privi-o, căsătoria aceasta e o imposibilitate?" zise Ephorus triumfător. „Nici eu şi nici tu n'ai cu ce plăti

Debora sări între ei: — „Mă iubeşte, tată. De-aceea cererea lui nu e obrăsnicie... şi-l iubesc şi eu"... spuse ea.

preţul miresei. Şi crede-mă, nu te văd în situaţia de a-ţi dobândi soţia, servind tatălui ei.

— „Nici eu", aprobă Filipt cu emfază. „Dar sunt sigur că prestigiul unei căsătorii ca aceasta, va determina pe Didymus să renunţe la bani".

Ephorus îşi muşcă buzele, trecându-şi degetele prin pletele-i cenuşii. Apoi, dădu din umeri.

— „Ce interpretare să dau acestui gest ?" întrebă Filip.

— „In primul rând, fă bine şi te aşează. Nu pot să-ţi vorbesc, dacă mi-te plimbi ca un leu în cuşcă".

— „Ceeace vreau să spun", zise el când tânărul se aşeză pe scaunul din faţa lui „,e că armata n'a reuşit să distrugă în tine trufia, aşa cum a nimicit-o în mine sărăcia. Pentru Ioan Didymus, mai mult decât pentru mine, această afacere va fi o calamitate. Fii tare Filip şi nu mă întrerupe, căci am să-ţi spun câteva adevăruri amare:

„Te prezinţi acestui evreu ca peţitor al unicei sale copile. Să presupunem că din motive de decenţă, îi ascunzi faptul că nutreşti pentru ea ceeace se numeşte „pasiune". Foarte bine.

Acum să vedem ce-i aduci :

Cobori dintr'o străveche familie de nobili eleni. Esti foarte instruit. Ocupi un grad superior în armată. Eşti frumos.... Dar aceşti evrei au faţă de viaţa de familie, o atitudine cu totul deosebită de a grecilor. La ei, mama e centrul casei. E castă şi venerată, şi i se aduc omagiile pe care le au la noi numai metresele. Ei profesează ideea familiilor numeroase. Noi, pe de altă parte, nu dorim deloc copii, sau cel mult unul.

Ioan Didymus nu va obiecta nimic în privinţa vieţei desfrânate pe care ai dus-o până acum. Evreicile dau bărbaţilor lor cea mai deplină libertate. Dar va pretinde soţului Deborei, s'o cruţe de această desfrânare. El va pretinde ca fata sa să ia un bărbat care doreşte să întemeeze o familie şi să vadă mai departe de pământurile sale, ca asociat al lui. Acum, spune, cum ar putea vedea în tine Ioan un peţitor de dorit ? Tu, dragul meu Filip, eşti ca şi tatăl tău, ultimul inel al unui lanţ de indivizi, cari au profitat secole întregi de prestigiul şi averea creeate de un singur străbun. In fond, fiule, nu suntem, decât nişte saci umpluţi cu vânt".

* * *

Filip sări în picioare. Obrajii i se aprinseră, iar ochii aruncau scântei.

— „Ai terminat ?" întrebă el sec.

— „Nu tocmai" răspunse Ephorus cu răceală. „Ah copile! Ai fi trebuit să-ţi plăteşti dările către sirieni cu sânge cum am făcut eu timp de 30 de ani. Ai avea atunci mai puţină trufie şi mai multă minte. Recunosc că la vârsta ta aş fi avut aceleaşi simţăminte ca şi tine şi că sfatul părintelui meu ar fi fost să seduc fata şi apoi să fug spre frontul nabataean. Dar tatăl meu mai avea încă vanitate. Tot ce-ţi pot spune, e că Debora, acest admirabil exemplar omenesc, merită o soartă mai bună.. că ar fi păcat să i se sfărîme viaţa prin seducţie sau chiar printr'o căsătorie cu tine! Chiamă-ţi servitorul şi catârul, fiule; eşti o primejdie pentru micul meu Parnas femenin!

Filip îşi muşcă buzele. Aruncă un „La revedere" şi ieşi repede din încăpere, îndreptându-se spre camera sa. Ajuns aci, ordonă lui Hadad, să se pregătească de plecare şi o jumătate de oră mai târziu, erau pe drum: n'o luară însă spre sud, către Iordan, ci spre Nord către pământurile lui Ioan Didymus, pe malurile Genesaretului.

Merseră întreaga noapte împotriva vântului, dealungul drumului ce şerpuia printre dealurile Samariei şi ale Galileei. Pe la amiazi, Filip făcu o haltă la un mic han, la poalele înălţimilor ce-l despărţiau de Nazaret. Aci dormi până pe la apusul soarelui, când Hadad îl trezi. Reluară drumul, străbătând câmpii pe care păşteau nenumărate turme de oi şi ajunseră pe inserate în văile de lângă lacul Genesaret, unde se aflau pământurile lui Ioan Didymus.

Priveliştea pe care o oferiau aceste locuri era încântătoare chiar în această lună de iarnă avansată. Fiecare petec de pământ era cultivat. Grâul şi orzul care începuseră să răsară, aşternuseră câmpiile cu covoare verzi şi dese ca peria.

Curmali, palmieri, smochini şi rodii întindeau braţe încărcate de floare. Păsărele concertau în ramuri deasupra drumeţilor noştri, pe cari ţăranii mergând în urma plugurilor, îi salutau voioşi. Tânărul ofiţer inspirând adânc aerul călduţ şi parfumat, simţia că ciuda cu care plecase slăbia, rămânând totuş ferm hotărît să facă totul, spre a dovedi părintelui său că n'avusese dreptate!

Soarele apunea, când un păstor purtând în braţe un miel nou născut, îi arătă cărarea ce ducea la casa lui Didymus. După zece minute de mers, ajunseră înaintea unor ziduri. Hadad bătu şi poarta fu deschisă de un servitor îmbrăcat în piele de oaie. Arătă lui Hadad drumul către grajduri, şi conduse pe Filip în grădină. Un om bărbos, sta sub ramurile unui curmal bătrân şi-şi privia grădinarul, care tundea tufe de trandafiri. Se ridică spre a-şi saluta oaspele şi după ce porunci să aducă vin şi dulciuri, îi pofti să ia loc lângă el. Ioan Didymus n'avea mai mult de 45 de ani, dar barba-i neagră şi bogată, îl făcea să pară mult mai în vârstă. Obrajii îi erau roşii, iar ochii tot atât de tineri ca şi ai Deborei.

— „Filip, fiul lui Ephorus, profesorul Deborei mele", repetă Ioan. „Da, te cunosc căpitane! Debora mi-a scris de tine încă din primele zile când ai venit acasă. Un ostaş a deschis Sesamul inimei femeeşti!"

Filip surâse îngăduitor. Acest om, gândia el, nu era la urma urmei decât un ţaran. Fineţea devenia aici inutilă. Şi-i expuse îndrăsneţ, fără înconjur, scopul venirei sale.

Ioan lăsă cupa cu vin pe tava de aur ce-i sta la picioare.

— „Debora ştie că ai venit la mine?" întrebă el calm.

— „Da, i-am lăsat o scrisoare, pentrucă n'am putut s'o văd".

— „Căsătoria" zise evreul rar, „e un contract pus la cale de înţelepciunea părinţilor, pentru perpetuarea familiei. Debora ştie acest lucru. Şi tu o şti. Cum vii atunci să-mi insulţi fiica cu simţăminte ce nu se potrivesc decât unei curtezane, sau unei concubine?

— „N'am vorbit nimic de simţămintele mele" strigă Filip, sărind în picioare „Iţi respect fiica! Cum de îndrăzneşti să spui că te insult, când îţi ofer alianţa cu un descendent al lui Cimon atenianul?

Ioan se ridică şi el.

— „Indrăsnesc? Acesta nu-i un limbaj! Cât despre cinstea ce crezi că-mi faci, — nu Cimon atenianul, îmi cere fiica în căsătorie ci, două sute

(Continuare în pag. 6-a)

PRINTRE STELE

RARI sunt acei cari reuşesc să capteze curiozitatea Hollywoodului... In clipa când blazatele-i priviri s'au oprit asupra misterioasei străine, care se numia Marlene Dietrich, soarta ei era pecetluită : se şi ştia că apariţia artistei n'avea să fie pentru marele public, o senzaţie de scurtă durată.

Nu sunt nici doi ani de când această femee, — care poartă în păr razele aurii atât de dragi marelui Tizian, străbătea sub numele Mary Magdalene von Losch, necunoscută, străzile Berlinului, unde s'a născut. Ducea o viaţă extrem de retrasă, ieşia foarte rar şi atunci numai în tovărăşia lui Josef von Sternberg, descoperitorul şi geniul său conducător.

Mai târziu, nimeni afară de personalul superior al Paramountului nu era admis în anturajul artistei: un truc pentru aţâţarea interesului! Numai când curiozitatea atinsese culmea, — şi nici o clipă mai de vreme — se permise câtorva reporteri aleşi cu grijă, să-i ia câte un interview.

S'a pus chestiunea asemănării sale cu Greta Garbo; revistele şi magazinele întregei lumi publicară portretele celor două vedete... Nu se ştie cum, atenţiile se opriră asupra frumoaselor picioare ale Marlenei şi mulţi se întrebară dacă succesul actriţei nu se datora cumva impecabilei linii a gambelor sale. Dar această chestiune se va elucida cu siguranţă în viitorul său film *„Lady of the Lyons"* unde va purta numai jupe lungi.

Asemănarea cu Garbo — deşi i-a făcut un minunat serviciu ca publicitate, — a început s'o plictisească, Marlene ocoleşte cu grijă orice comentariu pe această temă. Pe de altă parte, senzaţia creată de picioarele ei o amuză. In orice caz, nu ne putem opri nici măcar o clipă asupra ideii că o actriţă s'ar putea lansa numai graţie unui costum sumar. Scurtimea fustelor n'are nimic comun cu triumful Marlenei.

Aproape necunoscută dincolo de zidurile Berlinului şi ale Vienei, actriţa devine deodată celebră cu „Marocco", primul său film american.

In ajunul premierei, această femee al cărei nume circula dela un cap la altul al lumei cinematografice, lua drumul Berlinului, tot atât de discret precum venise ,spre a celebra a cincea aniversare a fetiţei sale Marlies.

La început, i se interzise să pomenească de copila ei. Era o publicitate proastă, spuneau directorii „Paramountului". Şi ea păstră tăcerea, până când restricţia fu ridicată.

Tot timpul cât a trăit departe de copila sa, misterioasa Marlene se ducea în fiecare săptămână la un atelier de imprimat plăci de gramofon; la şase mii de mile depărtare, mica Marlies făcea acelaş lucru, astfel că între mamă şi copil avea loc un fel de corespondenţă sonoră.

Acum acestea au devenit inutile, întrucât distanţa dintre ele a dispărut. Revenind la Hollywood, Marlene a luat cu sine pe mica „Heidede", cum îi spune ea fetiţei, — o miniatură a sa, cu părul auriu, cu ochii de azur, dar prezentând totuş oarecari deosebiri şi anume: îi lipsesc dinţii din faţă iar năsucul îi e cam pistruiat.

Actriţa e în fond prietenoasă şi foarte accesibilă. Ochii săi depărtaţi şi luminoşi, nu lasă să se întrevadă niciodată ceeace simte sau gândeşte. Vocea-i dulce şi cu totul lipsită de obicinuitul accent gutural teutonic, fascinează.

MICKEY-MOUSE...

Un tânăr şi obscur artist lucra într'o noapte într'unul din atelierele de desemn ale Kansas-ului.... Pe la miezul nopţii, auzi rozături în jurul dulapului de metal, în care fetele îşi păstrau coşuleţele cu mâncare. Şoriceii ieşiseră la cină şi cum afară de uşoare scârţâituri de peniţă nimic nu venia să turbure liniştea, prinseră curaj şi se aventurară în mijlocul camerei. Amuzat, tânărul desenator îi privi îndelung iar mai târziu, prinse zece din aceste rozătoare pe care le ţinea într'o cuşcă. Le hrănia, se juca cu ele şi ajunse să domesticească vre-o câteva până într'atât, încât veniau şi se aşezau pe planşa sa de desemn.

Opt ani mai târziu, o compoziţie a acestor mici mosafiri nocturni, răsăria din călimara lui Walt Disney, bătând la porţile Hollywoodului. Mickey Mouse, cu chiţăelile şi giumbuşlucrurile lui, a apărut tocmai în vremea când Al Jolson începea să cânte, dând lovitura de graţie filmului mut.

Mica rozătoare se bucură astăzi de o celebritate mondială.

Activitatea sa se desfăşoară într'un studio spaţios, la care sunt ataşate două enorme săli de concert. Aproximativ 100 de desenatori lucrează necontenit scenarii, în care Mickey deţine invariabil rolurile principale.

In total Mickey Mouse are în serviciul său aproape 200 de persoane. El însă, nu primeşte nici o remuneraţie. E singurul star neplătit al Hollywoodului, aducând totuş creatorului şi regisorului său, câştiguri fabuloase.

CEL MAI FRUMOS CELIBATAR AL HOLLYWOODULUI

Deşi are numai 30 de ani a ridicat şi a educat o familie numeroasă, asigurând multora din membrii ei, situaţii solide.

Pe ecran e un „june amorez" neobosit, captivând prin jocul său tineresc şi spiritual. In viaţa de toate zilele însă, n'are timp nici de dragoste nici de distracţii. Unica sa pasiune este muzica, căreia îi consacră fiecare clipă de răgaz.

Ştiţi de cine e vorba? De Ramon Samaniego — cunoscut lumei cinematografice sub numele de Ramon Novarro. Acest celebru tânăr care pe ecran pare încarnarea „romanţei" duce o viaţă extrem de activă şi foarte puţin romantică.

(Continuare în pag. 6)

Abonați-vă gratuit la „Realitatea Ilustrată“ !
Abonați-vă gratuit la „Magazinul“!

Ținând seama de criza generală, care nu permite nimănui să facă cheltueli suplimentare, iar pe de altă parte, dorind ca fiecare să continue a avea hrana intelectuală și momentele de desfătare pe care le oferă săptămânal „Realitatea Ilustrată“ și în fiecare lună „Magazinul“. am găsit soluțiunea fericită, de a putea oferi abonamente gratuite tuturor.

Până la 15 Octombrie vă puteți abona gratuit la aceste două reviste.

Iată cum: Publicăm mai jos o listă de obiecte uzuale cu prețurile lor, mai mici decât prețurile curente ale pieții. Fiecare are nevoe de articole de toaletă, de articole de înbrăcăminte, de apă de Colonia, de săpun, etc. Alegeți din listele publicate lucrurile de care aveți nevoie, în valoare totală de 450 lei. Trimiteți această sumă, cu lista obiectelor și adresa dv. la redacția revistei str. Const. Mille, 7—11 și veți primi pe lângă toate obiectele cerute, un abonament gratuit pe timp de un an, la „Realitatea Ilustrată“ sau la „Magazinul“,—după dorință.

Cei din provincie vor însoți comanda lor cu un surplus de 60 lei, pentru porto obiectelor.

Suntem încredințați că cititorii vor profita de această posibilitate unică de a avea „Realitatea Ilustrată“ sau „Magazinul“ gratuit.

ARTICOLE DE GALANTERIE BARBATEASCA ȘI DAMA

	Lei
Bascuri dn celofan și mătase din fabrica „Simon Judith”, str. Gabroveni No. 59.	200
Batiste de mătase penru dame	200
pentru bărbați	280
din fabrica „Simon Judith”, str. Gabroveni 59.	
Două perechi ciorapi din produsele fabricii „Adesgo” cal. I	500
Ciorapi bărbătești div. culori per.	80
Cravate de mătase diverse	200
Cordoane de piele diverse lățimi	200
Gulerașe de pichet pentru garnituri rochii din fabrica „Simon Judith” str. Gabroveni 59, buc.	100
Gulere bărbătești oricare număr din calitate extra fină, dela firma Davidovici & Michail, str. Academiei No. 1	60
Port monais din piele veritabilă excelent executat de la firma „Frisch” str. Academiei 3	160
Poșetă cu fermoir din piele veritabilă pentru dame, diverse culori, idem	400
Pudriere de galalit pentru poșetă din fabrica „Napoleon”, Oradea, prin Reprezenanța generală „Precizia” str. Colței 1, București, buc.	120

ARTICOLE DE IMBRACAMINTE

Voile pentru una rochie,	400
Zefir pentru una cămașă dela mag. Radu. cal. Victoriei 81	200

ARTICOLE DIVERSE

Ceas de buzunar de nichel marcă elvețiană.	280
Lanț pentru ceas de buzunar: din	
metal argintat	20
nichelat	25
nichelat (mai mare)	30
nichel veritabil	60
platinin	120
double garantat	350

	Lei
Toate din depozitul „Precizia”, str. Colței No. 1	
Depozitul Argintăriei „Pforzheim”, București, str. Colței 6, casetă elegant capitonată cu satin, conținând 6 lingurițe de argint aurit	480

ARTICOLE DE TOALETA

Apă de Colonia dela Drogheria Sft. Gheorghe, str. Lipscani 96, „Chipre de Paris”, flacoane a 1 litru	450
Lame pentru bărbierit „Bassatis” pachetul cu 10 buc. idem	40
Săpun de toaletă extra parfumat idem bucata	40
1 Flacon Colonia, diferite mirosuri după alegere dela drogheria „Venus”, cal. Victoriei 56, 1 litru	400
1 Cutie pudră diferite mirosuri după alegere, idem	80
1 Perie dinți idem	50
1 Puf mare, idem	30
1 Cutie cu 6 săpunuri toaletă idem	240
1 Flacon parfum, idem	200

ARTICOLE DE MUZICA DELA FIRMA MISCHONZNIKI S. A. FURNIZORUL CURȚII REGALE STR COLȚEI No. 7

Plăci de gramofon bucata — Lei 150

1) Vraja
May time Fox-trot
2) Un jour viendra Tango
J want to be happy
3) Amitie, Valse boston
Fleurs d'amour
4) Navilla Tango
Valencia One Step
5) J want to be rich
Valentine One Step
6) L'Adorée Tango
Collegiate Foxtrot
7) Kyoto Fox
Dunărea albastră. Vals
8) Capitol Tango
Lilas Tango milonga
9) Mormon Fox-Trot
Paquita, Tango
10) Sevilla. Sevilla One Step
If you knew Susie, Fox-Trot
11) My original Charleston
J miss my Swiss
12) The Sensational Blanck Bottom
Barcelona Spanisch One-Step
13) The „Perfection” Fox-Trot
Picador Spanish One-Step
14) Partir Tango
Yes Sir. that's my Baby Fox-Trot
15) Cara Mia Tango
Ukulele Lullaby Charleston
16) Ombra Tango
Zirkusprinzessin: Kleine Madel im Trikot

Ace de gramofon cutia de 200 ace Lei 40

NOTE

	Lei
Când vioara cântă lin	35
Vino la mine, Tango	35
Iubirea Doamnă nu-i o jucărie	35
Țigani, Tango	35
Râsul tău e primăvară	40
Imi săruți mâna domnule, dece nu gura mea?	35
Bea dragul meu, bea	35
Tu poți să pleci, Tango	35
Prima iubire, primul sărut	35

DIN FILMELE SONORE

E multă vreme, Slow-Fox	40
Azi e ziua ta, Vals	40
Pe o mică bancă intr'un parc, Tango	40
Uitarea sa m'adoarmă, Tango	40
Cine? Cine? Dans	40
Vino mai aproape, Tango	40
Fără tine nu se poate	40

BOMBOANE

Una cutie bomboane specialități	200
Una cutie bomboane a 1 kgr	200

dela „Bomboneria Palatului”.

IUBIRE (urmare din pag. 3-a)

cinci zeci de ani de decadenţă!

Cu un strigăt de furie, Filip trase sabia. Dar în acest moment, discuţia fu întreruptă de un vârtej. Era Debora, care se aruncă între cei doi bărbaţi.

— „M'am temut de asta", suspină ea. „Am pornit pe cel mai iute dintre catârii maestrului meu, imediat ce mi-a intrat în mâini scrisoarea ta, Filip!... Tată!... tată!...

— „Linişteşte-te Debora" zise Ioan încruntat, dar calm. „Locul e prea expus pentru o discuţie atât de serioasă. Haideţi în casă.

Filip, furios pe Didymus şi pe el însuş, îi urmă.

O femee brună şi grasă, învestmântată în alb, torcea de zor lângă fereastră.

— „Sarah", zise Ioan. „Acesta e Filip, fiul lui Ephorus, profesorul Deborei. Am avut cu el o discuţie foarte neplăcută".

Şi-i reproduse schimbul de cuvinte ce avusese loc sub smochin.

— „Debora, acum şezi jos şi linişteşte-te".

— „Dar nu pot! Nu pot! protestă Debora. Ideea asta a ta, că între soţi nu poate exista dragoste, e demodată! Nu mă pot căsători cu un altul, atât timp cât inima mi-e plină de Filip!

— „Debora! Vorbeşti ca o dănţuitoare!" strigă mama sa.

— „Dar.... zise Debora.

— „Nimic" îi tăiă vorba Didymus „Ai venit să te căsătoreşti cu cel pe care ţi-l voiu alege eu!

— „Aşa-i, o ştiu" zise fata cu vocea înlăcrămată. „Dar tată! Dacă m'ai lăsa cel puţin să-ţi spun ce am pe suflet!" şi întorcându-se spre tânărul ofiţer care nu-şi mai găsia locul de încurcat ce se simţia spuse:

— „Filip, te rog, ieşi în grădină şi lasă-mă să vorbesc puţin părinţilor mei!

Se scurse aproape o jumătate de oră, până când un serv veni să întrerupă gândurile ce se sbăteau tumultoase în creerul lui Filip, spunându-i că stăpânul său îl poftia în casă.

Intrând, Filip îi găsi pe toţi trei cu feţele scăldate în lacrimi.

Ioan puse o mână tremurândă pe umărul delicat al fetei.

— „Asta e singura noastră mieluşea, Filip. N'am fost în stare să-i refuz vreodată ceva. Şi iată, cu toate că ni se rupe inima şi ştiu că nu e de loc înţelept, îi cedez şi acum. Consimt la această căsătorie dar cu două condiţii: trebue să îmbrăţişezi credinţa iudaică şi întrucât nici tu, nici tatăl tău nu puteţi plăti preţul de cumpărare al miresei, tradiţia cere ca în acest caz, să serveşti pentru ea".

Va trebui să munceşti un an de zile sub ordinele mele.

—„Un nobil grec ce se pretează la munci manuale, se coboară atât pe sine, cât şi clasa din care face parte", declară Filip sentenţios.

— „Ce-i atunci cu acel erou al vostru, Hercule, care îngrijia de grajdurile lui Augias?" întrebă Ioan muşcător. „Am nişte cai arabi, cum Hercules n'a apucat să vadă în viaţa lui. Iţi cer să fii păzitorul şi îngrijitorul lor. Nu e oare un semn în faptul că numele tău înseamnă, „iubitor de cai?"

— „Nu!" strigă Filip.

Ioan urmă întunecat.

— „Vrei să te căsătoreşti cu o fată de rasă iudaică, fiul meu. Pentru noi munca e o religie. Spre a o lua pe Debora, trebue să te doveDeşti în stare de a cultiva aceste întinse pământuri, de a conduce mia de ţărani cari-mi spun „stăpâne". Iţi dau ocazia s'o faci. Această tradiţie a noastră de a plăti pentru mireasă, în servicii, nu se bazează întotdeauna pe ideea de schimb. E adesea o punere la încercare a ginerelui.

— „Nu accept aceste condiţii! Sunt un stoic, aşa că nu pot trece la iudaism. Sunt grec, deci nu pot fi serv. Adio!"

— „Nu voi lăsa un oaspe să plece astfel", zise Ioan Didymus. „Trebue să rămâi aci peste noapte, căpitane. In nord sunt semne de furtună".

Filip stătu câteva clipe în cumpănă. Avea ocazia s'o mai vadă odată pe Debora... Primi mulţumind.

Ioan îl conduse pe cărarea ce mergea dealungul zidurilor locuinţei şi se opri în cele din urmă înaintea unei uşi, care da într'un ietăcel. Urându-i noapte bună, se retrase.

Filip stinse lumina şi se trânti pe pat. Era nespus de trist şi cu toate că simţia în inimă ghiarele veninate ale disperării, aţipi curând.

Fu trezit de o şoaptă care-i pronunţa numele. Un cap de femee se desemna în dreptul deschizăturii ce forma fereastra.

— „Filip! Dragul meu! Filip!"

Sări din pat şi ridică fata în braţe trăgând-o înăuntru, sărutând-o şi şoptindu-i numele.

— „De ce ai respins propunerea tatălui meu?" întrebă ea.

— „Dacă vrei să-mi dovedeşti că mă iubeşti cu adevărat" zise el sărutând avid mâinile mici ce tremurau în ale sale. „Vei fugi cu mine în clipa asta chiar! Gândeşte-te numai ce fericire, Artemiza mea! Singuri cu teama de urmărire, acea dulce şi minunată teamă care ne va apropia mai mult,. Să fugim Debora". In pătimaşa sa isbucnire, Filip ridicase vocea „Să fugim!"

— „Da" zise Debora, aninându-se caldă şi mlădioasă de gâtul lui puternic. „Nimic nu ne va mai despărţi!"

Rămaseră o clipă îmbrăţişaţi.

Deodată se auziră paşi grăbiţi şi până să se desmeticească, Filip, simţi o durere violentă sub umăr. Avu senzaţia că pământul se ducea de sub picioare. Auzi ca prin vis pe Ioan Didymus strigând furios:

— „Duceţi acest stârv la drumul mare, daţi-l femeilor publice de la Capernaum!" Apoi îşi pierdu cunoştinţa.

Când după o bucată de vreme Filip îşi reveni în simţiri, fu surprins de mirosul greu a numeroase parfumuri.

Zăcea pe o saltea, în colţul unei încăperi spaţioase. Dealungul peretelui se întindeau o masă, pe care se aflau o sumedenie de borcane, ulcioare şi sticluţe. Aburi se ridicau dintr'o mică retortă ce se afla deasupra unei flăcări.

Un bărbat voinic ,într'un vestmânt de pânză cafenie ,sta înaintea mesei, cu spatele la Filip.

— Faci parfumuri?" întrebă el cu o voce slăbită.

Bărbatul se întoarse şi se apropiă de el zâmbind.

—„Bună dimineaţa, căpitane. Cum te mai simţi?"

— „Mă doare grozav spatele, dar în colo sunt bine". răspunse Filip. „M'ai găsit în drum..." începu el dar se opri, simţind cum i se urcă sângele în obraji.

— „Nu, Filip ,ai fost adus aici de prietenul meu Ioan Didymus, care m'a rugat să te vindec şi să te trimit apoi să-ţi vezi de treabă. Mi-a spus c'a încercat să te omoare şi era foarte bucuros că nu reuşise".

— „Ţi-a spus de ce m'a înjunghiat? întrebă Filip.

— „Da" răspunse gazda sa scurt. Apoi reluă: „Eu sunt Andrei, parfumierul din Capernaum şi afară de asta, dau lecţii la Sinagogă. Acum, cred că ne cunoaştem, încheiă el netezindu-şi barba şi privind cu simpatie figura slăbită a tânărului grec.

— „Iţi mulţumesc" murmură Filip „Servul meu e aici?

— „Hadad e la Ioan Didymus" zise Andrei „Arabul şi-a rupt un picior, încercând să te apere. Dar fiul meu Petre e bărbier aşa că te va rade el. Intretimp am să-ţi dau puţină supă".

Incălzi un savuros amestec de zea mă de carne şi vin, din care-i dădu câteva linguri. Tânărul rămase apoi întins pe spate, urmărind din ochi mişcările parfumierului. Observându-i interesul, Andrei începu să-i explice diversele operaţii ale artei sale.

* * *

Filip asculta distrat pe bătrân, neîncetând o clipă să toarcă durerosul fir al evenimentelor precedente..... Fusese un prost — îşi spunea el. Ar fi trebuit s'o tragă pe Debora în curte, şi de-acolo, — nu ştia nici el cum, — să fugă. Nu purta ură lui Ioan pentrucă-l înjunghiase. Dar când îşi reaminti de condiţiile acestuia, se simţi din nou cuprins de furie.

— „Bigot blestemat!" isbucni el.

— „De cine, vorbeşti?" întrebă Andrei aspru.

— „De Ioan Didymus! Auzi, să privească cererea mea ca pe ceva necurat!

— „Şi era necurată!" exclamă Andrei. Ia spune, pe ce se bazează dorinţa ta de a lua pe Debora? Dacă s'ar fi putut, ai fi făcut din ea concubina ta. Ori, nici un iudeu nu poa te primi o astfel de propunere pentru copilul său.

— „Tu şi cu Didymus vorbiţi ca şi cum iudeii ar fi mai buni decât grecii faţă de femei.

— „Aşa şi este" declară Andrei. Filip râse sardonic.

— „N'am văzut la nici unul din prietenii mei evrei o atitudine de exaltare faţă de căsătorie şi nici n'am observat vre-o deosebire în filosofia lor sentimentală".

— „Adevăratele căsătorii" răspunse Andrei „se bazează pe iubire spirituală şi pe loialitate. Or, tu vii şi oferi fiicei lui Didymus ceeace ai oferi unei concubine.

— „Care e dovada unei iubiri spirituale? Vreau să-mi petrec întreaga viaţă lângă Debora. Poţi avea un astfel de sentiment pentru o concubină?"

— „N'o iubeşti însă destul spre a servi un an pentru ea!" întâmpină Andrei. „Dar iartă-mă, eşti obosit şi slab", puse el capăt discuţiei şi se întoarse calm la lucrul său.

* * *

Se scurseră o săptămână dela această scenă....

Intr'o seară pe când cinau cu lapte şi prăjituri îndulcite cu miere, Petre, fiul lui Andrei, curmă tăcerea, spunând:

— „Am auzit că Debora a fost cerută de un bogat fariseu, anume Amos, care oferă pentru mireasă o mie de talanţi. Logodna va avea loc mâine".

— „Eşti sigur de asta?" întrebă Filip, silindu-se să-şi păstreze calmul.

—„Da bietul meu Filip, am fost invitat la ospăţ.

După câteva minute, Andrei şi Petre plecară la sinagogă.

Cu faţa îngropată în aşternut, Filip vedea înainte o Deboră îndurerată, cu ochii plini de lacrimi...

— „Dar te iubesc!" strigă Filip cu voce tare.

— „Dovedeşte-o!" îi răspunse un glas lăuntric.

* * *

O oră mai târziu îşi scoase încălţămintea la uşa casei lui Ioan Didymus. Se duse direct la acesta şi rezemându-se de masă începu:

— „Mai întâiu, vreau să-ţi cer iertare pentru tot ceeace s'a întâmplat.

Tăcu câteva clipe, apoi reluă:

— „M'am hotărît să fac tot ce mi-ai cerut. Voiu servi pentru Debora.

Fata scoase un strigăt uşor.

— „Dece?" întrebă Ioan.

Obrajii tânărului se aprinseră:

— „Pentrucă o iubesc" răspunse el cu o umbră de sfidare.

— „Orice aţi face, simţământul acesta e prea puternic spre a fi omorît. O voiu iubi ,fie că mi-o veţi da, fie că nu. Şi apoi, cred că ar fi groaznic pentru ea să fie dată altui om, când ştiu sigur că mă iubeşte. Nu vreau să sufere din cauza egoismului meu. Voiu plăti în servicii ori câţi ani va trebui pentru mia de talanţi, numai n'o siliţi să se căsătorească cu acel Amos. Ceeace vreau, mai presus de toate, e să-i câştig libertatea!"

— „N'aş putea dori mai mult copilului meu" zise Ioan Didymus mişcat. „Un an e tot ce cer..."

Filip străbătu încet încăperea, căzând în genunchi înaintea Deborei, îşi îngropă faţa în palmele ei. Când ridică capul, băgă de seamă că rămăseseră singuri.

— „Dragule!" exclamă Debora. „Au fost nevoiţi să ne recunoască iubirea. Oricum, tot noi suntem cei cari au câştigat!"

—„Nu sunt sigur de asta" zise Filip „Tatăl tău a obţinut tot ce a cerut, din capul locului.... Dar, cemi pasă? Te am pe tine!"

PRINTRE STELE (urmare din pag. 4-a)

Revoluţia mexicană a ruinat cu desăvârşire, pe d-rul Marian Samaniego — care-şi câştiga viaţa pe urma unui cabinet dentar, — silindu-l să se mute cu întreaga sa familie, în Statele Unite.

Ramon avea la acea epocă 18 ani şi ca fiu mai vrâstnic, îşi asumă întreţinerea părinţilor şi a celor 12 fraţi ai săi. Condus de adâncul sentiment de familie, — caracteristic rasei sale, tânărul primi situaţia cu bucurie.

Nu s'a gândit o clipă să pretindă recunoştinţă, pentru tot ceeace a făcut. Nu era nimic de martir în tânărul, care rând pe rând, dădu lecţii de pian, cântă, dansă, servi în cafenele şi în teatre, făcând mai apoi un obscur debut în cinema, numai şi numai spre a-şi ajuta familia. Şi-a realizat astfel o situaţie strălucită, ajungând să asigure o independenţă financiară celor cari depindeau de el, dar a pierdut acel inalienabil pe care orice om tânăr îl are în viaţă.

E încă foarte ataşat de familia sa şi regulat, în rarele-i vacanţe europene, ia cu sine pe unul din fraţi.

Singura sa distracţie este teatrul privat pe care şi l-a instalat acasă. In acest teatru intim încap numai 100 de persoane, dar are scena şi sistemul de luminat al unui teatru modern, precum şi o orchestră mexicană proprie. Ramon reprezintă aici piese vechi spaniole şi sketchuri muzicale scrise de el.

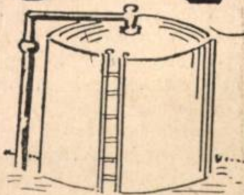
Zece volume s'au scris anul acesta despre viaţa Gretei Garbo. Dar e mai mult decât probabil că actriţa n'a citit niciunul, întrucât au apărut în limbile italiană, germană, daneză, spaniolă, polonă, suedeză, etc.

Tot despre Greta, se spune că unul din directorii M. G. M-ului ar fi chemat-o spre a-i vorbi despre greutatea timpurilor şi despre depresiunea financiară ce domină astăzi pieţele lumii, încheind că s'ar indica o reducere a salariului ei până la ameliorarea situaţiei. Se scurseră câteva momente de penibilă frământare, fără nici un comentariu din partea sfinxului. In cele din urmă, buzele Gretei se deschiseră.

— „Aş vrea să ştiu" zise ea amabilă „când pleacă primul vapor spre Suedia ?"

James Gray

UN SCANDAL PETROLIFER

RASBOIUL mondial se terminase şi Woodrow Wilson se înapoia triumfător în America.

O tăcere de ghiaţă îl întâmpină însă. Era oare poporul american scârbit, desgustat de concurenţa comerţului european, faţă de care cel al Statelor-Unite era trecut pe al douilea plan, din cauza politicei preşedintelui? Nu, racila era în altă parte şi dacă încercăm să examinăm cazul mai de-aproape, vom simţi imediat un miros penetrant de petrol.

In timpul războiului şi în primii ani postbelici, magnaţii petrolului american, au fost cuprinşi de teama, — de altfel nejustificată, — că sursele lor petrolifere vor seca şi că astfel îşi vor pierde veniturile.

Mai erau într'adevăr terenuri foarte bogate în Statele-Unite şi anume în California, dar acestea erau proprietatea statului şi formau rezerve pentru marina de război.

Atunci îi veni regelui petrolului Harry Sinclair, — concurentul puternicului „Standard Oil C-o.", — o idee strălucită.

El utiliză — în scopurile pe care le vom vedea mai departe, — tot desgustul poporului împotriva democraticului preşedinte Wilson şi cumpără pur şi simplu întregul partid republican, duşman al autorului celebrelor „14 puncte".

Nu se mulţumi să achite doar toate datoriile partidului, — un moft de 12.000.000 dollari (2 miliarde lei) ci susţinu şi finanţă alegerea lui Warren G. Harding.

Dar cu toate că nu neglija nici o ocazie de a-l înjura, în cor cu toată trupa, pe Wilson, şi cu toate că a cheltuit nenumărate milioane de dollari cu propaganda electorală, avu multe greutăţi, până să-şi vadă planul îndeplinit.

Abea în al zecelea scrutin, Harding obţinu în congresul republican o mică majoritate, care-i asigură alegerea.

Indată ce Harding ocupă funcţiunea de preşedinte al republicei, îşi numi prietenii miniştri şi astfel începu şi Sinclair să culeagă roadele maşinaţiunilor lui.

Pentru un modest „împrumut" de două milioane de dollari, ministrul de interne Albert B. Fall îi cedă terenurile petrolifere ale statului din Teapot-Dome, în California.

Natural însă că şi ceilalţi miniştri trebuiau mituiţi. Singur ministrul de finanţe Mellon, refuză mărinimos oferta care-i fusese făcută. Pentru el, unul din cei mai bogaţi industriaşi ai Americei, cincizeci de mii de dollari erau prea puţin; dar închise şi el binevoitor ochii.

Amicul lui Sinclair, Doheny, obţinu dela ministrul Fall, terenurile statului dela Elk Hill, mult mai eftin; el nu plăti mai mult de 100.000 dollari.

Toate ar fi fost în cea mai perfectă ordine, având în vedere că miniştri şi senatori erau complici cumpăraţi.

Dar deodată se întâmplă un lucru pe care Sinclair nu-l prevăzuse: preşedintele Harding muri subit Şi această moarte avea o cauză care n'a fost lămurită decât acum câtva timp.

Sus: *O pădure de sonde în California, pe terenurile statului*; de sus în jos: *regele petrolului american, Harry Sinclair; Harding, fostul preşedinte; Albert Fall, fostul ministru de interne; Doheny, amicul lui Sinclair.*

Harding se căsătorise în 1901, — când era încă un simplu gazetar, — cu Florence King. Şi în timpul preşedinţiei sale, se plictisi de soţia sa, care îmbătrânia. Dar Florence nu era de lemn, ca să se lase pur şi simplu înlăturată. In timp ce se aflau în San-Francisco, după o călătorie în Alaska, îi amestecă în ceai o licoare oarecare şi sănătosul preşedinte sucombă curând, în urma unei *„pneumonii contractate la Nord"*.

Detectivul particular al lui Harding, a dat în curând la iveală, — în termeni duri — această chestiune, de care se şoptiseră multe pe-atunci.

Dar tot atât de puţin se poate intenta azi un proces de crimă, văduvei unui fost preşedinte de republică, mai ales că poporul american era bucuros că prin moartea lui Harding înceta şi corupţia, care se întinsese în administraţie ca o cangrenă.

Toţi erau mulţumiţi, afară de Mr. Sinclair şi prietenii săi, mai ales că ceilalţi magnaţi ai petrolului simţindu-se speculaţi, au început să cerceteze miraculoasa concesionare a terenurilor petrolifere ale statului.

Sub presiunea oficialităţii, se hotărî înaintarea unei acţiuni contra lui Sinclair şi membrilor consorţiului său. Nu ar fi avut prea mari neplăceri depe urma acestui proces, deoarece autorităţile, erau şi ele amestecate în afacerea Sinclair şi aveau tot interesul să nu stârnească prea multă vâlvă în jurul acestei chestiuni.

Dar regele petrolului, care vroia să fie absolut sigur de reuşita planurilor sale, făcu o greşeală de tactică. Dintr'o neîncredere exagerată faţă de justiţie, aţâţă o armată de detectivi asupra juraţilor, cari trebuiau să-i judece procesul.

O parte din ei au fost mituiţi. Dar manopera aceasta de conrupere, a fost dată la iveală de ziare, care au început o puternică campanie, denunţând spolierea populaţiei, şi a avut drept rezultat, întreruperea procesului.

Justiţia americană, numi cu cea mai mare precauţiune, alţi 12 juraţi incoruptibili, dintre cei 120 de milioane de locuitori ai Statelor-Unite, care să judece obiectiv procesul magnaţilor petrolului. In sfârşit în Aprilie 1928, Ministrul de justiţie, a crezut că i-a găsit. Dealtfel cazul apărea cât se poate de limpede. Inainte de închiderea seziunei senatului, marele acţionar al Soc. Standard-Oil John Pratt, a fost constrâns să dea o declaraţie la care s'a asociat în urmă şi Mellon.

In toate chestiunile din lume există însă un „dar". In moştenirea preşedintelui s'a găsit acţiuni ale împrumutului de războiu, în valoare de un milion, aceleaş acţiuni, cu cari Sinclair a despăgubit pe amicii săi. Şi doar nu se puteau aduce invinuiri oneroase decedatului preşedinte al Statelor-Unite. Desigur la acest lucru s'au gândit cei 12 juraţi, pe care îi alesese cu atâta grijă departamentul justiţiei americane.

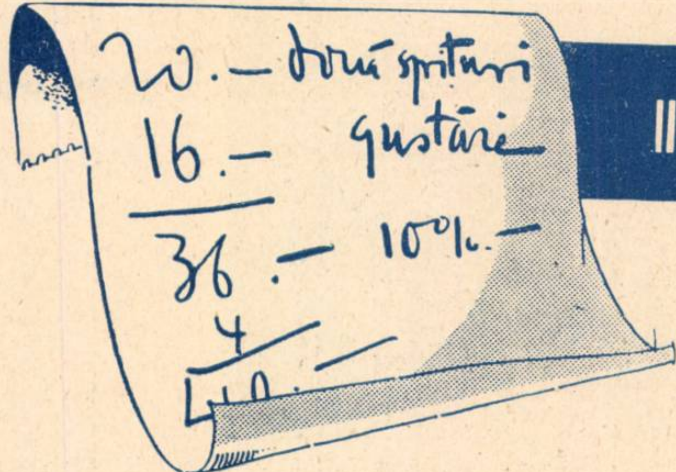
Sau Mr. Sinclair, a ştiut totuş să le facă cunoştinţă cu portofelul său, deşi aceşti juraţi erau păziţi de către poliţia criminală, în tot timpul procesului, mai rău decât criminalii ordinari. Ceeace e sigur, e faptul, că în Aprilie 1928, Sinclair şi prietenii săi, au fost achitaţi.

Numai pentru mituirea, primului jurat, Mr. Sinclair, a fost condamnat la şase luni închisoare, detenţiune pe care însă nu a ispăşit-o, din cauza sănătăţii sale şubrede. Aceasta este povestea scandalului petrolifer din America.

Toţi asociaţii se gândesc astăzi cu mulţumire la Mr. Sinclair şi Doheny şi la foştii domni miniştri, când incasează veniturile acelor terenuri de petrol, pe care le stăpânesc şi astăzi. *(Continuare în pag. 12-a).*

CRIZA DE INTELECTUALITATE

RANDURILE de mai jos nu sunt scrise pentru tine cititorule. Prin chiar faptul că ai cumpărat această revistă, te-ai eliminat din grupul celor vizaţi. Dar te rugăm să faci bine aproapelui tău. Desigur că ai vreo rudă sau vreun prieten, care intră în categoria celor de cari ne ocupăm. Citeşte-le lor acest articol!

— „Am întrecut bugetul!" — se gândi căpitanul Gogu B. dintr'un regiment de specialităţi, din Bucureşti, dar fac eu economie mâine!

Căpitanul B., era un om cumpătat şi socotit. Din leafa de 9.600 lei, cât primia în mână, plătia: 2.200 chiria camerei; masa 3000 lei; la frizer 300 lei; pentru ziare dădea 100 lei pe lună; haine şi rufe 1000 lei; trimetea acasă, în judeţul Romanaţi, unde avea o mamă bătrână, care îngrija de gospodărie, în fiecare lună 1000 lei; 1200 de lei îl costau aperitivele sau berea la 5, şi-i rămâneau 500 lei pentru mici cheltueli: tramvai, câte un cinematograf sau trataţia unui prieten.

Desigur că situaţia căpitanului B. nu e strălucită, după cum nu e de invidiat nici situaţia celor mai mulţi funcţionari publici. Dar, om cumpătat, după cum vedeţi, ştie să o scoată la capăt.

Când mi-a arătat însă bugetul, vă mărturisesc că am rămas uimit. 1.200 lei pe lună aperitive?

— „Să vezi, dragă prietene, e singura mea plăcere. Pe la 5 după amiază, mă duc la berărie, mă întâlnesc acolo cu un prieten, şi beau o halbă, două. Se mai întâmplă câteodată să întâlnesc înainte de masă vre-un prieten, sau să iau o gustare şi una cu alta face cam vre-o 40 de lei pe zi. Nu e mult. şi atâta lucru îmi pot îngădui şi eu".

Când i-am obiectat că în bugetul său atât de bine calculat, n'a trecut nici un leu pentru o revistă sau pentru o carte, a rămas şi el nedumerit.

— „Adevărat! Uite frate cum se făcu! Dar nici nu cumpăr" şi ruşinat a schimbat vorba.

Incontestabil că trăim vremuri grele de criză. Salariile sunt mici şi dintre toţi poate că aşa zişii intelectuali suferă mai mult. Dintre toate crizele însă cred că la noi în ţară cea mai accentuată este criza de intelectualitate. Nu că ne-ar lipsi intelectualii, dar aceşti intelectuali îşi poartă numele numai datorită titlului pe care l-au obţinut în universitate, fără să-şi dovedească însă calitatea prin activitatea pe care o desfăşoară.

Să ne înţelegem! Nu voim să jignim pe nimeni şi desigur că de la generalizarea făcută mai sus se abate o elită, care nu reprezintă însă decât 10% cel mult, din întregul contingent al „intelectualităţii noastre".

In fiece an, universităţile româneşti, facultăţile de drept şi teologie dela Bucureşti, Iaşi, Cluj, Cernăuţi, dela Oradea, şi Chişinău, Academiile Comerciale şi cele agricole, Politechnicele, etc., produc un contingent de cca 10.000 de titraţi. La aceasta se mai adaugă cam 2000 de ofiţeri, câţi ies anual din şcoalele militare. Urmează de aci, că în ţară trăesc, alcătuind generaţia de după răsboi, peste 150.000 de titraţi, posesori ai unor diplome academice, şi ofiţeri, oameni care se presupune c'ar trebui să aibe preocupări intelectuale. Care este însă cartea care s'a tipărit la noi în 100.000 de volume? Care este revista care să aibe tirajul de 100.000 exemplare?

Şi ar trebui să presupunem că şi soţiile intelectualilor au preocupări intelectuale şi deci, citesc. Deasemenea ar trebui să se îngroaşe numărul cititorilor, cu toată seria de bacalaureaţi, de funcţionari, de absolvenţi ai şcoalelor normale şi ai seminarelor. Unde sunt cititorii?

Nici o carte românească nu se tipăreşte în mai mult de 5.000 de volume şi aceste 5000 de volume aşteaptă, în vitrina librăriilor, ani de zile până să fie vândute.

„Realitatea Ilustrată" a atins tirajul maxim de 100.000 de exemplare. In Germania, „Berliner Zeitung' se tipăreşte în aproape 2.000.000 de exemplare. Nu mai vorbim de America, unde „Saturday Evening Post", revistă înfiinţată de Benjamin Franklin, se tipăreşte în 2.800.000 de exemplare, săptămânal.

La noi, publicul nu citeşte. Cel mult, dacă o familie cumpără un ziar zilnic. Nu se poate învinui criza de această situaţie, pentru că nici în timpuri de belşug nu se citia mai mult. Este o anomalie, că nu există — cu excepţia numărului restrâns de care am vorbit — nici un intelectual care să treacă în bugetul său, o sumă lunară, cât de modestă, pentru cărţi şi reviste.

Dacă am lăsa trupul fără hrană, acesta s'ar prăpădi. Oare spiritul nu se prăpădeşte de inaniţie intelectuală?

— „Să-mi dai şi mie cartea, să ţi-o citesc!"

Aceasta este fraza stereotipă, cu care diverşii prieteni întâmpină pe autor. E un fel de hatâr pe care ţi-l fac prietenii. Au auzit că opera e bună şi vor binevoi s'o citească. Toţi au pretenţia să le scrii câteva rânduri drăgălaşe, ca dedicaţie.

— „Te-am văzut aseară la teatru, erai în stal, cine era tipul de alături?"

— „Directorul Magazinului".

— „A, aşa? Atunci dă-mi te rog un bilet la el, să-mi dea şi mie „Magazinul".

Dar niciodată n'am auzit pe cineva, care, întâlnindu-şi băcanul, să-i ceară un bilet pentru un kilogram de măsline, gratuit.

Producţia literară e desconsiderată, munca scriitorului nu trebue recompensată. Inseamnă — la intelectualii noştri — multă deferenţă pentru autor, că-i citesc opera.

In ceeace priveşte teatrul, lucrul e şi mai grav. Nu numai că publicului de teatru e atât de restrâns, încât ar trebui aproape să ne ruşinăm, dar şi din acest public redus, mai mult de jumătate, vine la teatru cu bilete de favoare. E chiar un fel de mândrie să nu plăteşti intrarea la spectacole.

Un actor intră într'un magazin să cumpere o cravată. După multă tocmeală, negustorul îi lasă cravata la 350 lei. Şi aşa câştigă 100 de lei la ea; dar, în schimbul concesiei *mari* (!), pe care a făcut-o el cere actorului:

— „Dar îmi daţi şi două locuri pe deseară, la teatru!".

Două locuri la teatru înseamnă mai mult decât toată cravata. Dar, aşa e obiceiul pământului.

* * *

Socotim că fiecare dintre noi avem datoria de a colabora la propăşirea culturală a ţării şi că nu putem face acest lucru mai bine, decât obicinuindu-ne noi şi familia noastră, să considerăm hrana intelectuală tot atât de necesară ca şi hrana pentru trup.

In bugetul nostru nu trebue să lipsească niciodată capitolul pentru cărţi şi reviste. Câteva sute de lei lunar, se pot economisi din alte locuri: dela aperitive, joc de cărţi, dela „petrecerile familiare", etc.

nic. constantin

O ilustraţie plastică a celor de mai sus.

UNDE E AVIONUL ROMÂNESC CARE SĂ TREACĂ ATLANTICUL?

Dăm mai jos modul cum e privită chestiunea din punct de vedere technic și general, de către d. Inginer Radu A. Stoika *din ministerul Armatei (Direcțiunea Aeronauticei), constructorul primelor hidroavioane românești* „Getta" tip. R.A.S.-1.

Intors din străinătate abea de câteva zile, am luat cunoștință cu mult interes de ancheta pornită de către importanta d-voastră publicațiune, în vederea luării inițiativei pentru prepararea și executarea unui raid național transoceanic, cu un aparat românesc și piloți români.

Nu voi căuta să discut părerile emise până în prezent asupra acestei chestiuni, ci acelea pe care le preconizez personal.

Acum trei ani s'a pus pentru prima dată la noi, această chestiune în mod public, la Câmpina, cu ocazia aniversării a 15 ani de la moartea marelui inventator și pilot român Aurel Vlaicu, propunându-se între altele: să se construiască un nou avion „Vlaicu" cu care să se treacă Oceanul. Regretatul constructor aviator Fernic a încercat cu sacrificiul vieții lui să realizeze acest deziderat în America și aceasta pe cale cu totul particulară.

Astăzi problema e din nou deschisă și cu un stimulent in plus: reușita raidului transoceanic al ungurilor.

Pentru a se putea trece la realizarea unui raid de mare performanță, sunt multe probleme ce se pun încă dela început.

Astfel:

1. Utilitatea performanței ce urmează a se stabili, și implicit alegerea tipului de aparat și al motorului în funcțiune de itinerariul ce trebue parcurs;
2. Desemnarea echipajului;
3. Calculul sumei necesare, precum și modalitățile de procurare;
4. Prepararațiunea propriu zisă a raidului, și în fine
5. Executarea lui, a cărui reușită deplină nu depinde, în majoritatea cazurilor, decât de seriozitatea preparărei.

Voi analiza aceste puncte pe rând, căutând a trage diferite concluzii:

1) In ultimii ani s'au străbătut toate oceanele cu avioane, hidroavioane sau dirijabile, stabilindu-se diferite performanțe și chiar recorduri mondiale de distanță și durată. Mai mult chiar: înconjurul lumii cu traversarea celor două oceane Atlantic și Pacific. Deci chestiunea traversării oceanului Atlantic cu un avion terestru a început să frizeze banalul și riscul inutil. Pentru evitarea acestui fapt, urmează a se hotărî efectuarea unei performanțe practice și nu a unui sbor care să ne dea dreptul a spune numai că am trecut în fine și noi Oceanul în sbor. Pentru aceasta este cazul de a se compara raidul Italia-Brazilia fără escală a lui Del Prete și Ferrarin în 1928 (de două ori și ceva mai mare ca al lui Lindbergh) cu un avion terestru, raid prin care s'a stabilit atunci recordul mondial de distanță și durată în linie dreaptă, și traversările aceluiaș Ocean cu hidroavionul „Santa Maria" al celebrului aviator De Pinedo, cu escale, sau apoi a sborului de hidroavioane în massă executat acum câteva luni de către aviația Italiană sub comanda directă a ministrului aerului, generalul Balbo.

Raidul Del Prete — Ferrarin a stabilit un record mondial, care puțin timp după aceia a fost bătut de alții deasupra uscatului, deci nici o utilitate practică în ceiace privește traversarea Oceanului cu un avion terestru. Pe când sborurile transoceanice cu hidroavioanele demonstrează posibilitățile reale de legături comerciale între continente, indiferent dacă sunt făcute fără escală (Oceanul Atlantic Meridional) sau cu 1—2 escale (Oceanul Atlantic Septentrional). Dovada celor afirmate de subsemnatul o face statistica accidentelor celor ce au încercat raiduri transoceanice. Astfel, din cei ce au avut accidente deasupra Oceanului cu avionul terestru, nu a scăpat cu viață nici unul, pe când cei ce au avut accidente cu hidroavionul au fost salvați la timp. Cum ar fi spre exemplu: De Pinedo, Del Prete și Zachetti au fost găsiți la vre-o 500 km. de insulele Azore, cu hidroavionul lor „Santa Maria", în plin ocean, navigând de mai multe zile, și au putut fi remorcați de vasul „Infante di Sagres" până la Horta. Aviatorul englez Courtney, deasemeni a putut fi remorcat cu hidroavionul său Do. W. Apoi Miss Elder a fost salvată în plin Ocean de pe hidroavionul „American-Girl" de către vaporul olandez „Varendrecht".

Dela st. la dr.: *Căpitan Drăgan Ion, căpitan Negrescu Ion și plut. major Georgescu Paul, executorii raidului fără escală Roma—București.*

D. ing. Radu A. Stoika

Tot odată din raidul transoceanic al marelui hidroavion Do. X., s'a putut constata posibilitatea de a se naviga în plin Ocean cu hidroavionul pe valuri, în cazul când după un amerisaj forțat, nu și-a mai putut continua sborul.

Iată deci avantajele indiscutabile ale hidroavioanelor pentru raidurile peste Ocean.

Pentru ce atunci s'au mai făcut raiduri transoceanice cu avioane terestre?... Pentru a bate diferite recorduri spre a câștiga unele mari premii și în care cazuri coeficientul riscului nu a fost luat în considerație. De altfel, la un moment dat, s'au adus critici aspre asupra utilizării avioanelor terestre deasupra oceanelor, preconizându-se chiar interzicerea unor asemenea sboruri în condițiuni anormale.

In ceiace ne privește pe noi, singurele raiduri peste Ocean ce ar putea fi puse în discuție, cu avioane terestre, deci cu riscuri enorme, ar fi ori un raid fără escală New-York—București, raid ce nu ar mai constitui un record căci de curând s'a executat raidul fără escală New-York—Constantinopole, ori un raid București—New-York fără escală, imposibil de realizat astăzi cu materialul volant existent. Așa fiind ne întoarcem tot la hidroavion și ne întrebăm ce performanță transoceanică am putea realiza cu hidroavionul?... Un raid cu escale plecând din România în America de Nord și înapoi prin bazinul Mediteranian, insulele Azore, eventual și Bermude, performanță ce ar urma să fie stabilită de noi pentru prima oară, sau un mare raid cu escale tot cu hidroavionul, plecând din România prin Mediterana în America de Sud — Antile — America de Nord — eventual Bermude — Azore și înapoi, raid ce ar bate performanța lui De Pinedo de 48,000 km. Italia — ambele Americi — cu traversarea dublă a Atlanticului.

Incă din anul 1928, când eram în misiune în Italia pentru recepție de hidroavioane, am început a studia posibilitățile de realizare a unui asemenea raid, mai ales că în fabrica de hidroavioane unde mă aflam, celebrii aviatori italieni Del Prete și Ferrarin, pregătiau cu toată seriozitatea raidul lor transoceanic, și la care pregătire am luat tot timpul parte și eu ca simplu observator, fiind bun prieten cu ambii aviatori.

Anul acesta am plecat în Franța și Italia special spre a pune la punct proectul meu, pentru realizarea unui hidroavion transoceanic, care să poată fi construit de noi și în calitatea mea de membru al Aeroclubului Franței și aceea de membru al Aeroclubului Regal al Italiei, am avut toate înlesnirile necesare pentru a face studiile și încercările necesare în vederea acestui scop.

Deci, în ceiace privește construcțiunea unui hidroavion românesc capabil de a traversa Oceanul, aceasta este o chestiune foarte posibilă și la realizarea căruia sunt dispus a lua parte cu mult entuziasm.

Chestiunea motorului e mai simplă, întrucât din experiența trecutului vom putea alege un perfect motor, care să convină hidroavionului proectat și în acelaș timp să aibă calități optime pentru atingerea performanței propuse.

2) Desemnarea echipajului nu este prea grea, căci avem de unde alege, dat fiind că România, și trebue să ne fălim că aceasta, posedă piloți desăvârșiți în arta sborului, temerari, buni navigatori și patrioți.

3) In privința sumei necesare, aproximez că realizarea unei performanțe transoceanice cu hidroavionul, ar necesita cel mult 15 milioane (cincisprezece milioane) lei, în cari să se coprindă construcțiunea hidroavionului, două motoare, accesoriile, combustibilul, cheltueli de administrație, etc.

In ceeace privesc modalitățile de procurare a banilor necesari, cred că orice serbări, loterii eventual, ori subscripții ar fi bine venite în acest scop. In orice caz, cred că suma trebue procurată numai pe cale privată, fără a se recurge la solicitări de subvențiuni.

4) Prepararea raidului, este chestiunea cea mai esențială pentru a asigura reușita lui.

Pentru realizarea acestei preparațiuni, este indispensabil:

a) Un studiu comparativ și învățămintele trase din raidurile mai mult sau mai puțin similare efectuate până în prezent;

b) Cunoașterea perfectă a itinerariului și stabilirea precisă a escalelor, în funcție de posibilitățile de realizare;

c) Studii meteorologice amănunțite;

d) Procurarea aparatelor de navigație cele mai perfecționate;

e) Invențiuni în străinătate pentru asigurarea concursului necesar, cu ocazia escalelor ce urmează a se efectua, precum și legătura cu posturile meteorologice și de radio străine, ce ne vor interesa;

f) Antrenamentul echipajului pe hidroavionul respectiv în vederea raidului, atât din punct de vedere al pilotajului (rezistență optimă de sbor, cât și din punct de vedere al navigației aeronavale (perfectă orientare în sbor și pe apă).

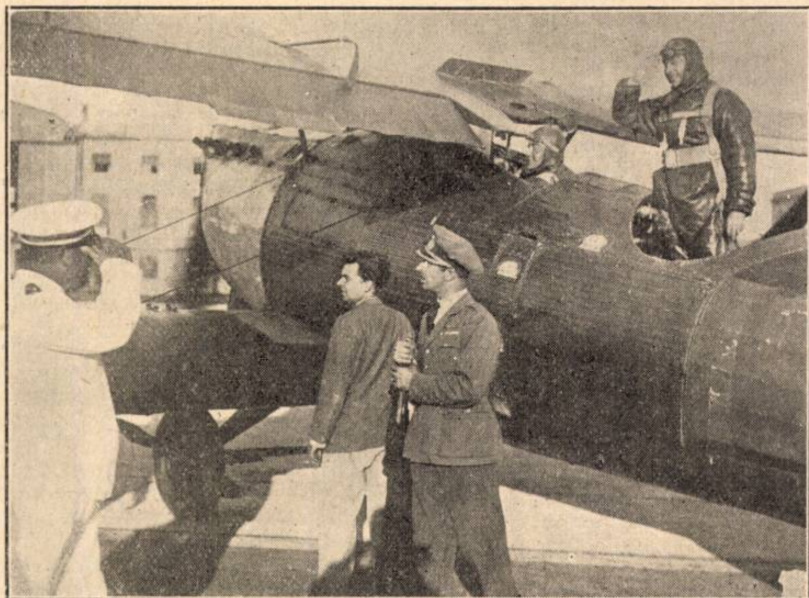
5) După cum rezultă, executarea raidului și reușita performanței, nu sunt altceva decât o consecință a celor expuse până aci.

Nu pot să închei, fără a nu asigura pe inițiatorii acestei mari idei, de tot concursul meu posibil, cu credința că se va trece cât mai curând la fapte concrete, pentru ca în cel mai scurt timp, tricolorul Romănesc să străbată cu mândrie în sbor peste Ocean, spre a realiza prima legătură practică pe calea aerului, între România și America.

INGINER RADU A. STOIKA
Constructorul primelor Hidroavioane Românești

București, 10 Septembrie 1931.

Raidul Roma-București

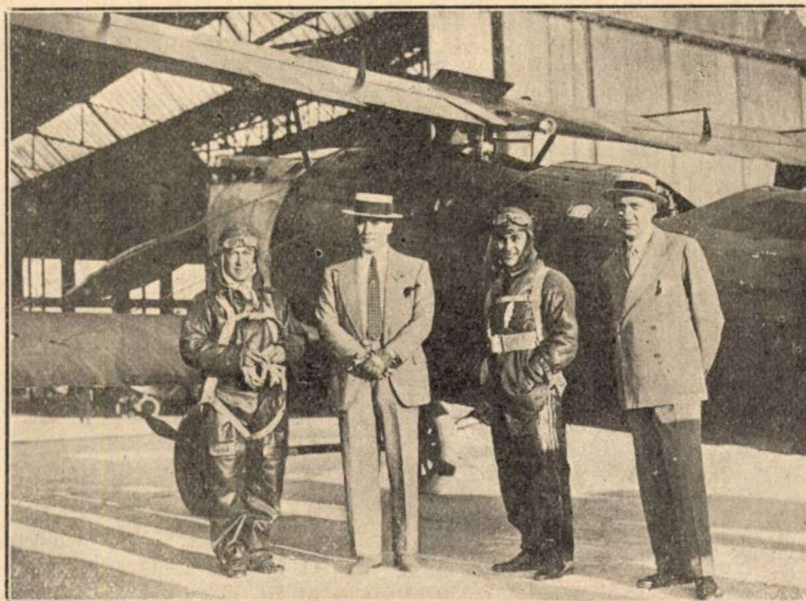
Aviatorii români pe aeroportul din Roma, înainte de pornire.

Pentru prima oară două avioane românești au legat Bucureștii cu Roma, concurând pentru Cupa Bibescu, care se va acorda aviatorilor români sau italieni, cari vor străbate acest parcurs în cel mai scurt timp.

Aviatorii căpitan Drăgan — Lt. Olteanu au concurat atât la ducere pe traectul București-Roma, cât și la înapoiere pe parcursul Roma-București.

La ducere, aviatorii întâlnind vânt, nori și ploaie torențială deasupra teritoriului Jugoslaviei, au fost sliți să părăsească drumul drept și să ateriseze la Zagreb, unde au așteptat timp frumos pentru a-și continua sborul.

La orele 14,30 au decolat, sburând pe deasupra munților Goriției, orașului Veneția, Munții Apenini și apoi pe valea Tibrului, iar la orele 17,30 au aterisat pe aerodromul Littorio (Roma) unde au fost întâmpinați de către oficialitățile italiene și române precum și de un numeros public, care a făcut aviatorilor căpitan Drăgan — Locot. Olteanu manifestații de simpatie.

Pe aerodromul Littorio-Roma. Dela st. la dr.: d-nii lt. pilot Olteanu, col. Popescu David, atașat militar român, căpitan Drăgan și Zanescu, însărcinat de afaceri.

La înapoiere aviatorii au parcurs distanța Roma-București direct peste Adriatica, Dalmația și Jogoslavia, fără aterisare, pe un timp cu totul nefavorabil, numai în 6 ore.

Dela jumătatea Adriaticei au întâlnit nori și vânt puternic din față până în țară, unde au sburat prin furtună și ploaie torențială numai la 100 m. înălțime iar la orele 13, 15 au aterisat pe aerodromul Pipera.

Aviatorii căpit. *Negrescu* — Pl.-maj. *Georgescu Paul* au parcurs drumul București-Roma, în trei escale și au concurat pentru Cupa Bibescu numai la înapoiere, străbătând distanța Roma-București în 6 ore.

Pe parcurs au întâlnit aceiaşi vreme rea, în deosebi deasupra Jugoslaviei, astfel că au fost nevoiți să sboare la 400 mtr. înălțime, deasupra norilor, din care au eșit tocmai la Dunăre, unde au coborît pentru a se orienta. In dreptul satului Cornățelul, au aterisat forțat din cauză de pană de benzină. Norocul i-a ajutat să găsească 25 ltr. benzină la o mașină particulară, care întâmplător se afla acolo, astfel că au putut continua imediat sborul până la Pipera, unde au aterisat la orele 13.

Performanța realizată de ambele avioane constitue un succes apreciabil pentru aviația noastră, dat fiind că sborul s'a efectuat deasupra unor regiuni cu totul lipsite de terenuri de aterisare în caz de pană, la care se adaogă și o oră și jumătate de sbor deasupra Mării Adriatice.

Pe lângă acestea, sborul fără escală Roma-București a scos în evidență posibilitatea unei legături aeriene București-Roma și retour în cursul aceleiaș zile, fapt de o deosebită importanță pentru relațiunile noastre cu Italia.

Consolare

Un comerciant care făcea o călătorie la Veneția, află că cel mai bun client al său a dat faliment. El chemă un gondolier și-i spuse:

— „Repede, la „Puntea suspinelor".

FILMUL SONOR

LA APARIŢIA filmului sonor, s'a crezut că aceasta va prejudicia realizările de filme artistice, din cauza aparaturei complicate pe care o necesită.

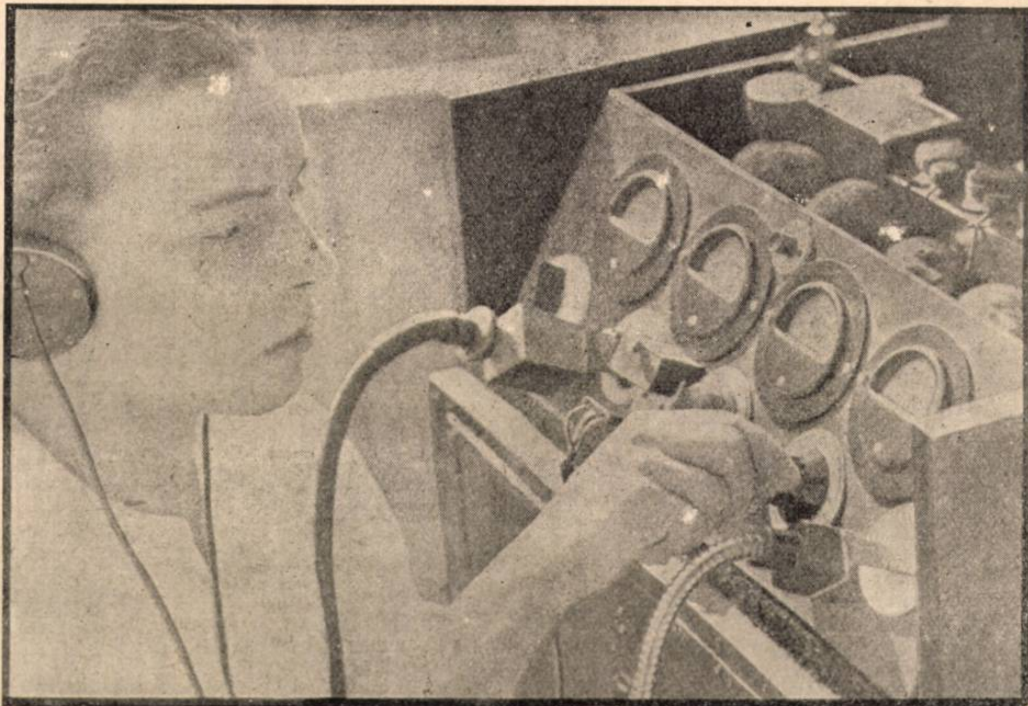
Dela primele realizări, s'a constatat însă, că din punct de vedere tehnic, singura modificare adusă aparatului de luat vederi, este izolarea lui contra sgomotelor. Studioul a fost şi el amenajat în acest sens, fiind construit fără ferestre, izolat şi el contra sgomotelor, astfel că se poate lucra chiar în timpul celor mai sgomotoase intemperii. Tehnica filmului sonor, are drept principiu de bază, o separare completă a înregistrării fotografice de cea sonoră.

Pentru realizarea unui film sonor, operaţiunile se succed în modul următor.

Dupăce s'a montat decorul, construit astăzi din material masiv, pentru a se obţine timbrul natural al vocei şi nu amplificat sau denaturat de ecou, încep probele.

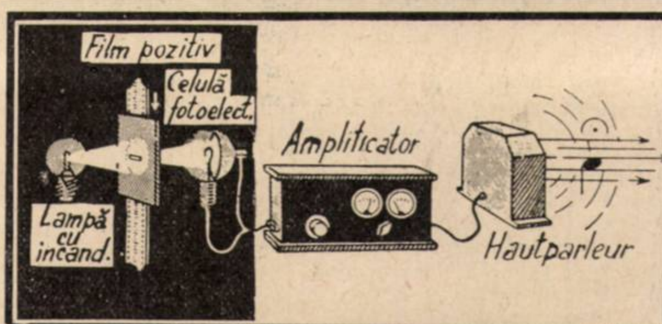
Microfoanele sunt instalate în parte chiar în decoruri, parte atârnate deasupra locului, unde se va face cinematografierea.

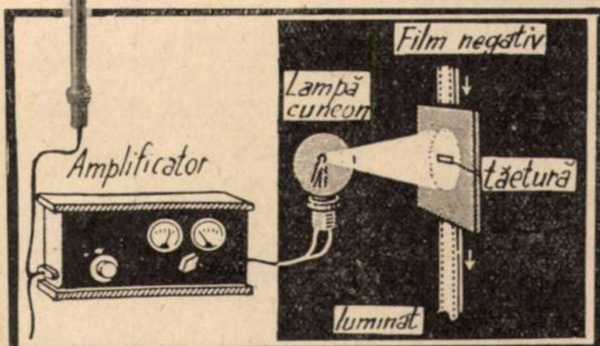
Scenele în care se deplasează o figuraţie mare, sunt totdeauna înregistrate cu mai multe aparate şi microfoane. Inainte de a se începe

Dr. sus: *Technicianul care conduce imprimarea sonoră, în cabină.*
Mijloc: *Ilustraţiile noastre reprezintă schematic, principiile filmului sonor.*
Jos: *Cum se turnează în aer liber.*

înregistrarea, scena e totdeauna repetată.

După această operație, maestrul sonorizator intră în funcțiune.

Dupăce și-a aranjat microfoanele, se face o ultimă repetiție, în care artiștii își recită rolurile, iar operatorul își aranjează reflectoarele. Maestrul sonorizator ascultă scena din cabina sa izolată de sgomote, dând indicații artiștilor de modul cum trebuie să exprime anumite cuvinte, pentru a obține maximum de claritate al vocei. In această cabină sunt transmise impresiunile tuturor microfoanelor, care se întrunesc într'un singur haut-parleur, de unde sunetul trece printr'un regulator. Maestrul sonorizator este sufletul filmului sonor. De el depinde reușita unui film de acest gen. Pentru acest motiv, i s'a dat și posibilitatea de a modifica natura sunetelor, din punct de vedere acustic.

Dupăce scena a reușit și din punct de vedere fonogenic, începe turnarea propriu zisă.

In atelier, fiecare microfon își transmite impresiunile sale la cabina maestrului, unde sunt amestecate și selecționate. Pentru acest motiv, maestrul sonorizator e numit și „Tonmixer", adică amestecator de tonuri.

Dela regulator, sunetele sunt transmise la aparatele de înregistrare. Aceste sunt de două feluri.

Aparate cari înregistrează sunetul pe o bandă sonoră și aparatul care înregistrează sunetele de plăci similare celor de gramofon. Plăcile sunt întrebuințate numai pentru a da posibilitatea unei imediate verificări.

Pentru filmul sonor propriu zis, înregstrarea se face pe o peliculă sensibilă, identică cu cea pe care se iau vederile fotografice.

Aparatura de sonorizare, conține așa numita celula „Kerr", care transformă variațiunile de tensiune electrică produse de vibrațiile acustice, în lumină și umbră.

Un obiectiv proectează aceste oscilațiuni de lumină pe o fâșie de 3 mm. lățime, pe marginea unei pelicule fotografice. In sistemul preconizat de casa Tobis, se întrebuințează în loc de celula Kerr, o lampă de ultra-frecvență, care are proprietatea de a răspunde la oscilațiunile de intensitate ale curentului, prin oscilațiuni de intensitate luminoasă. Lumina acestei lămpi, cade pe o tăetură fină, în dosul căreia rulează pelicula sensibilă. Impresiunile luminoase, se succed pe banda filmului, în formă de linii mai deschise sau mai întunecate, după puterea șocului curentului electric, venit la lampă.

Așadar deși impresiunile sonore și fotografice sunt luate cu aparate complet diferite, totuș aparatul de înregistrare sonoră, precum și aparatele de fotografiat, sunt puse în mișcare în acelaș timp prin dinamuri, sincronizate. Amândouă aparatele de înregistrare, aparatul de luat vederi, care nu se deosebește de aparatul normal de luat vederi, cât și aparatul sonor, sunt puse în mișcare de la cabina de audiție, la comanda regisorului.

O scenă prinsă de corespondentul nostru la Hollywood.

Comunicația între cabina de audiție, atelier și locul unde se face cinematografierea, se face prin aparate automate de telegrafie. Dupăce scena a fost turnată, pelicula fotografică și banda sonoră sunt developate, suprapuse și în urmă copiate. Pentruca cele două pelicule, cu înregistrarea fotografică și sonoră să coincidă, de ex. pentruca mișcările gurei să coincidă cu sunetele cuvintelor, benzile peliculelor au pe margine un semn de sincronizare, ceeace dă posibilitatea operatorului care copiază negativele, să suprapuie exact filmele. La proectarea filmului, fâșiile luminoase și întunecate ale benzii pe care s'au înregistrat, sunetele, influențează la rândul lor celula „Kerr" pusă în legătură cu amplificatorul, care redă în urmă sunetele înregistrate.

Un scandal petrolifer

(Urmare din pag. 7-a)

Dar noi istorisim o poveste adevărată. Și realitatea e totdeauna morală. După ce președintele Harding a murit și mirosul atât de pătrunzător al petrolului se mai evaporase, s'au găsit patrioți în orașul natal al decedatului președinte, care să-i ridice un monument.

S'a instituit un comitet, un sculptor a căpătat comanda statuii, și 'n decursul anilor, monumentul a fost desăvârșit.

Faptul cel mai important la un monument, este însă desvelirea lui. Și pentru această festivitate, e necesară o persoană proeminentă, care să laude meritele decedatului și să procedeze la desvelirea monumentului. Era natural, cu o astfel de festivitate, să treacă în sarcina succesorului președintelui Harding, Hoover. Acesta însă refuză. Guvernatorul statului, era deasemeni supraîncărcat de lucrări.

Nici măcar primarul orășelului, nu a avut curajul să inaugureze monumentul.

Si astfel se găsește și astăzi, unicul monument al președintelui Waren G. Harding, nedesvelit și uitat în una din piețele orașului Ohio.

PICK ȘI PUFF

PICK CATRE PUFF

Draga mea, mă simt buimac
Și la minte cam sărac;
M'au nedumerit anume
Lucruri petrecute'n lume;
Eu credeam că — bun sau prost —
Orice lucru are-un rost:
Explicabilă e graba
Când în muscă dau cu laba;
Nici nu latru din senin,
Ci, când vine vre-un străin;
Iară tu, dacă pândești,
E că șoricei dorești;
Insfârșit, orice mișcare
Are-o cauză oarecare!...
Insă oamenii 'nțelepții,
Au, cum văd, alte concepții;
Judecă și tu, din cele
Ce-au pățit oasele mele:
Era zi de sărbătoare,
Tocmai bună de plimbare;
Forfotiau gătite fete,
Toate mândre și cochete,
Și flăcăi cu voie bună,
Se țineau, cântând, de mână.
...Mă căiam mereu în gând,
Că stăpânul nu mai vine,
S'o pornească mai curând
La „spațir", doar el.. cu mine
Și când iată-l că sosește...
Neștiind ce plănuește,
Bucuros răsar din ladă,
Și mă gudur, dând din coadă...
Dar, când colo, ce să vezi?
— „Pick! în două labe șezi!"
Se răstește fioros,
De lăsai privirea'n jos.
— „Ce! N'auzi?" Pe ne-așteptate
Jart! mi-a ars una pe spate.
— „Și acum am să te 'nvăț,
Cum se sare peste băț!"
Ridică bastonu'n sus,
Și să sar mereu m'a pus;
— Cu reumatisme-i greu —
Totuși, încercam mereu!
După multă osteneală,
Invățai astă școală;
Fac perfect și „sluj", și saltul!
Dar, la ce-or fi folosind,
Nu o știe — eu mă prind —
Nici Satan, nici Preo-Inaltul!

Amărâtul PICK

PUFF CATRE PICK

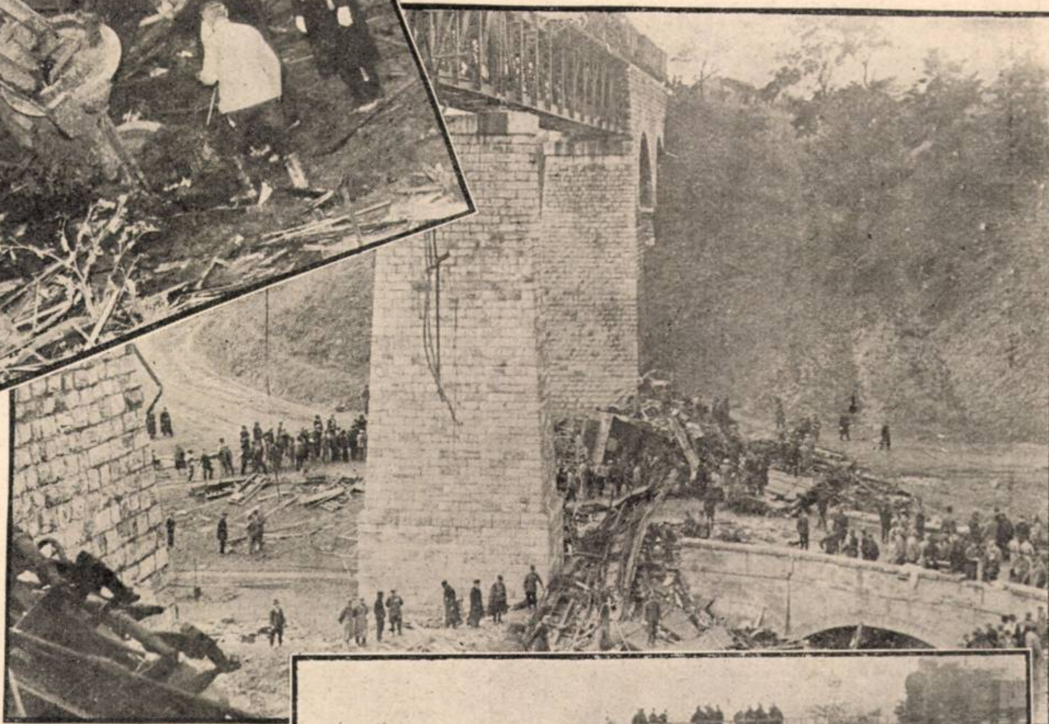
Desigur că, iubite frate,
In aparență ai dreptate;
Nu văd nici eu vreun folos
Să sai în sus, să „stai frumos"...
La ce poți să te-aștepți, fârtate,
Dela un om?... Așa-i în toate:
De pildă eri, un foc de armă,
M'a dus curioasă spre cazarmă:
Nu era crimă, revoluție,
Ci bieți soldați făcând instrucție.
Ii comanda un don'sergent
Cu ochiul crud și vigilent;
Plouase seara, în ajun,
Dar el sbiera ca un nebun:
— „Culcați, drepți, pas alergător"
Si iar pe jos, și'n sus de zor,
Sudoarea le curgea șiroaie,
Murdari, ca porcii, de noroaie;
Eu am plecat cu pas sfios,
Ca tine spun: la ce folos?...
Pătruns-am și'ntr'un minister,
Acolo 'ntâi dai de-ușier,
El cere timbre pe petiții,
(Intrare n'au decât miniștrii)
Apoi petiția dispare,
Purtată la inregistrare;
Ii dă un număr oarecare,
O'ncondeiază la intrare,
Apoi — de-o da-o orișicui —
Nu-i ci-că, de resortul lui!
Dela un șef la alt șef...
Azi funcționarul n'are chef,
Iar mâine s'a pierdut registrul,
Poimâine a plecat ministrul,
Ba la Văleni, ba la Sinaia,
Petiția merge la Mamaia,
Și iar spre București se'ndreaptă...
— Petiționarul stă și-așteaptă —
Ceruse-a fi scutit de bir
Fiind șomer de-un an în șir;
In fine vine rezoluția:
— „E imposibil de-astă dată,
Bani trebuesc... pentru armată!"
...Tardivă e de-acum discuția,
Trecut-a toba pe la ușă
In vatră n'a rămas cenușă...
Petiții, aparat luxos,
La ce folos? La ce folos?
Maimuțăreală o grămadă...
La om sunt toate... de paradă!...
Că-i prost cu noi ce să mai spui?
Când e la fel... și cu ai lui!

PUFF

p. conf. DON FILIPPO

Infiorătoarea catastrofă de cale ferată dela Bia-Torbagy

Săptămâna trecută s'a petrecut la Bia-Torbagy, în imediata apropiere a Budapestei, o catastrofă de cale ferată groaznică, urmare a unui atentat terorist pus la cale de anarhiştii internaţionali.

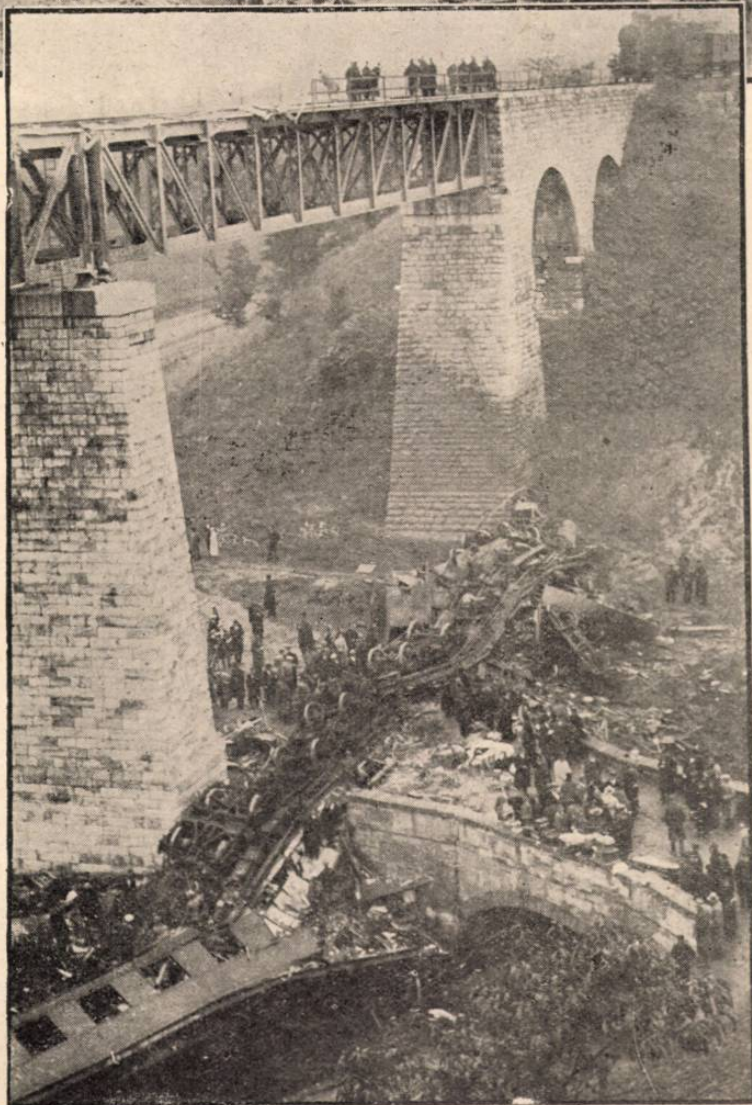
O bombă cu ecrasită a fost montată pe un pod, deasupra unei prăpăstii de 30 metri. Expresul Colonia-Budapesta, ajungând deasupra viaductului, bomba a făcut explozie şi toată garnitura s'a prăbuşit în adâncime.

Vagoanele au fost transformate în ţăndări şi s'au scos de sub sfărămături 25 de cadavre şi nenumăraţi răniţi.

Se crede că sub ruinele vagoanelor s'ar mai afla încă mulţi morţi, lucrările de salvare continuă încă.

Acest atentat a înfiorat de groază şi a revoltat opinia publică a întregii lumi civilizate, care reprobă cu ultima indignare astfel de manifestaţiuni.

CENTENARUL CHIC

EXPOZIȚIA

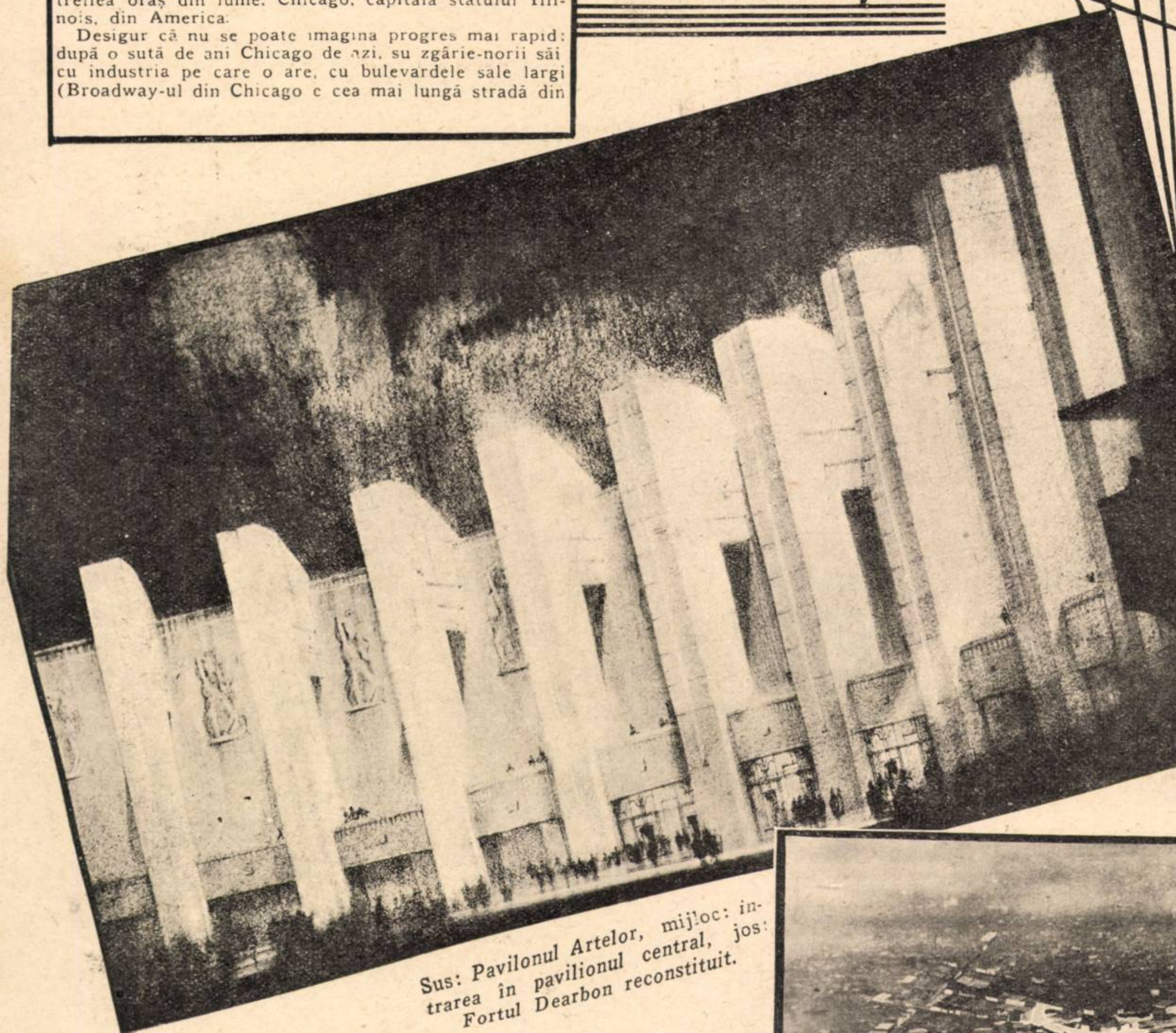
Pe țărmurile lacului Michigan, în 1833, câteva colibe alcătuiau un sat neînsemnat

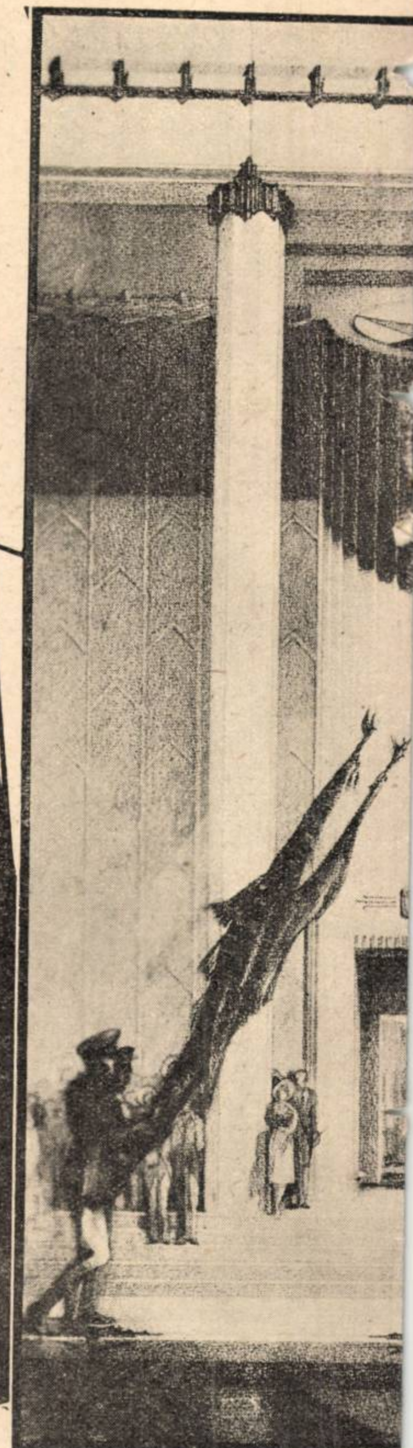
Lângă sat, fortul Dearborn era un refugiu pentru locuitori, împotriva indienilor răsboinici, era reședința guvernului și adăpostul unei biserici

Viața, atât în fort, cât și în sat, era simplă

Satul și fortul s-au desvoltat și astăzi alcătuesc al treilea oraș din lume. Chicago, capitala statului Illinois, din America.

Desigur că nu se poate imagina progres mai rapid: după o sută de ani Chicago de azi, cu zgârie-norii săi cu industria pe care o are, cu bulevardele sale largi (Broadway-ul din Chicago e cea mai lungă stradă din

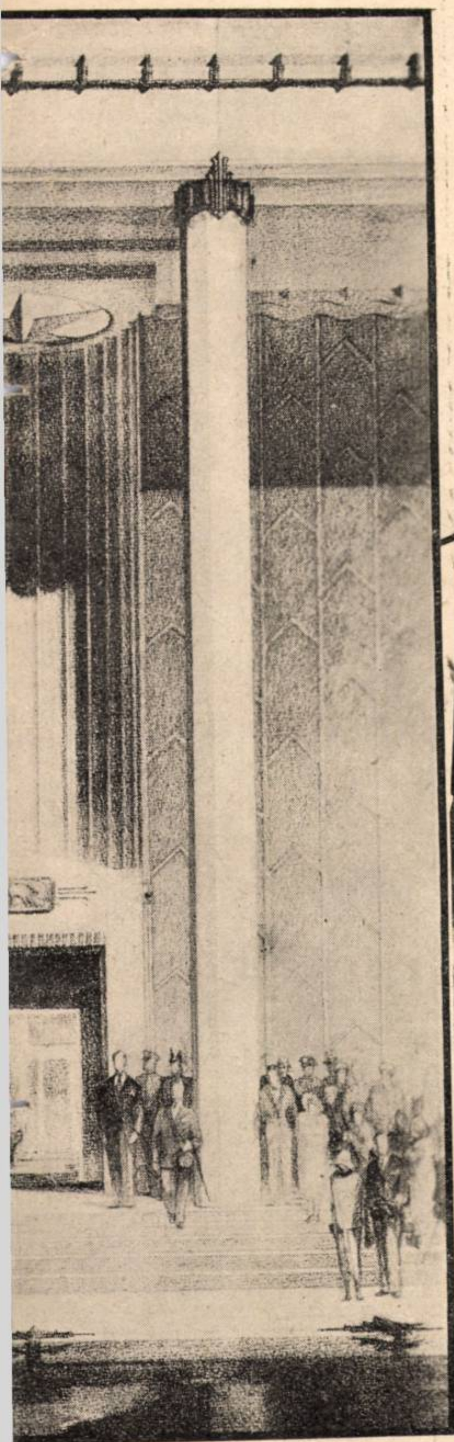

Sus: Pavilonul Artelor, mijloc: intrarea în pavilionul central, jos: Fortul Dearbon reconstituit.

ORAȘULUI ...AGO DIN 1933

lume) cu viața intensă, care freamătă într'însul înfățișează mai mult ca orice puterea pe care o reprezintă geniul american.

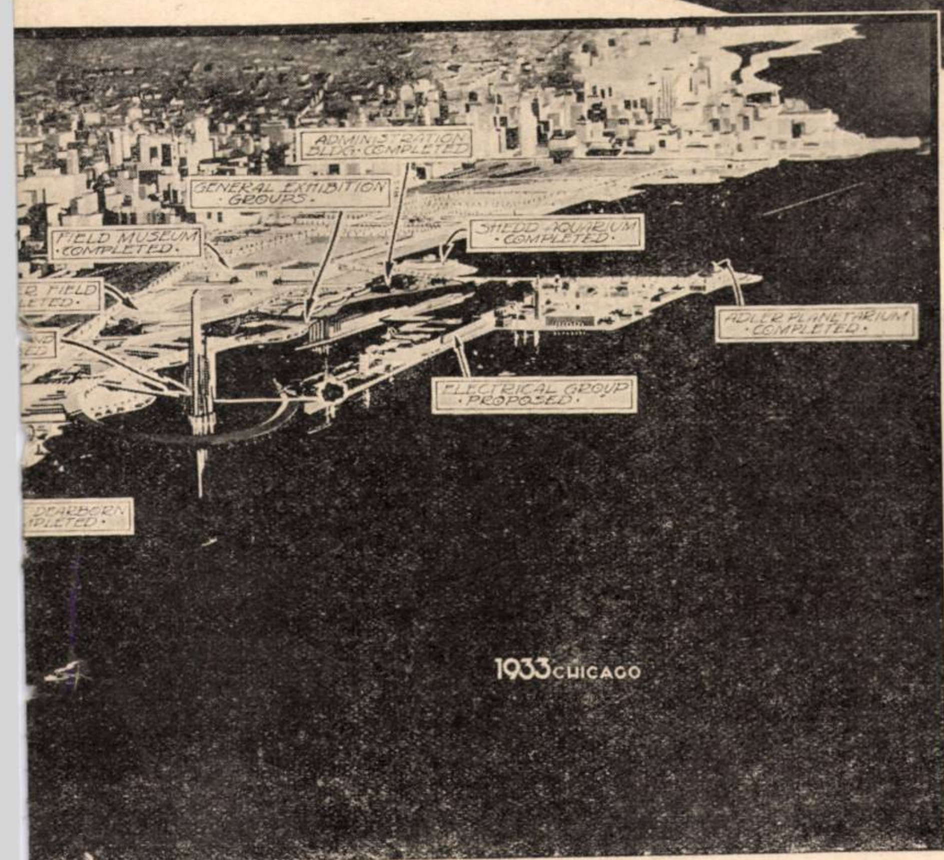
In 1933, orașul își serbează centenarul Cu acest prilej, un grup de cetățeni fruntași, au luat inițiativa organizării unei expoziții care să înfățișeze tot progresul realizat de omenirea întreagă într'o sută de ani.

Expoziția, situată în mijlocul orașului, pe un teren nou, creat prin umplerea unei porțiuni din lacul Michingan va avea și proporțiile și aspectul pe care numai americanii știu să-l dea operilor lor

La expoziție participă toate națiunile lumii, pentru ca vizitatorii să poată vedea cum a evoluat omenirea în diferitele ei așezări.

Sus: *Centrul expoziției din 1933.* Jos: *Chicago, noaptea.* Stânga: *Vedere generală a portului, pe lacul Michigan.*

Sfaturi pentru îngrijirea frumuseţii

Didona. — Crema şi apa Laura vă vor folosi.

O fată urâtă. — Să impiedicaţi pestruii Foarte simplu, evitaţi soarele. Pentru ride au apărut numeroase reţete în re_vistă. Nu aţi intâlnit nici una? Iata de ex. Sulfat de zinc 1 gr. alumen 1 gr. Kali carbonic 2 gr. Cetaceum şi Ac. stearic aa. 10 gr. glicerină 40 gr. apă distilată 8 gr.

C. V. Ploeşti. — Pentru pecingine re_ţeta următoare este eficace: Nitrat de argint 0,10. Bals. Peru 1 gr. Vaselină flavă 20 gr.

Typarose. — Apa oxigenată arde cu vrema părul. Un bun depilator ii va indepărta insă. ă va creşte la loc? E adevărat; dar până atunci vă puteţi bucura de rezultatele obţinute.

Luminiţa Ploeşti. — Dar cât de mul-te cusururi ireparabile ai? Sunt curioa-să să le cunosc şi eu. Deocamdată pen-tru acele pete de pe obraz şi tâmple vei utiliza soluţia cu vată. Hidrochi-nonă 2 gr. ac. fosforic dilut 5 gr. Al-cool pur 50 gr. glicerină 20 gr. apă de rasae 100 gr. In urmă crema: Tigenol 5 picături Lanolină 40 gr. Extr. hama-melis 1 gr.

O blondă pestruiată, Călăraşi. — Tonic: Histogenol, Ovolmatine sau vin Deschien. Pentru pestrui: ac. acetic T-ra benzoe aa. 5 gr. Alc. camporat 10 gr. Alcool dilut 100 gr. Crema: Ac. ta-nie Ac. carbolic pur aa. 2 gr. T-ra iodi 10 gr. Vaselină 100 gr.

Didy Recunoscător. — Dar pentru D-zeu domnule cere-mi reţete de cre-me, de ape de păr. de alifii de buze de alte cosmeticur, dar nu-mi cere să-ţi spun de ce-ţi miroase nasul. Este o boa-lă pe care o veţi consulta la un medic specialist nu mie.

Stela Florenţa. — Veţi avea la timp ce aţi cerut, cu prima cursă.

O cititoare oarbă. — Două intrebări scumpa mea nu câte 5 cum am primit. La care să răspund dintre toate? Revi-no cu ce vrei să afli mai intâi.

Romanţioasă admiratoare a Laurei. — Nu sunt o zână cum mă numeşti, am multă experienţă insă in ceeace priveşte tenul şi frumuseţea. Cât des-pre reţete cunosc câteva eficace. De ex. la tenul gras cu porii dilataţi foloseşte apa Laura. Nici un fel de cre_mă. După 9 zile de tratament aştept rezultatul.

Lily-Tomi, Asther cel mic, Gigel Boldeşti, Un artist, Ionel Bădulescu.— Mai intâi mii de scuze stimaţii mei cititorii dornici de remedii miraculoase. Răspunsul „en gros" il dau din cauza formidabilei corespondenţe. Sunt gata să mă innec in noianul de scrisori pri-mite şi cum ţin la viaţă şi vreau să mă salvez de la o moarte sigură, vă rog fierbinte să vă mulţumiţi cu o reţetă pentru toţi. Iată: T-ra Cantha-ride 10 gr. Ac. salicilic 1 gr. Alcool de rosmarin 100 gr. Sublimat corosiv 1 gr. Dacă frecaţi pielea capului cu a-ceastă soluţie veţi avea un păr până la călcâie. Mulţumirile „pentru recu-noştinţa veşnică" le aştept cel mai târziu până la 15 ale lunei la redacţia revistei noastre.

Renate Müller, Leni, Valea I., Aura blondă, Willy Fritch, Dondonica Pre-deal, Ileana Dorian. — După obiş-nuita introducere de rigoare, pe care vă rog s'o citiţi cu atenţie de la **Lily, Tomi, Asther, etc., etc...** candidaţi la chelie, intru direct in materie şi vă caut la carnet sfatul necesar alinărei dureri ce vă torturează. Nu ştiţi cu ce poate şterge fardul de pe obraz seara: Un flacon de apă Laura vă va face imediat acest nepreţuit serviciu. Veţi avea nevoie insă şi de puţină vată căci apa Laura preferă compania ace-steia inainte de toate. Apoi când te-nul va rămâne curat şi fără nici un fel de rouj sau pudră, veţi intinde pe el, un strat uşor de crema Laura No. 1. Rezultatul va fi că dv. veţi că-păta un obraz trandafiriu şi eu voi rămâne acoperită de laurii gloriei care mi se potrivesc cu numele. Suntem in-ţeleşi?

Noelopan A. — Ai negi pe ceafă negri sau eşti negru in ceafă, zău dacă pricep ceva. Domnule din Noe-lopan transformă-te in Napoleon cel ager şi câştigă-mi atenţia şi luarea a-minte la cazul dumitale interesant. Unde ai negii? Ce fel se prezintă domnii negi? şi mai ales ce doreşti de la mine? Recetă de negi sau de al-bit ca brânza de Brăila? Dacă doreşti te transform in 3 zile in cea mai fru-moasă urdă românească dar cu voia d-tale bine inteles.

Moţu şi cu Icoana mea, doresc mâini albe şi imaculate de fecioară? Nimic mai simplu iată receta: amidon 10 gr., glicerină 100 gr., apă de rosae 20 gr. T-ra Benzol 5 gr., zinc-oxd 5 gr., la o farmacie. Este tot ce sfătuesc in acest caz complicat. Mulţumirile in ur_mă; nu inainte.

Visător. — Extract de cuminţenie 2 gr. şi ulei de deşteptăciune 5 gr. a-mestecate ambele la ceas câte o lin-guriţă, aceasta pentru suflet. Şi dacă până la vârsta d-tale singura meserie iţi este aspirant la fericire; te felicit. Poţi intemeia o familie numeroasă cu această meserie, la sigur. Şi la nevoie poţi deveni şi candidat la iluzii eterne sau pretendent la mâna destinului că e tot atât de bănos şi trainic. Pe vi'tor revino cu lucruri mai serioase că pe mine nu ai reuşit să mă dai gata cu mişmaşuri de astea.

Bucureştean păr'l't. — Pentru ten Crema Laura No. 1. Pentru păr mă-tăsos un tratament? al părului ori al d-tale? Pentru păr e simplu, la fie-care spălare pe cap vei utiliza inaintea apei de clătit părul un gălbenuş de ou proaspăt.

Il vei intinde bine inţeles pe păr nu pe stomac in interior şi să ştii că nu glumesc de loc.

Tuca Nebuna. — Vina este a dv. care nu mi-aţi specificat felul tenu-lui. Un ten uscat nu se freacă cu ae-ther şi cu ac. benzoic. Acum unge-te un timp oarecare cu Crema Laura No. 1 şi pe urmă ne ocupăm noi de pestrui.

Pu'a din Buşteni. — Exact, aţi ghi-cit, vă sfătuesc să vă duceţi in str. Vasile Lascăr No. 9. Costul vizitei nu-l cunosc dar din partea mea nu va fi mult in nici un caz.

Lăcrămioară tristă. — Veţi unge a-cea aureolă cu Tanin 1 gr. glicerină 25 gr. la 2 zile odată.

O licenţ'ată in litere. — Apa oxige-nată la 20 de volume şi in care aţi pus 10% amoniac dă culoarea dorită, atingeţi numai perii cu o pensulă mică.

Nelly-Nel. — Dacă părul dv. se pre-tează sau nu unei ondulaţii perma-nente asta numai coifeurul vă poate spune. Preparatul de care mă intre-baţi există şi in provincie.

Dava. — Aşa dar doreşti adresele a câtiva doctori dentişti şi a unui pro-fesor de dans. Dacă mai cereai şi un popă catolic era complect. Dentişti sunt cu miile in Capitală, dar n'am nici unul rudă de aproape. Profesor de dans? Eu m'am născut dansând aşa că nu am avut nevoie de un astfel de ajutor plătit. Un popă catolic cu plă-cere.

Ilée Sadora. — Dacă eu primeam scrisoarea in chestiune la data de 3 Iulie răspundeam la sigur. De geaba mă rugaţi să răspund, când vă jur pe toţi sfinţii că nu ştiu la ce să răs-pund. Revino.

Pitica din Ploeşti. — Există un tra-tat de gimnastică al dr. Müller care vă va folosi.

A. B. C. — In cazul dv. trebuesc injecţii şi altele. O simplă alifie nu ajută. Un doctor e mai de folos de cât Laura. Probabil că râul de care aţi suferit atunci mai există incă in sânge.

Fetiţa dulce. — Dacă ţi-aş spune masagii şi gimnastică ai folosi ceva? Nici una nici alta nu ştii cum să le faci şi eu nu-ţi pot arăta.

Un pahar de apă băut pe nemân-cate dimineaţa ajută mult. Dar ai cu-raj să-l bei?

O Jună disperată. — Boala se nu-meşte epilepsie şi nu există nici o cre-mă pe lume să ţi-o vindece. Ori ce caut eu aci? Doctorul „juno" doctorul.

Jean Iaşi. — Ambele preparate se găsesc la Iaşi. — Aţi intrebat oare un-deva?

Pitia. — La 1,65 metri vă trebuesc după silueta modernă 48 de kgr. Dupa regulele sănătăţii vreo 60. Alegeţi.

Juliette. — Ca sora d-tale in sufe-rinţă Pitica din Ploeşti.

Mitică. — Bine nene Mitică, de unde ştii d-ta că poţi fi copilul meu? Aşa babă mă crezi pe mine?

Şi al doilea vrei faţa albă şi gene subţiri ala Ramon-Novaro? — Bravo Mitică Novaro copilule, ştii că n'ai gust prost?

Pentru ten utilizează Crema Laura pe care o utilizează şi Ramon in ches-tiune. Pentru gene purgativiul Rici-na pe dinafară; adică chiar pe gene. Ai inteles?

Tatiana, Necmettin, T. E. Z. Fru-moasa Dezamăgită, Ochi umezi, Floa-rea din Stambul, Pentru a căpăta o siluetă de star cinematografic, pierzând in scurtă vreme câteva kilograme, este neapărată nevoe mai intâi de foarte multă voinţă. Hapuri miraculoase sau pilule vrăjite pentru a subţia talia şi şoldurile sunt simple reclame şi atât. Oricât v'aţi feri, tot peste dietă veţi da. Deci să incepem sistematic descrierea regimului: Mai intâi dimineaţa adio lapte, ciocolată, unt, cozonac; un pa-har de ceai slab cu lămâie multă le va lua locul. La ceai un pesmet uscat sau pâine prăjită. La masa de prânz legume, carne friptă slabă, supe de zar-zavat, compoturi. Pâinea trebue com-plect exclusă din alimentaţie. Pesmeţi de Karlsbatt dela orice chioşc Herdan sau Gagel. Apă foarte puţină cu vin. Seara numai un ceai slab şi o bucă-ţică de şuncă sau cartofi prăjiţi. După 2 săptămâni de riguros regim, garan-tez oricui că va avea silueta dorită.

Mai e necesar să vă recomand mişcare multă şi gimnastică sistematică? Eu cred că nu.

Xenia Desni Criniere, Fanny S., Diana, Louise, Ciay Ploeşti, Ilona Coty, Di-dicel, Dornică de viaţă, cu toate că au apărut de nenumărate ori in revistă reţete pentru sâni mici, totuş eu re-pet şi pentru Dv. din nou miraculoa-sa reţetă şi eficacele tratamente. Iată: am sfătuit in multe rânduri duşuri reci locale, care se fac foarte uşor la un robinet sau cu un burete mare desu-pra lighianului. Apa rece are proprie-tatea de a intări ţesuturile, ridicând cu timpul sânii şi intărindu-i. Apoi o fricţiune bună cu apă de colonie cu ajutorul une mănuşi aspre, complec-tează efectul duşului. Veţi face acest tratament dimineaţa şi seara. — Vă veţi alimenta cu făinoase dulciuri, şi veţi lua glandamine Racovitza. Este tot ce vă trebue.

N. A. M. E. P. Aziede, Avesalon, Vii-torul chel. Candidate şi candidaţi la chelie prematură şi ca atare la sinuci-cidere lentă, vă viu in ajutor cu sfatul meu binevoitor. Nu cunosc ce trata-ment şi ce reţete aţi urmat, dar dacă vi s'a preparat conştiincios şi exact ur-mătoarea reţetă, este imposibil să vă mai părăsească firele de păr. Reţeta: Pilocarpină 1 gr. T-re Cantaride 10 gr., Tira China şi Catechu a 1 5gr., Al-cool de Lavandula 100 gr. Ulei ricină 20 gr. Sublimat 0,10 ctgr.

O veţi utiliza sub formă de fricţiune după o prealabilă spălare a capului cu lemn de panama sau saponaria. Spă-larea odată pe săptămână, iar fricţiu-nea in fiecare seară.

Injecţiile cu pilocarpină făcută de medic, ajută mult de asemenea.

Les disneuf ans affligés, CM, E. B. C. L. — Mai intâi rog frumos pe gra-guţele mele cititoare şi graţioşii mei ci-titori să nu mai utilizeze pseudonime, jumătate din alfabet; folosndu-se pe viitor pe pseudon'me intregi: Bom-bonel, Steluţa chiar şi Nasturel etc, pentru uşurinţa răspunsului. Acum să trec la chestia importantă şi sufer.n-ţa fără leac: „Ridele". E foarte drept că au inceput să apară cam de tim-puriu in generaţia noastră. Sunt efec-tul muncii din facultăţi şi lupta pen-tru existenţă.

Sbârciturile luate din pripă dela in-ceputul ivirei lor, nu sunt chiar fără leac. Cunosc o mulţime de reţete pen-tru acest neajuns, din care aleg o cre-mă bună şi o apă de obraz. Apa poar-tă numele de Laura şi o veţi intre-buinţa seara cu o bucată de vată cu care veţi şterge bine obrzul de pudră şi fard. In urmă crema: Sulfat de zinc 1 gr., Alumen crud 1 gr., Kali car-bonic 2 gr., Cetaceum şi Ac. stearic a 10 gr. glicerină 40 gr., apă de ro-sae 8 gr. Crema o veţi prepara numai la o famacie căci se prepară prin sa-ponificare.

Veţi face uşoare masagii insistând asupra cutelor aparente.

Nataliţa Dărmăneşti. — Pentru in-tors genele nu există nici un fel de metodă sau chiar dacă există, nu o cunosc eu.

Pentru crescut există Ulei de Va-selină părţi egale cu apă de rosae, sau ulei de ricin părţi egale cu alcool. Cât despre o vizită personală nu am ca-binet de consultaţii şi ca atare. Dacă vrei o consultaţie in scris cu adresa exactă, cu plăcere.

Neestetica Zorica. — Picioare groa-se? Bandaje de cauciuc după o un-gere cu o cremă oarecare. Masagii spe-ciale. Bandajele le puteţi găsi la orice magazin cu instrumente chirurgicale.

O cititoare-Domneşte, Ministrul de Domenii. — Recunosc şi eu că petele de pe urma coşurilor sunt foarte de-zagreabile pentru ten, mai ales când posesorul lor este ministrul de dome-nii. O reţetă infailibilă ca aceste pete să se retragă albind de necaz ca varul, este: Tigenol 0,50, Apă de portocal 20 gr., Lanolină 40 gr., Extra hamame-lis 1 gr.

Scoica albă, Lenuţa urâtă, Broad-way-star, Mimi Roman, Haydéea, Con-tra tenului ca o coajă de portocală porii dilataţi şi puncte negre sau albe, o cură a preparatelor mele: apă Laura şi cremă No. 2, vă duce la rezultatul dorit. Apa o veţi utiliza inaintea cre-mei seara la culcare. Crema in strat uşor. Dimineaţa veţi spăla obrazul cu apă călduţă şi săpun de borax.

Mimoza. — Nu am fost niciodată su-părată pe d-ta şi nici pseudonimul ales nu m'a incurcat de fel. Din contră. Probabil că „misiva" nu mi-a parve-nit. Pentru coşuri ai urmat un trata-ment cu Crema Laura? Pentru părul de pe picioare un depilator, oarecare, eu personal nu am nici un fel de pre-ferinţă. Coşurile apar mai ales in ur-ma unei alimentaţii rău alese. Spu-ne-mi drept iţi plac murăturile şi să-rătura?

LAURA

reportaj

RĂSBUNARE?

CIUDATE metode de vânătoare au chinejii.

Un cercetător francez povesteşte că în ţara kitailor, prepeliţele se vânează în mod obicinuit cu... otravă.

Se fierb boabe de grâu sau de orez într'un ceai preparat în acest scop, din frunzele unei plante extrem de otrăvitoare, numită strycnos. Grăunţele îmbibate astfel în otravă se împrăştie pe câmp, prin locurile unde obicinuesc prepeliţele să-şi caute hrana. Un singur bob de grâu otrăvit omoară în câteva minute o pasăre.

Prin acest sistem, pâlcuri întregi de prepeliţe pot fi vânate într'un singur sfert de ceas. E un soi de otrăvire în massă şi dispensează pe vânătorul chinez de alergătura pe câmpuri, de abilitate, şi de cheltuiala cartuşelor. Poţi să fii deci mare vânător în China, fără să ştii să ţi o puşcă la ochi.

Chinezii pretind că friptura de prepeliţă astfel vânată, nu e deloc periculoasă. Otrava introdusă în organismul pasărei este înlăturată odată cu aruncarea măruntaelor. Ce-ace rămâne în sânge e prea puţin, ca să fie dăunător omului. Poate. Lucrul e de controlat. Dar aceasta e altă chestiune.

Am arătat cele de mai sus, fiindcă au oarecare legătură cu întâmplarea pe care o voi povesti mai la vale. E vorba şi aci de nişte prepeliţe otrăvite, care au cauzat acum câtva timp, moartea unui ofiţer englez. E o afacere care pasionează întreaga opinie publică londoneză şi dă mult de gândit celor însărcinaţi cu lămurirea ei — aceasta cu atât mai mult, cu cât eroii dramei sunt oameni din cea mai bună societate engleză şi se bucură de un prestigiu nepătat. E vorba de locotenentul Hugues G. Chevis, mort în condiţiuni al căror mister nici faimoasa poliţie englezească se pare că nu-l va putea pătrunde.

Mijloc: *Telegrama expediată de necunoscut, după otrăvire.*

Stânga: *Primul soţ al d-nei Chevis, maiorul G. T. T. Jackson.*

Jos: *Scrisoarea primită de directorul ziarului.*

Jos: *D-na Chevis cu cei trei copii ai ei, din prima căsătorie.*

Locotenentul Chevis era însurat de puţină vreme cu o tânără doamnă, pe care reuşise s'o divorţeze de maiorul arhimilionar G. T. T. Jackson.

Divorţul se produsese fără scandal, prin bună înţelegere între soţi — aceasta cel puţin în aparenţă, fiindcă ştiut era că maiorul Jackson îşi adora soţia şi niciodată nu i-ar fi refuzat satisfacerea unui capriciu. Bănuia poate maiorul Jackson că şi mariajul soţiei sale cu locotenentul Chevis e doar un capriciu, care odată satisfăcut, va face pe soţie să se reîntoarcă la vechiul cămin?

Fapt este că d-na Chevis părea să fie foarte mulţumită de noul său mariaj şi trăia în cea mai bună înţelegere cu locotenentul. Până într'o zi...

Intr'o zi locotenentul şi soţia sa prânziau voioşi în noul apartament cumpărat de ei, în cartierul aşa numit Westends. Erau la friptură.

Bătrâna bucătăreasă, — pe care ofiţerul o avea în serviciu de câţiva ani, specialistă în prepararea vânatului — gătise în ziua aceea prepeliţe scăldate în sos picant — felul favorit al stăpânului ei.

Incântat, locotenentul îşi serveşte bucata cea mai grasă. Tae o felie.

Pare excepţional de apetisantă. Are totuş un gust amar. Dă şi soţiei să guste. Femeia, prevenită, gustă dar nu înghiţi.

După câteva minute abia, amândoi se simt rău. Dureri de cap şi apoi colici. Intr'o oră locotenentul moare. Soţia sa suferă câteva zile efectele unei slabe intoxicaţii şi scapă. Medicul legist constată din cercetarea fripturei, că prepeliţele au fost otrăvite cu stricnină. Poliţia aresteazǎ pe bucătăreasă şi pe ordonanţă, care a servit la masă, dar chiar din primele zile nevinovăţia acestora este pe deplin constatată.

Se fac cercetări la băcănia care a vândut prepeliţele. Băcanul declară că a avut 16 păsări dintre cari 12 vândute altor clienţi. Niciunul n'a avut să se plângă împotriva vânatului consumat de ei. Cele mai minuţioase cercetări dovedesc lipsa de amestec a negustorului în această afacere. D-na Chevis rămâne în afară de orice bănuială.

Medicul legist dă deslegare pentru îngroparea victimei.

In seara zilei, după înmormântare, un fapt nou, uluitor.

Tatăl locotenentului Chevis primeşte o telegramă, cu următoarele trei cuvinte, trei exclamaţii de sinistră isbândă: *Hura! Hura! Hura!*

Telegrama e iscălită cu numele I. *Hartigan.*

Poliţia se agită din nou.

Se fac cercetări la poştă.

Se găseşte telegrama în manuscris. E scrisă cu litere ca de tipar, numai în majuscule.

Expeditorul şi-a dat adresa la un mare hotel din Londra. S'a dovedit că atât adresa cât şi iscălitura erau false.

Funcţionarul care a primit telegrama n'a putut da decât aceste lămuriri în privinţa celui care i-a prezentat-o. Era un domn de talie mijlocie, bine îmbrăcat, blond, cu o mustaţă căruntă.

Au urmat câteva zile de linişte în jurul dramei.

Apoi din nou o bombă: Directorul ziarului care publicase telegrama primită de tatăl victimei, s'a trezit la biurou cu o carte poştală expediată din Dublin, şi iscălită J. Hartigan, ca şi telegrama. Cartea poştală avea acest conţinut:

„Scumpe domn,

Pentruce aţi publicat fotografia telegramei în care exclamam de trei ori Hura?

Şi în aceeaş zi bătrânul William Chevis a primit şi el o carte poştală redactată în aceşti termeni:

Este un mister pe care n'o să-l lămuriţi niciodată.

J. Hartigan

Amândouă cărţile poştale erau scrise de aceeaş mână, care expediase şi telegrama.

Au trecut de atunci trei săptămâni. Nimeni n'a mai primit nici o ştire dela misteriosul corespondent. Poliţia n'a putut afla nici cel mai mărunt indiciu asupra identităţii sale şi locului unde se ascunde.

D-na Chevis a plecat din Londra la nişte rude ale sale din provincie.

Primul ei bărbat, maiorul G. T. T. Jackson pare să se intereseze de misterioasa dramă, tot atât cât şi poliţia. El a declarat că nu va avea linişte până nu va lămuri misterul. Despre fosta sa soţie, acum văduvă n'are decât cuvinte bune.

Şi acum întrebarea: Ce a fost la mijloc? O răsbunare, o crimă din gelozie sau un accident?

Scrisorile şi telegrama expediate de ciudatul J. Hartigan par să înlăture posibilitatea accidentului. Sau poate e doar un farseur şi prepeliţa servită la masă o fi mâncat o cantitate mai mare de frunze de strycnos, planta cu care „vânează" chinezii?

In această nelămurită, dramă, supoziţiile sunt variate la infinit şi nici-o presupunere nu poate fi numită absurdă. Dar adevărul?

Care o fi adevărul?

RAK

„Realitatea Ilustrată"

ALEGE PE

REGINA ECRANULUI ROMÂNESC

Cel mai senzaţional concurs al epocii

In dorinţa ca ţara noastră să aibe o vedetă română la Hollywood, ca „Realitatea Ilustrată" să se poată mândri de a fi descoperit o nouă stea de cinema, revista noastră a instituit un concurs pentru alegerea

REGINEI ECRANULUI ROMÂNESC

Alesei i se asigură, de către o casă mare din Hollywood, un angajament pe timp de un an. In afară de aceasta i se va plăti călătoria până în cetatea filmului, unde, bineînţeles, în timpul cât va sta se va putea releva, spre a-şi lua locul care i se cuvine.

Poate participa la acest concurs oricare doamnă sau domnişoară, care are vocaţie, indiferent de vârstă, dacă este fotogenică şi fonogenică (pentru filmul sonor).

Nu se va face nici un fel de restricţie în ceeace priveşte ocupaţiunea actuală, mediul social sau cultura.

Principalul este talentul.

Toate candidatele, prin însuş faptul că-şi iau angajamentul de a pleca cel mai târziu în luna Iulie 1932 şi imediat la invitaţia noastră la Hollywood nu au dreptul dela data înscrierii şi până la data semnării eventuale a contractului de angajament la Hollywood, să trateze cu vreo altă casă de filme sau să iscălească angajament pentru timpul de la 1 Mai 1932 mai departe.

Toate cititoarele care doresc să participe la acest concurs sunt rugate să detaşeze bonul pe care-l publicăm în această pagină, să-l păstreze, până când seria de cupoane se va termina. In aceste cupoane — în cele din urmă — se vor găsi adunate toate datele personale de care avem nevoe pentru selecţiuni. Când seria se va termina, vom ruga pe cititoare să ni le trimită, împreună cu fotografiile special făcute, pe care le vom cere.

REALITATEA ILUSTRATĂ No. 243

BON No. 4

Ce sporturi practicaţi ....
....
....
....

PRIN PREAJMA cetăţii sângelui

Sus: *Cum se „tranşează" vita la Abatorul Comunal.*

DEPARTE, într'un colţ periferic al oraşului, dincolo de fabrica „Lemaître", sălăşlueşte mica circumscripţie poliţienească. Pe comisarul şef l-am vizitat odată în treacăt şi în timp ce-şi mărturisia repulsia pentru scribii gazetelor, amintirile mele îi scotociau trecutul, împregnat cu o doză puternică de romantism senzaţional şi burlesc. Il revăd cu ani în urmă — tânăr ofiţer de artilerie — într'un bar clujean. O artistă a localului a refuzat să danseze cu el şi atunci, cu o patimă nestăvilită, a prins să tragă la ţintă cu sticlele de băuturi aflate prin preajmă.

N'a trecut vreme multă şi iată-l pretor la C.... Nostalgia oraşelor mari îl sileşte să facă des naveta, chiar în toiul celui mai aprig ger, pe drumurile desfundate ale Basarabiei. Totuş, se stabileşte pe acele meleaguri, câştigând inima micuţei bogate şi nobilei poloneze. Şi acum, iată-l şef de secţie în temutul cartier al parlagiilor, în care cuţitul cu care a fost exterminată vita, e înfipt tot cu aceeaş uşurinţă în om.

Secţia e ca şi pustie. Şeful a plecat în concediu. Un sergent stă la uşe. Intr'una din camere, subcomisarul şi plutonierul lucrează. Dacă unui grup de cinci, şase cunoscuţi ai suburbiei i-ar veni în gând să apară cu atitudini agresive în localul stăpânirii, cei trei ar trebui să se răspândească mai abitir ca potârnichile.

Subcomisarul cât şi plutonierul cunosc domnia pumnului sau a cuţitului cu tăişul ca briciul şi umilul reprezentant al armatei, pus acolo să vâneze marea turmă a dezertorilor, îmi întinde braţul împuns pe alocuri.

Toţi de prin acest cartier sunt tăetori de vite la abator. Naturi încruzite de grozava meserie, practicată din cei mai tineri ani, pentru ei veşnici cu mâna pe prăşelele cuţitului, — autoritatea e o cantitate neglijabilă.

O scenă caracteristică. Pandele sau Vasile, care de cinci ani n'a reuşit să-şi facă serviciul militar, stă liniştit pe prispa casei şi-şi ascute uneltele. A doua zi e tăere. Plutonierul apare şi-l pofteşte prietenos la circumscripţie.

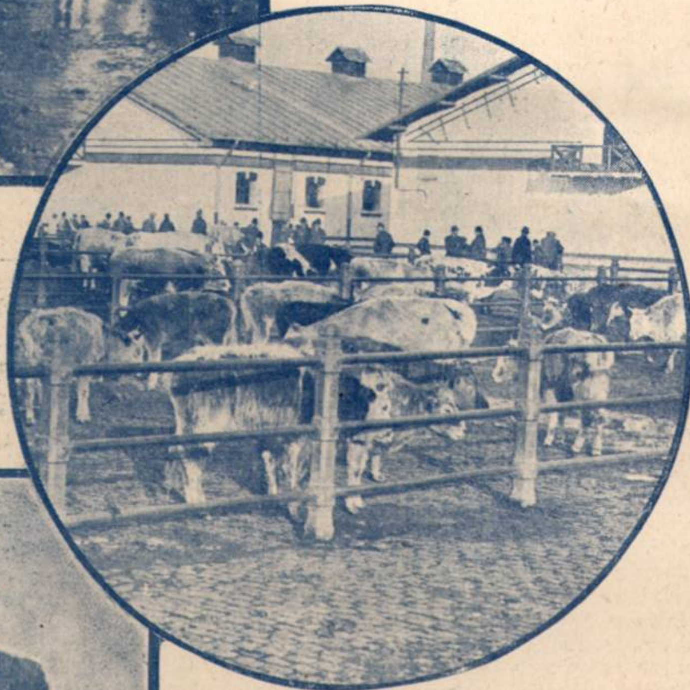
— „Luni" — indică ziua parlagiul.

— „Dece nu vi astăzi băete ?

— „Luni — am spus odată".

— „Bine, dar gândeşte-te la urmări. Tot e mai sănătos să ne înţelegem cu binele".

Jos: *Vitele în ţarcuri, înainte de tăere.*

Stânga: *„Incercarea puterii" cu arbitru, intre parlagii. De multe ori se trece de-aci la cuţite.*

— „Până Luni, nici nu gândesc să mă mişc".

Plutonierul vrea să pună mână pe armă, să-l intimideze. In preajma lui, nici un sergent care să-i vină în ajutor, să fie martor la o scenă cu desnodământ fatal poate. Il lasă în plata Domnului, în timp ce dezertorul a dispărut ca dus de vânt, în stufărişul din dosul casei. Urmărit un şir de zile la abator, când omul autorităţii a intrat pe o uşe, Pandele, care are ochi de Argus, a dispărut pe cealaltă.

Un bărbat cu faţa presărată de răni, cari au început să se coacă, a intrat înăuntru. S'a rotit de câteva ori în localul comisariatului, ca şi cum ar fi căutat pe cineva şi fără un cuvânt, a eşit afară.

E unul bătut într'o cârciumă, pe strada Elena Cuza.

— Când n'au zi de lucru ce să facă? Se ceartă, se împung cu cuţitele...." vorbeşte plutonierul. „Pe dinaintea ochilor le licăreşte numai sânge. Suferă când nu taie, atât le e de puternică obişnuinţa. Să vedeţi scene la abator. Când am

intrat pentru prima dată, am fugit îngrozit, cu hainele stropite de sânge".

Imi exprim dorința să cunosc pe câțiva dintre ei.

— „Nu vă sfătuesc. Sunt încăpățânați și bănuitori. Noi cei dela secție îi chemăm aci și dacă e nevoe, le cerem deslușiri asupra unui tovarăș de meserie:

— „Cum îl chiamă băete?"

El înălță din umeri.

— „N'auzi, cum îl chiamă?"

Acelaș gest. La urmă îi smulgi numele.

când se taie?"

— „După cum e mâna de dibace. Dar noi suntem atât de grăbiți, — ne plătește doar cu bucata, — încât am fi în stare să scoatem într'o clipă și sufletul din ele, numai să moară repede".

— „Tai și dumneata?"

— „Da".

— „Bine, dar nu te cuprinde mila câteodată?"

— „Dece?... dacă sunt obișnuit de mic copil".

— „Mama dumitale ce zice?"

— „N'am mamă".

El bufni în râs.

— „Ce-are biserica cu meseria mea? Ea îmi dă să mănânc? Ea îmi plătește chiria? Ș'apoi crezi dumneata că Dumnezeu are timp să vadă toate?"

Am făcut și o scurtă plimbare în interiorul abatorului. Pretutindeni pe tot locul curții, mici dale de piapiatră proaspăt spălată. Totuș, prin intersecții au mai rămas ușoare dâre de sânge, care răspândește în preajmă o atmosferă specială. Pe o scară o femee stă la soare. Câteva sute de muște au tăbărît pe ea cu toate ace-

Cum sunt înjunghiate vitele la Abator. După ce a fost lovită cu un topor ascuțit în ceafă, i se taie beregata, pentru scurgerea sângelui.

— „Vanghelică".

La atât a rămas și din muțenia lui, nu-l mai poți scoate.

La dubă e sechestrat tot un parlagiu dezertor. A intrat cu scandal în circumscripție, căznindu-se să-i intimideze pe cei de față și când au voit să-l percheziționeze, s'a repezit să lovească. Și-a luat el imediat răsplata din plin, iar asupra lui s'a găsit un instrument de apărare și ucidere de o bizarerie comică. E o lamă lată, groasă, cu două tăișuri, de aceeaș lungime cu mânerul patinat de vreme. O poți ține ascunsă în pumn și e de ajuns să pătrundă câțiva centimetri în anumite regiuni ale corpului, ca să te curețe de zile.

— „N'avem pază suficientă", se jăluește subcomisarul îngrijorat". Ce poți face cu un sergent aci și cu altul pe deal, la Văcărești? Și d. șef cât e de înalt și puternic, întrebați-l dacă nu trece câteodată prin clipe de spaimă".

Am părăsit localul ca și pustiu al circumscripției, — în raionul căreia paza ar trebui să fie întărită, dacă cei dela centru ar fi conștienți — și-am plecat în lungul uliței cu aspect rural, în căutarea tipurilor de parlagii.

— „Aproape toți de pe aici taie" — îmi explică cineva. „Numărul vitelor nu-i atât de mare ca al lor".

In depărtare, la câteva sute de metri se ridică învestmântată în cărămidă roșie „Cetatea sângelui".

E abatorul.

Prind pe un băețan tocmai prin preajma porților și încheg cu el o convorbire naivă.

— „Oare se chinuesc mult vitele

— „Totuș nu-i plăcut..."

— „Așa mi-a fost soarta..." răspunde simplu băiatul. „Dacă soarta ar fi vrut să fiu omorîtor de oameni, aș fi fost. Ei, nu te poți împotrivi".

— „Nu te înfioară ceeace vorbești?"

— „Dece? Eu aș vârî mai cu ușurință cuțitul într'un om, decât într'un bou, care nu mi-a făcut nici un rău. Dar sunt prea mulți ani de închisoare..."

Simțiam că e adânc pătruns de ceeace vorbește. Incepu să-mi explice cum ucide vitele. Ii taie întâiu beregata, ca să se scurgă sângele — altminteri carnea ar avea o culoare roșie, — și apoi îi înfige cuțitul între coarne.

— „Și animalul nu amețește imediat? E mare suferința?"

— „Cred că-ți închipui și dumneata. Vre-o cinci minute durează sbuciumul. Chiar după ce am jupuit vita și am așezat-o sus, pe cârlige, carnea încă-i mai tremură".

— „Dar, ele presimt că au să moară?"

— „Oh, dela vreo sută de pași înainte de-a intra în abator. E aburul de suflete, care plutește prin aer și le dă de veste".

L-am privit cu atenție. O figură regulată, cu ochii limpezi, chiar frumoși. Numai că în adâncul lor era ceva care licăria ca un tăiș, supărător de ascuțit.

— „Mergi, câteodată la biserică?"

— „Dece să nu mă duc?"

— „Nu simți remușcări pentru atâtea animale chinuite sub cuțitul dumitale?"

stea, nici prin gând nu-i trece să se miște din loc.

Doi râmători cari abia se mai pot urni, se odihnesc într'un cotlon.

Imi amintesc de cele ce-mi spunea băiatul:

— „Porcii îi ucidem cu lovituri de topor, date în cap. Sunt prea mulți. Nu poți sta să-i iei cu cuțitul, la rând, pe fiecare. Viței mor mai usor. Doar îi tai la beregată și au și îngenunchiat pe lespede".

Totul e numai obișnuință și viața omului și a animalului își pierde orice însemnătate. Besna instinctelor primare, stă în apropiată vecinătate cu cele mai delicate simțuri. Numai teama de pedeapsă le pune zăgaz pornirilor sângeroase. Deaceea ochii prefectului poliției ar trebui să se îndrepte cu mai multă atenție, spre o regiune într'adevăr periculoasă.

MARGARETA NICOLAU

SIMULANTUL

VILA princiară a lui Marc Earle, marea personalitate a lumei teatrale londoneze, era scăldată în lumina lunii. Numai din camera servitorilor situată la parter, eşia o lumină gălbuie, printre perdele trase.

In vastul parc era o tăcere ca de mormânt. Nu se simţea nici o adiere şi nici o frunză nu se mişca. Undeva în depărtare se auzia ţipătul unei bufniţe. Ceasul unei biserici din partea opusă a oraşului, bătu de unsprezece ori.

Tăcerea fu întreruptă de scârţâitul uşor al ferestrei de la cămara rece, care nu fusese bine închisă de către servitori şi pe care cineva o deschise acum cu multă băgare de seamă.

La adăpostul umbrei, un om mascat se urcă pe fereastră, se strecură înăuntru şi rămase o clipă trăgând cu urechea. Apoi închise încet fereastra. Peste pantofi purta o pereche de ciorapi groşi de lână, care trebuiau să-i înăbuşe paşii. In casă nu se auziau decât voci înăbuşite, venind din camera servitorilor.

— „Cu atât mai bine!" îşi zise omul nostru rânjind. Prin urmare nu vor apărea pe neaşteptate ca să mă deranjeze.

Şi acum la Marc Earle, director de teatru, actor şi scriitor! Earle lucra totdeauna noaptea târziu, în biblioteca sa. Stephens o ştia. El mai ştia unde îşi păstrează Earle argintăria, precum şi două tablouri preţioase de Van Dyk. Hoţul nu da înapoi înaintea nici unei greutăţi, când vroia să execute un plan bine studiat. El se pusese în curent cu toate detaliile şi purta în buzunar un passe-partout, o cheie-minune, pe care o căpătase de demult şi căreia nici un lacăt, nici o broască nu-i putea rezista.

Stephens rânji în întuneric, îşi aşeză masca de stofă neagră peste ochi şi nas şi-şi înfundă şapca aşa că uriaşul cozoroc şi şalul lat ce-l purta, îi ascundeau faţa în întregime. Cu paşi uşori ca de tigru urcă scara şi străbătu gangul acoperit cu un covor. Ajuns în faţa bibliotecii se opri un moment şi puse mâna în buzunar. Când deschise uşa, o ţeavă neagră străluci în făşia de lumină care străbătu în coridor. Era ţeava unui mare revolver automat. Cu arma în mâna dreaptă întinsă, Stephens închise cu îngrijire uşa îndărătul lui şi străbătu camera bogat mobilată.

— „Mâinile sus!" strigă el. Haide repede!

... „să strâng lucruşoarele acestea"...

Domnul slăbănog care şedea îndărătul unui birou de lemn de nuc şi care avea aparenţa unui savant, ridică încet mâinile deasupra capului, se întoarse cu scaunul şi se uită întrebător la mosafirul neaşteptat. Apoi zise politicos:

— „Aş putea să ştiu, domnul meu, cu ce vă pot servi?"

— „Nu crâcni!" îl întrerupse Stephens brutal. „Păstrează-ţi flecăreala pentru scenă. M'ai înţeles? Acum ai deaface cu viaţa reală, în forma ei adevărată! Păstrează-ţi deci vorbele dulcegi de comediant şi fă ce-ţi spun eu, Marc Earle. De nu, ai s'o păţeşti!"

— „Mi-e teamă că n'am prea înţeles bine" răspunse calm celălalt. „Pătrunzi înarmat în camera aceasta şi mă ameninţi. Iţi dai oare seama că trăim într'o ţară civilizată? Ştii oare că pedeapsa pentru aşa ceva nu e tocmai uşoară?"

Stephens îi lipi revolverul de obraz şi ochii îi străluciră sălbatici şi ameninţători printre găurile măştii.

„Incă o vorbă şi te-ai dus". Să nu vorbeşti prostii, că-ţi sbor creerii! Inţelege-mă odată! Ai deaface c'un om desperat, Marc Earle. Prin urmare să nu întrebuinţezi trucuri de teatru cu mine, măi băete!"

— „Imi dai voie să-ţi spun" zise celălalt uitându-se fix la degetul de pe trăgaciu „că sgomotul unei împuşcături ar atrage încoace pe toţi servitorii? Şi un ştreang în jurul gâtului nu e o senzaţie tocmai plăcută".

Stephens râse.

— „Această cameră este ermetic închisă. In orice caz prietenul acesta al meu posedă un mic aparat care-l împiedică de a face sgomot. Prin urmare să nu faci năsbâtii, amice Earle. Scoală-te! Scoală-te, îţi spun. Ţine mâinile ridicate şi du-te de stai cu faţa la perete. Dacă te mişti sau te întorci, s'a sfârşit cu d-ta. Mai aproape de perete, îţi spun. Mâinile mai sus!"

Stephens puse arma pe biroul masiv ca s'o aibe la îndemână şi se ocupă de sertare. Cheia-minune lucra la perfecţie. Cutiile fură deschise, trase şi scotocite una după alta. Apoi îşi concentră toată atenţia asupra cassei de bani. O geantă de piele care se afla într'un colţ fu trasă cu piciorul şi banii caşi obiectele preţioase dispărură în ea.

Când geanta fu plină, Stephens o trânti pe duşumea şi spuse:

— „Două tablouri de Van Dyk se află la etaj şi pe ici-colo nişte colecţii de pietre preţioase şi de monede. Acestea am să le iau înainte de plecare. Şi acum întoarce-te. Dar repede!"

Celalt se întoarse. Părea că se făcuse mai mic. Capul său chel strălucia în lumina electrică. Ochii îi păreau fascinaţi de luciul sinistru al revolverului.

Acestuia din urmă îi se curbară umerii ca ai unei fiare de pradă înainte de săritură. Toată ţinuta lui era ameninţătoare.

— „Acum am adunat aproape toate lucrurile de valoare ce le posezi" zise el încet. „Ştiu că le ţii pe cele mai multe în această încăpere. Mai rămân tablourile de Van Dyk, la care ţii atât de mult. Acestea îmi aparţin mie de azi înainte. Dar n'au să-ţi lipsească, Earle. Tablourile sunt fără valoare în cer caşi în iad şi spre unul din aceste locaşuri te

Stephenson desfăcu scrisoarea şi citi...

vei îndrepta peste o minută! Ai înţeles? Ce! ai crezut poate că sunt atât de prost ca să te las să dai alarma, când voiu porni cu sarcina aceea? Nici prin gând nu-mi trece. O împuşcătură numai, Earle. Nici n'o vei auzi şi nici durere n'o să-ţi pricinuiască. Nu, Marc. O mică pocnitură numai... şi te stingi ca o lumânare, care stă într'un curent de aer. Morţii nu dau semnalmente, d-le Marc Earle".

Celălalt căzu neputincios în genunchi şi Stephens îi puse ţeava revolverului pe frunte, între sprincene. „Inchide ochii", zise el, „numai o secundă şi s'a făcut! Ei, eşti gata?"

Bătrânul mormăi ceva neînţeles. Şi, pe când încerca să mai vorbească, Stephens îndepărtă deodată

Excursiune de studiu la Paris

Expoziţia colonială din Paris va rămâne deschisă pân la 30 Oct. Ea oferă vizitatorilor, prin decorul său de apă şi verdeaţă un cadru excepţional, tot aşa de potrivit plimbărilor odihnitoare ca şi celor mai diverse distracţii. Conducătorii Expoziţiei în capul cărora stă Mareşalul Lyautey pacificatorul şi organizatorul Marocului, au ţinut să păstreze acestei manifestaţii un caracter cu totul internaţional. Expoziţia nu este numai o învăţătură pentru toţi este într'adevăr cel mai frumos voiaj prin lumea întreagă. O serbare în fiecare clipă, o feerie continuă atât noaptea cât şi ziua. Insulele, grădinile, pajiştile, iluminaţiile, atracţiunile sale lasă fiecăruia o amintire neştearsă. Milioane de oameni de toate naţiunile curioşi de a se instrui, dornici de a se distra, au vizitat expoziţia începând din 7 Mai ziua deschiderei, găsind în acelaş timp o ocazie excepţională de a vizita Parisul care pentru ei a îmbrăcat cea mai frumoasă haină.

Ultima din ciclul celor 7 excursiuni organizate de Soc. C. T. F. I. pentru vizitarea Expoziţiei (vizitând şi oraşele, Budapesta, Viena, Laussane, Montreaux, Milano şi Veneţia) va avea loc între 5—23 Oct. a. c. La cerere se trimet programe gratuite de către Secr. C. T. F. I. D-l Ing. Erdés, Bucureşti III, Cal. Victoriei 168.

revolverul, își scoase șalul de la gât și șapca din cap. Apoi își trase râzând masca și, adresându-se bătrânului, se înclină și-i spuse:

— „Am onoarea să mă prezint, domnule: Dawson Stephens, de meserie actor. Iartă-mă. Am vrut să-ți fac o mică demonstrație practică, de știința mea în roluri de spărgător. Iți cer înc'odată scuze. Am împins gluma cam prea departe. Dar când e vorba de realism, trebue să mergi până la extrem! N'am avut până acum onoarea să vă fac cunoștință. Eram cu totul străini unul de altul. Eu un actor sărac; d-ta directorul de teatru și scriitorul care merge din succes în succes. De aceia am înscenat această spargere, ca să dovedesc că știu să joc rolul spărgătorului, întocmai cum o cere scena din noua dv. piesă, pe care o puneți în curând în studiu. Am trecut peste sfințișorii mai mici și mă ofer direct omului care este sufletul lumei teatrale, adică dv. d-le. Credeți oare că merit rolul din „Chei și broaște"? Nu mi-am însușit oare bine mentalitatea „spărgătorului?"

— „Ei, drace!" zise bătrânul ștergându-și fruntea. „De jucat, știi să joci, pe legea mea!" El râse cu poftă când inspectă magazia goală a revolverului pe care celălalt i-l întinsese. Apoi luă o sticlă de porto de pe o măsuță și umplu două pahare. „Bea, drac tânăr ce ești! Ha! ha! ha! tinere aventuros! Cum ai zis că te chiamă? Dawson Stephens? Bine! Până'n 24 de ore vei avea o scrisoare din parte-mi. Inc'un păhărel? Nu. E poate mai bine așa. Abține-te dela alcool. De mult ești în branșă?"

Bătrânul ascultă cu mult interes. După zece minute schimbă o călduroasă strângere de mână cu pseudo-spărgătorul și-i zise zâmbind:

— „Dac'aș fi în locul d-tale, m'aș înapoia pe drumul pe care ai venit. Căci servitorului i s'ar părea curios să deschidă poarta pentru cineva pe care nu l-a văzut intrând. Ha! ha! ha! Noapte bună, tinere. Prin urmare poți conta că până'n 24 de ore vei avea știri de la mine. Acum trebue să mă grăbesc să despachetez această geantă și să pun lucrurile prețioase la loc".

Apoi notă adresa lui Stephens într'un carnețel și nici nu voi să audă vorbind de scuze. Părea să fie un om foarte cumsecade.

La aceasta se gândi Stephens când dispăru în noapte, prin freastra pe care intrase. Și cu o nerăbdare arzătoare, aștepta a doua zi sosirea factorului poștal. Dar încă înainte de sosirea acestuia, găsi un plic în cutia de scrisori, adus probabil de un curier special. Il deschise și ceti:

Dragă tinere „Spărgător",

Felul cum ți-ai jucat rolul aseară a fost extrem de realist. Mi-a plăcut în special chipul în care ai deschis sertarele, cari după cum credeam eu, trebuiau să ofere dificultăți mai mari. Tot așa și cassa de fier. Ești fără îndoială un lucrător abil, care știe ce înseamnă e economisi timpul!

Cele două tablouri de Van Dyk sunt o adevărată tentațiune pentru oameni din „branșa" d-tale. Le-am luat, împreună cu obiectele prețioase pe care le-ai adunat pentru mine în geanta de piele și am hotărât să le trimit peste ocean. Eu le voiu întovărăși.

O a doua vizită aco'o ar putea să-ți dea vreun rezultat. Dar te-aș sfătui să aștepți până ce Marc Earle se va înapoia din America. E de vre-o săptămână acolo și poate să revină dintr'o zi pe alta.

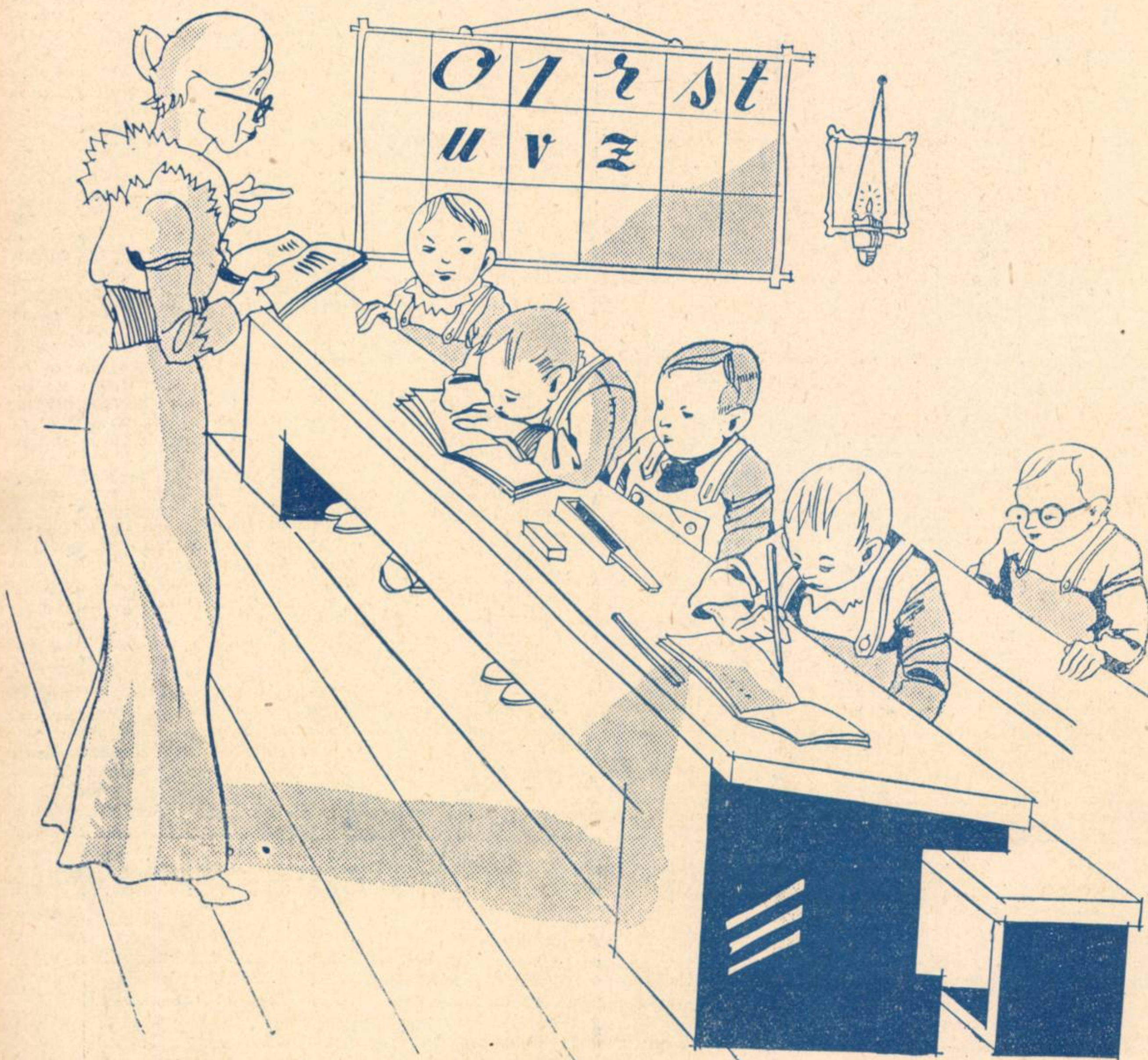
Cu cele mai sincere mulțumiri,

UN ALT SPĂRGĂTOR

P. S. — *Vei admite, cred, că un spărgător poate câteodată să joace tot atât de bine rolul de actor, pe cât acesta îl poate juca pe al spărgătorului!*

Din olandeză de N.

Concursul nostru de perspicacitate Nr. 1

Incepând cu acest număr, vom publica o serie de zece concursuri de perspicacitate.

Cititorii sunt rugați să strângă bonurile și să trimită soluțiile la concursuri, odată toate, cel mai târziu până la 15 Decembrie a. c. pe adresa revistei „Realitatea Ilustrată", str. Const. Mille 7, București I, în plic închis, cu mențiunea: „Pentru concursul de perspicacitate".

Concursul constă în rezolvarea a zece probleme de perspicacitate, în genul celor pe care le-am publicat până acum, și cam de acelaș fel celui pe care-l pubicăm astăzi.

Oferim premii de 10.000 de lei distribuite în felul următor:

Premiul I . . . . 5.000.— lei
Premiul II. . . . 2.000.— „
Premiul III. . . . 1.000.— „

Premiul IV—V câte un abonament pe un an la revista „Realitatea Ilustrată".

Premiul VI—VII un abonament pe șase luni la revista „Realitatea Ilustrată".

Premiul VIII—IX—X un abonament pe trei luni la revista „Realitatea Ilustrată".

Vor fi premiate soluțiile cele mai bune, în ordine. Intre soluții egal de bune, hotărăsc sorții.

Problema de azi este următoarea:

Cu prilejul deschiderii școalelor, desenatorul nostru a schițat o clasă, în timpul cursului. Ne-a adus schița la redacție foarte târziu, așa încât, a trebuit să se grăbească să treacă desenul în tuș.

Când am făcut clișeul, am observat că o serie de linii au fost omise, astfel că n'au apărut pe zinc. Desenul este astfel incomplect. Am numărat lipsurile și am constatat că numărul lor e de 10. Invităm pe cititori să găsească și ei cele zece lipsuri, de care învinuim pe desenator.

Rezultatul concursului de perspicacitate No. 7

Soluția exactă 4 cu 9.

Prin tragere la sorți au obținut:

Premiul I lei 2.000 d. Aurel Velescu, Constanța.

Premiul II lei 1.000 d-ra Mina ellesch, Galați.

Premiul III lei 500 d. Marin Savu, Craiova.

Premiul IV—X câte un volum din editura „Adeverul", d-nii: George Donschi, Chișinău, Vasile Negulescu, Cernăuți, Paul H. Dimitriu, Iași, Dinu Brănișteanu, București, Nicul I. Popa, Sibiu, dr. Petru Bojin, avocat, Timișoara și d-șoara Valeria Olteanu, Blaj.

D-RA COCA MOTAȘ
premiată la concursul dela Strand

Concursul de perspicacitate
Cupon No. 1

PSEUDO-COLONII

Trecătorul nocturn având drum prin preajma clădirilor mari sau a fabricilor, se isbeşte la fiecare pas de clasicul paznic albanez, omul cu pieptul înzăoat ca de o platoşă de sentimentul datoriei şi al onoarei. Noi cei înrudiţi oarecum prin sânge şi vederi cu occidentul, găsim aceste calităţi numai la naturile cu moşteniri bogate sufleteşti, trecute prin filonul grav al culturii sau la cei solitari, neîntinaţi de morbiditatea amorală a secolului.

Un scurt popas discret printre pseudo-colonii acestei viguroase naţii ne rezervă o sumă de surprize de-o înviorătoare sănătate.

In sătişoarele lor aşezate mare parte pe culme pleşuvă de munte, viaţa e de o neîmblânzită asprime. Bruma de câştig de pe urma păstoritului e neîndestulătoare. Atunci pornesc în pâlcuri spre ţara noastră, lăsând gospodăria în seama femeii şi a copiilor mai răsăriţi. Fiind socotiţi ca oameni la cari cinstea atârnă tot atât de greu ca şi preţul vieţii, oricine preferă să-l pună străjer al averii lui şi să doarmă apoi liniştit.

Dacă te-ai aşeza într'o dimineaţă a planton în colţul unde bul. Maria se învecinează cu Văcăreşti, ai vedea cum rând pe rând trec în grupuri de câte doi, trei sau singuri, îndreptându-se spre locul lor de reuniune „Cafeneaua Comercială".

E vie încă în amintire drama petrecută în acest local în Februarie trecut. Doi albanezi s'au încăerat într'o teribilă discuţie. Unul din ei ocupase serviciul celuilalt în timp ce acesta era plecat în patrie. Fără veste toţi cei din preajmă s'au împărţit în două tabere. Prin aer fâlfâia înfricoşătoare aripa morţii. Cel rămas fără pâine a pus mâna pe un scaun şi l'a asvârlit în capul adversarului. Acesta a scos revolverul pe care cel dintâi i l'a smuls şi l-a descărcat în pieptul proprietarului armei.

Criminalul a încercat să fugă, pe când tabăra duşmană a oblonit cu ţevile revolverelor orce eşire.

Dacă ai vedea cafeneaua ai socoti cât de prielnic e aşezată pentru firea închisă a albanezului. Afară în stradă, din zori şi până în noapte oraşul se zbuciumă în trepidaţii puternice de viaţă. Faci câţiva zeci de paşi printr'un gang împodobit cu vitrinele unui fotograf şi când nu te aştepţi se deschide dinainte o curte spaţioasă, mărginită cu o clădire al cărei etaj e sprijinit la intrare pe două coloane. Casa are aspect burghez. In ogradă mesele stau înşirate la rând şi o stăpână gureşă, cu o figură plăcută supraveghează serviciul, iar prin atitudinea-i sinceră face ca fiecare să se simtă la largul lui.

... Final ...

Inaintea tristei întâmplări cafeneaua mergea ca pe rotile. Dimineaţa după veghea vie a nopţii aici se strângeau toţi paznicii albanezi din oraş. Se umplea curtea de nu mai avea loc, se tixeau încăperile şi voia bună şi înţelegerea domneau nestăvilite, iar dacă câte odată se isca câte o uşoară neînţelegere, căpetenia lor îi împăca pe dată. Luau o cafea sau un ceai, consumaţia nu se urca niciodată peste opt lei şi cam spre ora prânzului porneau spre locuinţa lor, să guste câteva ore de odihnă. După amiază localul era vizitat de alt gen de clienţi. Veneau familii evreeşti de prin partea locului şi-şi beau ceaiul, iar noaptea mai întârzia în faţa unei searbăde consumaţii câte un grup din cei de care somnul nu se prea lipeşte de pleoape.

Am vizitat cafeneaua când mulţi din clienţi, înspăimântaţi de drama petrecută băteau de mult pragul altor localuri. Doar parte din albanezi au rămas statornici. Stau la mese şi discută. Vorbesc calm, fără gesturi, de parcă cuvântul ar fi contemplat, nu rostit. Aproape toţi sunt oameni ale căror soţii şi copii aşteaptă în ţărişoara depărtată banul strâns de capul familiei şi albanezul ştie să-şi ducă la împlinire ţinta. Doamne, prin ce privaţiuni! Mai cu nimic trăesc aceşti oameni. Costul hranei socotit la final de lună încheagă cea mai derizorie sumă.

Acolo la singurul loc de reuniune — sunt veşnic sub ochii părinteşti şi frăţeşti ai unui fruntaş, ales, dintr'un om mai răsărit cu învăţătură şi de o cinste de care nu mai încape discuţie. El are însărcinarea să facă naveta spre patrie cu scrisorile şi banii puşi la păstrare. Pentru albanez poşta nu e atât de sigură ca acest om. Cuvântul lui e balsam împăciuitor chiar în cele mai răzvrătite suflete. Ţi se iveşte întâmplarea să fii şi tu prin preajma lor într'una din dimineţile mai eşite din comun. Au stat şi-au discutat până atunci în linişte. Dar, deodată figurile le-au pălit şi cuvântul de insultă a zburat prin aer împins de vijelia fierbinte a sângelui. Dacă nimeni nu l'a auzit se mai iartă, dar când au asistat martori e vai şi-amar. O palmă poate fi adeseori plătită cu viaţa. Ce grea devine atunci misia căpeteniei! La ce abilităţi diplomatice recurge ca să împace cele două părţi. Şi foarte rar dă greş. Vezi atunci cum cei doi agresori îşi surâd cu bunătate şi se sărută şi poţi fi sigur că liniştea dintre ei e definitivă. Dar cei cari rămân şomeuri? Cum îşi maschează sub o înfăţişare demnă trupul sfâşiat de suferinţele lipsei!

— Priviţi pe băiatul acela cu bluză albă — îmi spune stăpâna localului — de luni întregi trăeşte doar cu apă şi câte o bucăţică de pâine pe zi. Odată nu l-ai auzi plângându-se sau cerşind altora vr'un ban împrumut.

Ii spionez profilul palid, pătrunsă de un val de tristeţe. Apare şi căpetenia cu figura plină de blândeţe şi înţelegere. După hainele lui, bănueşti că n'a dus cam de mult scrisori şi bani în patrie.

Coasa crizei şi-a vârît tăişul adânc, dar nu poate să sleiască inepuizabila vlagă a acestui popor, singurul în peninsula balcanică care şi-a păstrat neatinse — de două mii de ani încoace — chipul şi graiul.

MARNIC

nic. constantin

desghetarea polului nord

o dramă între poli și equator

REZUMATUL CAPITOLULUI PRECEDENT

In urma unui accident de automobil, puternicul financiar Forb se îndrăgostește de soția inginerului Smith. Pentru a putea fi în apropierea ei, se interesează de planurile inginerului Smith și cu ajutorul finanței, începe realizarea proectului fantastic, desghețarea Polului Nord.

* * *

— „Ori cât îmi este de plăcută această dovadă de dragoste pe care mi-o dai, dragă Mary, trebue să fi înțelegătoare și să ai curajul pe care ți-l cunoșteam. Este vorba de o muncă obositoare pentru mine și acolo n'aș putea să mă ocup de voi. Ba poate chiar m'ați impiedica dela ocupațiile mele. Cred că în două luni de zile să termin și să mă reintorc la voi.

Inginerul Smithson trebuia să plece în zilele următoare la Houston, în Golful Mexic, unde urmau să se facă instalațiunile pentru captarea energiei calorice, din Oceanul Atlantic și Golf-Stream.

Houston e un port destul de mare, unde nu există iarnă, dar unde — în timpul verii — începând cu luna Mai, domnește o temperatură insuportabilă.

Planul lui Smithson se realiza. Inginerului i se părea că trăește un vis.

Soarta omului este legată de împrejurări neînsemnate. O mașină uriașe cu sute și mii de angrenaje delicate. Toate roțile sunt perfecte, însă o simplă pietricică este în stare să oprească dinții unei rotițe. Atunci iată că toată mașina își schimbă mersul. Se opresc sau se pun în mișcare grupuri întregi de mașini. Un accident neînsemnat de automobil și toată viața familiei Smithson s'a transformat. De zece ani, zi de zi, săptămână după săptămână, inginerul Smithson lucrase în uzinele Majestic, în fiecare dimineață pleca la lucru ca să se reintoarcă seara acasă, unde fără vreo perturbare găsia soția și copilul. Zilnic aceleași gesturi, aceeaș viață lină. Iată că acum totul s'a schimbat ca sub bagheta magică a unui vrăjitor.

E adevărat că de mulți ani inginerul frământă în minte „marea lui idee". E adevărat că acesta era idealul lui, era — împreună cu familia pe care o adora — scopul vieții sale. Astăzi atinge acest ideal. El simte în interiorul lui o putere de muncă, o energie însutită decât aceea pe care o avea înainte. Palpită de emoția înfăptuirii.

IV
INFAPTUIREA

Timp de trei luni Robert Smithson, având la dispoziția lui o armată de ingineri, maeștri, monteuri, meteorologi, scafandri, a lucrat în portul Houston și a instalat — departe în mare — lângă Golfstream, pe suprafața imensă, a unei insule plutitoare de beton, în etaje, motoarele care urmau să fie puse în mișcare de turbinele marine.

Principiul utilizat de Smithson, pentru captarea energiei mării, era cunoscut. Era cel descoperit de francezul Claude. Stratul de apă dela suprafața mărilor tropicale, e cald, are o temperatură de 35—40°. Coborându-ne în fundul apei, temperatura scade mereu, pentru că apa rece e mai grea. Dela o sută de metri în jos temperatura mării, rămâne constantă la 4°. O turbină care face legătura între stratul cald și cel rece, transformă în electricitate energia care se degajă, în tendința de echilibrare a celor două temperaturi.

După ce toată instalația proectată a fost gata, se puteau produce — atunci când mașinile umblau — 500.000.000 kilowatori, ceeace era echivalent cu o cantitate de căldură de peste 600 de milioane calorii mari, în fiecare oră. Cantitatea aceasta de căldură era astfel calculată, încât să fie suficientă ca să ridice temperatura în ținuturile arctice, dela —3° la +10°, pe o suprafață de 1.000.000 kilometri pătrați.

După ce isprăvi de instalat turbinele care să capteze energia calorică a mărilor, inginerul Smithson începu ridicarea uriașelor mașini, care trebuiau să transmită această energie, prin unde radio-electrice dirijate.

Aparatele pentru emisiuni radio-telegrafice și radio-telefonice cunoscute până aci, produceau niște unde electromagnetice, care — deși cereau o energie de producere mare — duceau cu ele cantități extrem de mici de energie și se propagau orbește în toate direcțiunile, împrăștiindu-se imediat după emisie și putând fi captate de ori unde și oricând.

Aparatul de emisie al inginerului Smithson transforma — aproape fără pierderi — toată energia primită, în energie radiantă și o orienta, după o linie dreaptă, în direcția voită. Tocmai în această proprietate era tot senzaționalul invenției sale. Era suficient să instaleze, pe direcția dată, un aparat de recepție acordat și putea capta, la celălalt capăt al pământului, energia emisă la tropice. Se cerea o singură condițiune: antena de emisie și cea de recepție, să fie situate la înălțimi mari și egale. Antena din Houston măsura 1000 m. deasupra mării și era cel mai înalt vârf din câte se construiseră până atunci în America.

* * *

In timpul celor trei luni, cât a stat la Houston, inginerul Smithson a venit de patru ori, cu avionul, la New-York.

Despărțirea silnică de familia lui îl durea și pe dânsul, dar soția lui se arăta de fiecare dată tot mai tristă, când inginerul — după câte o zi de ședere acasă, — era nevoit să plece din nou.

— „Dragă Robert — spuse dânsa ultima dată — dacă ții la căminul tău, la fericirea noastră, ar trebui să nu mai pleci, sau să mă iei cu tine. Presimt că ne paște o nenorocire".

Smithson a mângâiat-o blând pe obraz, și-a trecut apoi ușor degetele prin părul ei mătăsos și i-a răspuns:

— „Tu ești copilul meu drag și nervos, Mary. Uită-te în jurul nostru. Vezi cum s'au schimbat toate aici la noi în două luni de zile: eram un funcționar sărac și suferiam că nu-ți pot face viața îmbelșugată, așa cum aș fi dorit-o. Astăzi, vila asta atât de luxos mobilată, e a noastră; avem doi servitori, la fel cu Cormeier-ii, suntem înscriși în Beach-Wood-Club, unde sunt numai oameni bogați; tu-ți poți permite luxul de a purta rochii dela Louis Meyerst; te plimbi în Rolls-Royce-ul pe care ți

l-ai cumpărat; și toate astea în schimbul unui mic sacrificiu de câteva luni de singurătate. Gândește-te, dragă Mary, că astăzi suntem bogați și am început să fim celebri: ziarele publică foarte des chipurile noastre și se ocupă de ceeace facem. Vei vedea ce va fi peste câteva luni, când voi duce soarele la pol.

Sunt ambițios, dragă Mary, și scopul suprem al vieții mele, e fericirea noastră, a ta și a copilului nostru".

Mary asculta resemnată. Două lacrimi grele i se rostogoliră mari și domoale pe obrajii ei fragezi. Rămase tăcută, cu privirea pierdută departe, cu capul sprijinit de ușorul ușii și pieptul ridicat de un oftat reținut.

Robert o strânse în brațele lui puternice, o sărută prelung și plecă.

* * *

In luna August — după o ședere de trei zile la New-York — inginerul Smithson, plecă în ținuturile arctice. Conducea cinci trenuri cu materiale și lucrători. De-abia acum începea lupta cea mare cu Natura. Ziarele erau pline de relațiuni asupra proectelor întreprinderi S. I. T. E. R.

La început lumea era sceptică. A primit cu neîncredere profeția desghețării Polului Nord. Unii credeau că e vorba de o reclamă deghizată, alții că se încearcă o farsă de către un glumeț. Când publicul a văzut însă că se investesc capitaluri uriașe, că se fac lucrări gigantice la Houtson, și că toate câte s'au anunțat se pun în practică, interesul a crescut, și publicul a început să se pasioneze de articolele din ziare și gazetele americane, — care știu să exploateze gustul cititorilor, — se întreceau unele pe altele în relatări cât mai amănunțite asupra activității inginerului Smithson.

Ba în cele din urmă, chiar Europa a început să se emoționeze de planurile fantastice al soc. S. I. T. E. R.

— „Dacă proectele îndrăznețe, ale inginerului Smithson — scria marele cotidian „La nouvelle presse libre" — se vor realiza, se va produce o perturbare în viața economică mondială. Nu numai că se vor creea noi căi de transport, dar minele de aur și de argint care se vor descoperi, fără îndoială, în ținuturile arctice, vor aduce după sine o urcare a producției de metal nobil și în consecință o scădere a valorii acțiunilor miniere ale societăților existente.

„De altfel, — încheia articolul — invenția inginerului american ne rezervă multe surprize, pentru că e susceptibilă de aplicare în toate domeniile industriale, la captarea și distribuirea energiei".

Ca urmare a articolului acestuia, în ziua următoare, bursele din Londra, Paris, Berlin și New-York au înregistrat scăderi simțitoare la acțiunile miniere.

V
IN ȚINUTURILE ARCTICE

Numai cei cari au călătorit în ținuturile polare își pot da seama de ce înseamnă acel pustiu întins de ghiață, acel lințoliu alb, care înfășoară totul într'o haină desnădăjduitoare.

Desigur că pentru un explorator, timpul acesta de sfârșit de vară, n'ar fi fost tocmai bine ales pentru începerea unei acțiuni; pentru inginerul Smithson însă lucrul n'avea nici o importanță, activitatea la pol trebuia să dureze doi-trei ani și temperatura, odată schimbată, urma să fie menținută așa, ca să favorizeze viața atât vara cât și iarna.

Inginerul Smithson se instală în Canada, dincolo de lacul Ursului și își stabili acolo o zonă din sorii săi artificiali. Antenele așezate la o mie de metri deasupra nivelului mării captau energia, orientată cu multă îngrijire din golful Mexic și transformau radiațiunile electrice în radiațiuni calorice.

O serie de focare făcute din var nestins și așezate în centrul unor oglinzi parabolice din aluminium, aruncau săgeți de raze calde, fiecare focar din acestea fiind suficient ca să încălzească o suprafață de un hectar.

Curând — în atmosfera temperată, pe care zecile de focare o produceau, încălzind aerul zi și noapte, — lucratorii începură să ridice stațiuni de cale ferată, adăposturi pentru ei și uneltele lor, drumuri.

In fiecare zi lucrările înaintau cu două sute de metri.

In locurile unde altă dată erau pustiuri de ghiață, acum creșteau plante și înfloreau portocali.

Ziarele erau pline de relațiuni asupra celor ce se petreceau la pol. Intr'adevăr era o minune care se întâmpla sub ochii omenirii. Lucrările ar fi mers poate mai iute, dacă n'ar fi fost nevoe să se facă — pentru scurgerea apelor produse din topirea ghețurilor și zăpezii, — canalizări dificile și șanțuri până spre mare. Din aceeași pricină înaintarea nu se putea face pe drumuri voite, ci trebuia să urmeze calea dealungul țărmului mării.

Din ce în ce lucrările necesitau un număr mai mare de oameni și New-Yorkul avu fericirea să vadă afișat pe zidurile sale și publicat în ziare anunțuri de felul acesta:

ȘOMEURI
5 DOLARI PE ZI
!

Orice bărbat sănătos care n'a trecut de 40 ani, găsește de lucru cu 5 dolari pe zi. Prezentați-vă zilnic la S.I.TE.R. Times-Square 34. Angajamentul se face pentru lucrările dela Pol. Transportul privește societatea. S'a terminat cu șomajul!

Mii și mii de oameni se îmbulzeau în fiecare zi în fața porților, unde un medic și două ajutoare recrutau lucrători, pentru ținuturile arctice.

In două luni de zile inginerul Smithson se afla la New-Orange-Blossom și la 10 Octombrie, o telegramă scurtă anunța lumii întregi, că s'au găsit mine de aur și platină, în acelaș timp, în ținuturile desghețate dela Capul Bathourst.

Știrea publicată a doua zi a avut drept consecință, deslănțuirea unei adevărate panici, la bursă.

— In ziua în care s'a anunțat descoperirea minelor în ținuturile arctice, — lumea s'a îmbulzit în valuri agitate, în Wall-Street.

De cum s'a deschis bursa, acțiunile societăților, South African Goldmines, Central Mining, International Silver Gold Trust și toate celelalte au început a fi oferite, cu prețuri tot mai scăzute, fără să găsească cumpărători.

La orele 10 strigătorul anunța pachetele de acțiuni. Trei sute de dolari — două sute optzeci — două sute șapte zeci — două sute cinci zeci.

La ora 1, cuprinși de un fel de panică, molipsitoare, toți căutau să scape de acțiunile miniere pe care le aveau. Zeci de bănci mici s'au prăbușit.

Doi bancheri cu vază, oameni cunoscuți ca onești, cuprinși de disperare s'au sinucis.

In două ore, negustori bogați, și-au văzut nimicită toată averea și ei reduși la situația ultimului lucrător.

Toate băncile și întreprinderile care făceau parte din asociația S. I. T. E. R. își vânduseră de mult acțiunile miniere și ele singure n'au suferit de pe urma crahului general.

Trei mii de kilometri despart continentul nou de bătrâna Europă.

La orele 10 dimineața când s'a aflat la New-York despre descoperirea ținuturilor aurifere și platinifere, bancherii și financiarii din centrele Europei dormiau adânc în iatacurile lor. Agenții americani au început să trimită reclame alarmante. La orele 9 dimineața — atunci când la New-York crahul făcuse toate ravagiile — în Europa începea frământarea. Și aci aceeași zăpăceală, aceeași panică, la bursele din diferite centre. (Va urma)

REALITATEA zâmbeşte

IN RUSIA SOVIETICA

— America a renunţat la datoriile naţiunilor europene pe timp de un an.

— Ei bine şi noi. Noi am renunţat să mai plătim propriile noastre datorii, şi asta pentru totdeauna.

LA FARMACIST

— „Doresc un pachet de Veronal pentru soacra mea".

— „Cu regret dar nu putem elibera otrăvuri fără ordonanţă medicală. O aveţi?

— „Nu — dar am fotografia soacrei mele.

DIFERENŢA...

— „Preotul nostru este foarte sever", spuse un Irlandez către un Scoţian: „Nu lasă să treacă pragul bisericii nici o femeie care poartă rochie scurt".

— „Oh!" răspunse Scoţianul, „pastorul nostru e şi mai sever. El refuză de a-şi căsători credincioşii, pentrucă spune el,conştiinţa îi interzice să ia parte la jocurile de noroc".

SUGRUMATORUL

Avocatul: *Vina sa, domnilor juraţi e că o iubea prea mult. Când a luat-o de gât a strâns-o prea tare.*

Sus:

IMPRUMUTURI

— Vra să zică, cine ne dă bani?

— Americanii.

— Şi ei de unde iau?

— Dela noi....

Sus:

FILM SONOR

— Cum ai putut monta un tumult atât de natural?

— Am anunţat figuraţia că n'avem bani pentru gaj.

CONVENŢIONAL

— Este foarte regretabil că nu pot spune la fel, zise d-na ironic.

La care Marc Twain răspunse:

— Faceţi ca mine, doamnă, minţiţi!

INIŢIERE

Noul laborant al farmacistului cere lămuriri patronului său:

— In acest borcan, ce se pune?

— Ceace se dă clientului când nu poţi descifra reţeta.

ACROBATUL SOMNAMBUL

Sus:

LOGICA

— Ce zici Stane, ce repede lucrează pictorul nostru. Par'că e motor.

— Păi ce te miri? Pictează doar cu ulei de automobil....

NU IMPORTĂ

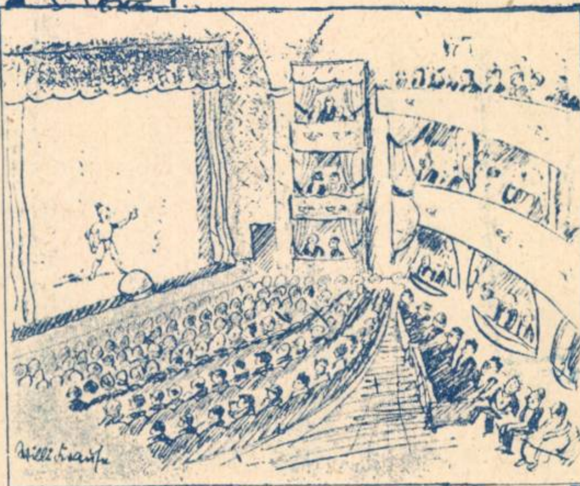
Mitică mergea numai în cămaşe, pe stradă, la ora 2 noaptea. Un trecător il opri:

— „Ce-ţi lipseşte?

Mitică trezit brusc din visarea sa răspunse: — „Ah, iertaţi, sunt somnabul".

Celălalt însă îi zise:

— „Mi-e egal de ce religie sunteţi, totuş nu trebue să mergeţi îmbrăcat atât de sumar.

Stânga:

LA TEATRU.

Henric: — *„Un cal, un cal! Un regat pentru un cal!"*

O voce din galerie: — *„Da' un măgar n'ar fi mai bun?"*

Henric: — *„Ba da, dragul meu! Vino te rog jos".*

Jos:

IN RATE

— Cât costă bicicleta asta?

— Patru mii de lei, bani ghiaţă.

— Şi în rate?

— Şase mii de lei împărţite în trei rate. Primele două la livrare, iar a treia peste o lună....

PRECAUŢIUNE

— Mulţumesc pentru cei 1000 de Lei pe care mi-i-ai împrumutat, dar ce să fac cu broşura pe care mi-ai dat-o?

— S'o citeşti. Este o carte pentru fortificarea memoriei.

Stânga:

DEXTERITATE

— Cum se face că la cărţi câştigi totdeauna şi la curse pierzi regulat?

— Ei dragul meu, caii nu se pot amesteca, aşa cum faci cu cărţile...

